

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه شنبه (۳) اردیبهشت ماه ۱۳۵۳

استخدام و سازمانهای اداری راجع به اصلاح ماده ۸۷۵

قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی .

۷- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری

راجع به دفاتر اسناد رسمی و قانون سردفتران و دفتر یاران .

۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری

راجع به تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات مجتکران و گرفتارانشان .

۹- اعلام وصول لایحه «اصلاح بندهای الف و ب

قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز» رسیده از مجلس سنا .

۱۰- تعیین موقع و قرائت دستور جلسه بعد -

ختم جلسه .

فهرست مطالب :

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

۲- بیانات قبل از دستور - آقای غضنفری - خانم

صفی نیا - خانم دکتر سرخوش - آقای حکمت یزدی .

۳- تصویب صورت جلسه قبل .

۴- تقدیم لایحه اصلاح ماده ۳۶۴ قانون امور

حسی بوسیله آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری .

۵- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی

و منابع طبیعی راجع بواگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان .

۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای دکتر حسین خطیبی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

نایب رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت

میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

احشامی - محمد علی آموزگار - احمدی -

اسعدرزم آرا - اکبر - دکتر الموتی - امام مردوخ -

اوحدی - اهری - ایلخانی پور - دکتر بازرگانی -

بدرخانی - دکتر برادر - دکتر برومند - دکتر بیگلری -

دکتر پرتو اعظم - مهندس پروشانی - پسیان - پیرزاده -

پیمان - دکتر توانا - دکتر جزایری - جعفری - جهانشاهی -

چنگیزی - دکتر غنی - فتوحی - مهندس فرخ - فریدونفر -

فضائلی - فیصلی - خانلر قراچورلو - دکتر قهرمان -

کسرائی - کمالاتی - کمالوند - دکتر کیان - کیوان -

مجد - دکتر مدنی - مرندی - اکبرمهدوی - سید کاظم

مسعودی - مصطفوی نائینی - مظاهری - دکتر معظمی -

ملک افضلی - دکتر محمدحسین موسوی - موقر - مهدوی

اردستانی - دکتر حاتم - حکمت یزدی - مهندس حسین

خسروی - تیمسار خطیب شهیدی - دکتر دادفر - دلو -

دبهم - دکتر رشتی - دکتر رشید یاسمی - ضیاء رضوی

ریگی - دکتر زهرائی - دکتر شکرانی - دکتر شمس -

شهرستانی - شیخ بهائی - صائب - دکتر صالحی - دکتر

فضل اله صدر - دکتر ضیائی - طباطبائی دیبا - طفر - عزیز مرادی

مهندس عطائی - دکتر عظیمی - نامور - نجد شیبانی - نیک پور - دکتر وحیدنیا - دکتر یزدان پناه - شاهنده - خانم پیرنیا - خانم زاهدی - خانم دولتشاهی

غالبین مریض - آقایان:

بوشهری - دکتر حبیب الهی - اسمعیل خزیمه - سمیعی - مهرزاد - دکتر ناوی - تیمسار حکیمی - خانم دکتر گزگانی .

۲-بیانات قبل از دستور - آقای غضنفری - خانم صفی نیا - خانم دکتر سرخوش - آقای حکمت یزدی

نایب رئیس - بیانات قبل از دستور را شروع میکنم آقای غضنفری تشریف بیاورید .

غضنفری - جناب آقای رئیس ، همکاران گرامی ، بطوریکه استحضار دارند ، اول اردیبهشت ماه مصادف با روز فارغ التحصیلی مراکز آموزشی نیروی هوایی شاهنشاهی بود و بهمین منظور جشن باشکوهی در پیشگاه شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران برای سرگزاری آئین سالانه تحصیلی یگانهای فرماندهی آموزش های هوایی برگزار شد .

سال ۱۳۵۳ در تاریخ تأسیس نیروی هوایی شاهنشاهی ایران ، سال ویژه ای محسوب میشود ، نیم قرن پیش یعنی روز ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۳ فرمان تأسیس هواپیمائی نظامی ایران بعنوان یک رسته مشخص با مضاء سردار بزرگ تاریخ میهن ما و بنیانگذار ایران نوین اعلیحضرت رضاشاه کبیر شرفصدور یافت .

با این فرمان برای نخستین بار در ارتش ایران ، سازمانی بصورت یک صنف مشخص پابصره وجود نهاد . اعلیحضرت رضاشاه کبیر بهنگام ورود اولین هواپیمای ایرانی ، که خلبانی ایرانی آنرا هدایت مینمود ، چنین فرمودند «آرزوی من اینست که جوانان کشور روزی بر آسمانها مسلط شوند . زیرا دنیای آینده فقط با هواپیما سرکار و داردوبس»

با الهام از این آرزوی بزرگ سردار بزرگوار ایران بود که افسران و درجه داران و افراد نیروی هوایی و همه ایرانیان شاه دوست و وطن پرست ، که عاشقانه بدین نیت بلند می نگرستند ، برهبری خردمندانه شاهنشاه آریامهر فرزند برونمندان را در مرد بزرگ ، آنچنان سازمان نیزومندی بوجود آوردند که اینک بعد از گذشت سالها ،

آرزوی بنیانگذار ایران نوین به بهترین وجهی جامه عمل پوشیده تا جائیکه کارشناسان ذیصلاحیت خارجی در پیشرفت امتثنائی نیروی هوائی کشور متفق القولند و در نشریات خود بارها این نظر را اعلام داشته و متذکر شده اند که سرعت پیشرفت نیروی هوائی شاهنشاهی در چند سال اخیر از لحاظ کیفیت و کمیت ، در هیچ جای دنیا سابقه نداشته است (صحیح است) .

شاهنشاه آریامهر در فرمایشات خود روز ۲۵ مهر ۱۳۲۵ فرمودند «مقصود من از فرا گرفتن فن خلبانی تفریح نبوده و نیست ، بلکه مقصود من اینست که چون هواپیمائی یکی از شرائین خاص و اساسی کشور است ، میخوام بیشتر از نظر فن ، باین رشته اصلی و این فن که ترقیات کشور بآن مربوط است وارد شوم ، تا از نزدیک بناواقص و معایب و اشکالات آن پی برده و در رفع اشکالات و احتیاجات آن اقدام مؤثری بنمایم» .

این حقیقت غیر قابل انکار است که برای ثبت در تاریخ نباید از نظر بدور ماند ، که پیشرفت نیروی هوائی ایران همانند پیشرفت های بدست آمده ، در همه شئون و سازمانهای کشور ، از سرچشمه اندیشه تابناک پیشوای دورانندیش و ترقیخواه مردم این آب و خاک ، اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر آبیاری شده و میشود . و این سخنی است راستین و بی مجامله ، که نه تنها مردم ایران بلکه همه جهانیان بر آن آگاه و معترفند ، بویژه کارکنان نیروی هوائی ایران این سعادت را نیز دارنده که از توجیحات مخصوص فرمانده تاجدار خود که با مهارت در فن خلبانی ، از لحاظ تخصص نیز واقف برجزئیات امور این صنف بوده و بارهبری آگاهانه خویش پیشرفتهای این نیرو را تسریع میفرمایند ، برخوردارند (صحیح است) .

شک نیست ، کارکنان نیروی هوائی شاهنشاهی در اندک مدت پیروزیهای زیاد بدست آورده اند و برابر طرحها و برنامه هائیکه برای مدر نیزه کردن این نیرو در دست داشته اند ، سریعاً پیشرفته اند و اینک این سازمان از نظر کیفیت در ردیف پیشرفته ترین نیروهای هوائی جهان در آمده و با سرعت روز افزونی به پیشرفت خود ادامه میدهد . سازمانیکه در سال ۳۵ به آستانه عصر جت گام نهاد ،

و در سال ۴۳ سرعت صوت را پشت سر گذاشت از ۲۷ شهریور ۴۷ با پذیرش هواپیماهای مجهز و مدرن که از شاهکارهای صنعت هواپیمائی و از نیرومندترین جنگک - افزارهای (شکاری - بمب افکن) و باصطلاح همه گونه هوائی جهان بشمار میروند ، سرعت پرواز خود را بمرز ۲/۵ برابر سرعت صوت رسانید .

همکاران گرامی این بدیهی است که توانائی یک کشور برای داشتن جنگ افزار های نوین و گرانبهای همانند هواپیماها و سازو برگ های مدرن نیروی هوائی ایران ، نه تنها به برخورداری از شرایط سیاسی متناسب جهانی و امکانات اقتصادی بایسته بستگی بلک به ارتباط بداشتن سازمانی ، با امکانات تکنیکی پیشرفته و پرسنل کار آزموده نیز هست ، تا بتواند چنین جنگک - افزارهایی را پذیرفته ، نگهداری کرده و از آن به نحو شایسته بهره برداری نماید .

خوشبختانه ، این مأموریت و وظیفه را نیروی هوائی شاهنشاهی با حداکثر قابلیت و شایستگی با تلاشی پیگیر و همه جانبه و تحسین آمیز ، از طریق تشکیلات آموزشی و تعلیماتی ، به ثمر رسانیده است (صحیح است) . در مرکز آموزشی این نیرو امروزه هزاران نفر ، دانشجویان انواع تخصصهای هوائی و تجهیزات گوناگون تحت تعلیم قرار دارند .

مدرسه زبانهای خارجی مرکز آموزش نیرو که چندین هزار دانشجو دارد یکی دیگر از مؤسساتی است که نظیر و همتای آن در مملکت پیدا نمیشود ، در این آموزشگاه بر حسب استعداد و بضاعت معلومات شاگرد در زبان خارجی حداکثر در عرض ۶ ماه طوری تعلیم داده میشود ، که محصلین بخوبی از کتابهای فنی استفاده نموده و در کار خود برای رفع هر عیب و نقصی با مراجعه به کتب راهنما ، اخذ دستور نموده ، خود نقیصه را مرتفع مینمایند . مسئله آموزش پرسنل فنی در سطوح مختلف و تخصص های گوناگون نه تنها نیروی هوائی شاهنشاهی را قادر ساخته که نیاز مندیهای پرسنل فنی و تخصصی خود را رفع نماید ، بلکه سیستم استخدامی بنحوی است که این گروه متخصص پس از انجام تعهد خدمتی ، با اجتماع

بیوسته ، یک منبع بزرگ فنی برای سازمانهای کشوری و بخش خصوصی بوجود می آوردند .

ایجاد پایگاههای جدید در اقصی نقاط کشور نه تنها موجب آبادانی و رفورم کلی در بالا بردن سطح زندگی و فکری در آن شهرها گردیده ، بلکه ضمن برنامه های معاضدت اجتماعی از نظر سرویس های مختلف اجتماعی و شهری مسانند بهداشت ، برق ، آب ، و تبدیل آب شور بشیرین و آموزش پرورش کمکهای شایانی به اهالی شهرها و روستاها می نمایند . ایجاد تعمیرگاه الکترونیک در سطح عالی که روز اول اردیبهشت ماه مورد بازدید شاهنشاه آریامهر واقع شد نیروی هوائی را قادر نموده تا کلیه وسایل الکترونیکی را در داخل کشور تعمیر نموده و از صرف هزینه های گزاف و خروج ارز از کشور بی نیاز نماید . تأسیسات تعمیراتی و کالیبریش (اندازه گیری دقیق) که در خاور میانه بینظیر است علاوه بر کالیبره کردن وسایل نیروی هوائی شاهنشاهی بدانجا رسیده است که آمادگی رزمی و عملیاتی آن با مقایسه با استانداردهای بین المللی در حد اعلی قرار دارد و حتی در بعضی موارد از قبیل آمادگی و نشان دادن عکس العمل در مقابل تهاجمات احتمالی ، از استانداردهای بین المللی نیز سریعتر و مؤثرتر میباشد .

نکته جالب توجه در پایگاهها اینست که افراد نیرو از رفاه کامل از نظر مسکن و وسایل تفریحاتی مانند باشگاهها نهارخوری ، سینما ، و وسایل ورزشی ، و خاصه مساجد عالی و مدارس کافی و مهمانتر اهای وافی و مجهز برخوردار بوده و فلذا با روحیه ای بسیار عالی برای حفظ حدود و ثغور کشور گوش فرمان شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران همیشه آمادگی داشته و دلیرانه برای حراست و صیانت آسمان میهن عزیز آماده میباشند .

مایه کمال مباهات و سر بلندی است که کادر افسری و خلبانی نیروی هوائی را جوانانی سلحشور و تحصیل کرده و متخصص تشکیل داده که اغلب آنان از دانشگاههای مشهور خارجی فارغ التحصیل شده و هر یک در عین حال بچند زبان خارجی تسلط دارند ، در رشته های تحصیلی و تخصصی و علمی نیز در دانشگاههای خارجی و داخلی حائز رتبه اول شده اند .

در خاتمه از خداوند متعال مسئلت مینماید که بازتشدیل و فداکار ایران خاصه افسران و درجه داران و همافران دانشمند و افراد مجرب نیروی هوایی شاهنشاهی توفیق خدمتگزاری بیشتری عنایت فرماید تا بتوانند وظایف مقدس سربازی خود را بنحو شایسته انجام داده و هر چه بیشتر بجلب رضایت خاطر خطیر فرمانده تاجدار خود اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران موفق شوند و برای کشور کهن سال ایران، و ملت که چون جان شیرین آنان را عزیز میدانند افتخارات بیشتری بیافرینند. متشکرم (احسن - احسن).

رئیس - خانم صفی نیا بفرمائید.

بانو صفی نیا - جناب آقای رئیس، همکاران عزیز از شروع سال ۵۳ تا کنون شخصیت‌های برجسته‌ای به بایران سفر کرده‌اند و در ماه جاری نیز شخصیت‌های برجسته چند کشور خارجی از کشور ما بازدید بعمل می‌آورند بدون تردید عامل مهمی که ایران را بصورت تبادل نظرهای سودمند سیاسی و اقتصادی در آورده و در جلب سرمایه‌گذاری خارجی مؤثر افتاده عامل رهبری در مملکت ما است (صحیح است) از سران ممالک تا شخصیت‌های اقتصادی و مطبوعاتی جهان برای مشورت با رهبر ایران و آگاهی از نظرات شاهنشاه در مورد مسائل منطقه‌ای و قاره‌ای و جهانی بایران سفر میکنند و همگی اذعان دارند که امروزه مملکت ما دارای موقعیت یگانه و یکتای بین‌المللی است (صحیح است).

انعکاس بین‌المللی فرمایشات شاهنشاه آریامهر و طرح اخیر معظم‌له برای نخستین بار در تاریخ سازمان ملل متحد، پیشنهاد یک رهبر، شاهنشاه آریامهر، یکصدوسی و پنج کشور دنیا را تحت تأثیر قرار میدهد و مطبوعات دنیا اکثراً از اصول پیشنهادی رهبر ما حمایت و پشتیبانی میکنند.

امروزه مملکت ما دارای موقعیت یگانه و یکتای بین‌المللی است و این موقعیت مدیون اقداماتی است که در مملکت ما انجام شده و میشود (صحیح است).

طرح پهلوی نقش ارزنده‌ای در نظم اقتصادی جهان دارد.

روابط فعال و توسعه مناسبات اقتصادی ایران که بر اساس سیاست مستقل ملی و رهبریهای شاهنشاه ما قرار دارد روابط ما را در زمینه‌های اقتصادی و صنعتی و بازرگانی و فنی و کشاورزی با کلیه کشورها چه پیشرفته و چه در حال رشد توسعه میدهد و توجه ممالک مختلف از شرق و غرب و پیشرفته و در حال رشد به ایران بعلمت موقعیت خاصی است که ایران کسب کرده است یعنی همه کشورها هم اکنون بخوبی درک کرده‌اند که از توسعه روابط با ایران میتوانند سود ببرند، باین جهت تهران بصورت مرکز مذاکرات اقتصادی در آمده است و هر روز هیئتی بتهران می‌آید و با هیئتی یکی از کشورها اعزام میشود و این بعلمت شکوفائی اقتصاد ایران و پیشرفتهای سالهای اخیر کشور حاصل شده است (احسن).

آقای اندرسون وزیر خارجه سوئد درباره بحران انرژی و پیشنهاد اخیر شاهنشاه آریامهر در مورد ایجاد یک صندوق مالی بیطرف برای کمک بکشورهای در حال توسعه و کشورهایی که با کمبود موازین پرداختها مواجه هستند گفت: ماعلت افزایش قیمت نفت را از جانب کشورهای تولید کننده درک میکنیم و بهمین جهت این مسئله در سوئد با انتقاد مواجه نشده است.

ما هم عقیده داریم که کشورهای پیشرفته صنعتی باید بانفاق کشورهای صادر کننده نفت بکمک کشورهای نیازمند بشتابند و سوئد آماده است مانند ایران بصندوق مالی بیطرف برای کمک بکشورهای در حال توسعه کمک کند.

آقای اندرسون اظهار داشت: در مذاکراتیکه با مقامات ایرانی داشتیم تصمیم گرفته شد زمینه‌های همکاری دو کشور گسترش یابد و دریافتیم که نظریات ایران و سوئد در همه زمینه‌ها یکسان است. وزیر خارجه سوئد هنگام ترک تهران سخنی از برقراری روابط فعال‌تر در مناسبات ایران و سوئد بمیان آورد و تأکید کرد امکانات وسیعی برای توسعه روابط بازرگانی، صنعتی و فنی بین ایران و سوئد وجود دارد و باین جهت پیش‌بینی میشود در ماه آینده تحت سرپرستی یکی از شاهزادگان سوئدی هیئتی برای مذاکره درباره سرمایه‌گذاری‌های تازه سوئد در ایران وارد تهران شود.

میکوشند میان ممالک اسلامی و مقتدرترین آنها ایران و سایر ممالک اسلامی جدائی اندازند.

اما مسلمین جهان بحمايت و توجه ایران نیاز دارند و دعای ما بدرگاه خداوند این است که بطول عمر شاهنشاه ایران بیافزاید.

این سخن يك شخصیت اسلامی است که چند روز مهمان ما است این سخن رنگ مذاهنه ندارد حمایت‌های بیدریغ رهبر ایران از ممالک اسلامی و بخصوص برادران عرب تابان مرحله رسید که حتی در لحظات دشوار جنگ، ایران در کنار اعراب قرار گرفت و از کمک‌های مادی و معنوی بآنان دریغ نوزید. رهبر ایران پیوسته ضرورت همستگی اسلامی را خاطر نشان فرموده و تأیید فرموده‌اند که دنیای اسلام شوکت و سرافرازی خود را باید در اتحاد و اخوت جستجو کند نتیجه آنکه سفر هیئت‌های مهم اقتصادی کشورهای مختلف بایران و مذاکره با مقامات ایرانی در روزهای اخیر نشانه اقدامات پی‌گیر و وسیع ایران در جهت توسعه مناسبات بازرگانی و صنعتی و فنی با کلیه کشورها است و اگر در گذشته ایران مایل بجدب سرمایه‌های خارجی بود اکنون مناسبات خود را با کشورهای پیشرفته صنعتی بطور وسیع گسترش میدهد و قراردادهای دراز مدت را جایگزین روابط محدود گذشته مینماید و با کشورهای در حال رشد و توسعه روابط ویژه‌ای برقرار می‌سازد که اعطای کمک‌های مالی و فنی از ویژگی‌های این قراردادها میباشد.

در حالیکه کشور ما از موقعیت ممتاز بین‌المللی بمناسباتی که تشریح شد برخوردار است در داخل کشور فرمان رایگان شدن تحصیلات و یکنواخت شدن آن خالی از هرگونه تبعیض موجب شوق و وجود خانواده‌ها و دانش‌آموزان میباشد زیرا بر اثر توجهات رهبر ایران نیروی انسانی مملکت ما برای سالهای آینده بکناخت در سطح روستا و در مراکز شهرستانها و استانها با کمک ماهواره‌ها و وسیله ارتباط جمعی آموزش خواهند دید (صحیح است) در اینجا لازم است این نکته را خاطر نشان سازم که بموجب فرمان همایونی بایستی سطح معلومات دانش‌آموزان را بالا برد و آنها نباید از نظر آموزش و پرورش و کسب معلومات در جا بزنند باین جهت آقای معاون وزارت آموزش و پرورش

همزمان با پایان سفرو زیر خارجه سوئد وزیر صنایع کانادا در رأس يك هیئت ۳۲ نفری از شخصیت‌های اقتصادی بخش خصوصی و دولتی کانادا وارد تهران و سرگرم گفتگوهای مهم با مقامات ایرانی در زمینه‌های اقتصادی و توسعه همکاریهای صنعتی و بازرگانی و همچنین همکاری‌های انمی هستند و کانادائینها انتظار دارند حجم مبادلات ایران و کانادا به يك میلیارد دلار برسد. در گوشه دیگری از تهران مذاکرات نفتی بین مقامات ایرانی و آلمانی جریان دارد تا تکلیف سرمایه‌گذاری آلمان فدرال در صنعت نفت و پتروشیمی روشن شود و در آینده نزدیکی هیئت سرمایه‌گذاری آلمان فدرال نیز اجلاس خود را در ایران تشکیل خواهد داد.

در همین زمان گفته‌های آقای شیخ حسن خالد مفتی اعظم لبنان که سرگرم دیدار کشور ماست بعنوان واقعات غیر قابل انکار در محافل سیاسی و اجتماعی ممالک اسلامی انعکاس یافته و مورد توجه قرار گرفته است.

مفتی اعظم لبنان سپاسگزاری خود را از حمایت بیدریغ شاهنشاه آریامهر و دولت ایران از مسلمین بخصوص ملت فلسطین ابراز داشته و میگوید از شخصیت اسلامی و بین‌المللی مقتدری چون شاهنشاه ایران جز این انتظار نیست که همواره هوادار حق و عدالت باشند. رهبر اسلامی لبنان میگوید بنظر مناقشه‌های خائنه مغرضین که سعی در تفرقه و جلوگیری از تحکیم همستگی‌های اسلامی دارند روشن است و بخواست خداختی خواهد شد.

هنگامیکه شاهنشاه ایران در کنفرانس سران اسلامی روابط واقعات دنیای اسلام را نمایانند و جهان اسلام را با اتحاد و همستگی فراخوانند همه مسلمین متوجه محتوی سیاست مثبت و سازنده ایران در قبال مسائل دنیای اسلام شدند، از آن پس هر جا مسلمین نیازی بمساعدت ایران داشتند کشور ایران بکمکشان شتافته و آنها را یاری دادند (صحیح است).

اما متأسفانه همانطور که رهبر اسلامی لبنان گفته عده‌ای در جهان اسلام نقشی تفرقه‌انداز و ویرانگر بعده دارند و گاه‌گاه باتلاشهای مذبح‌خانه از طریق امواج

توجه شما را باین مطلب جلب میکنم که بایستی این بولی که به همت شاهانه از طریق استیفای حقوق ملت ایران از نفت حاصل شده و رهبر ایران قسمت اعظم آن را با آموزش و پرورش اختصاص داده اند بدون هیچگونه حیف و میل اداری بایستی برای بالابردن سطح مدارس کشور و بالا بردن سطح دانش دانش آموزان ایرانی و معلمان آنها در مدارس سرازیر شود. تشریفات اداری را برای اجرای این فرمان بایستی کم کرد و بدانش آموز و معلم توجه نمود همکاران محترم توجه بفرمائید زمانیکه من در وزارت آموزش و پرورش استخدام شدم پایه یک اداری ۹۰ تومان و پایه یک دبیری ۱۶۴ تومان بود بهمین جهت هم نیروی انسانی قابل توجهی برای امر مقدس معلمی به وزارت آموزش و پرورش گرایش پیدا نمودند این مسئله مهمی است باز آقای معاون وزارت آموزش و پرورش تکرار میکنم که بودجه قابل توجهی که برای بالا بردن سطح دانش فرزندان ما تخصیص داده شده بایستی بدون هیچ تشریفات اداری صرف اعتلای دانش معلمان و تربیت معلمان شایسته و بهبود وضع مدارس شود. (صحیح است) زیرا همانطور که کراراً عرض کرده ام سرمایه گذاری در امر آموزش و پرورش بزرگترین سرمایه گزارهاست اگر چه بازده آن مدت طولانی میخواهد ولی نتیجه آن از تمام سرمایه گذارها حیاتی تر و ارزنده تر است سرمایه ای را که ما امروز برای تربیت و تعلیم فرزندان خود خرج میکنیم آثارش در ده پانزده سال دیگر شکوفا میشود و با توجه بعرضیه که کردم برای نمایندگان محترم تردیدی باقی نیست که دریافته نمودن فرمان شاهنشاه مقامات آموزشی کشور و همه مردم ایران بایستی سعی و کوشش نمایند و از راهنماییها و تذکرات لازم در این امر بزرگ فروگذار نمایند تا فرزندان ما بانروی علمی و اخلاقی لازم و عالی برای کار و فعالیت و خدمت به شاهنشاه و کشور خود وارد جامعه و بازار کار شوند و دیگر تبعیض و عدم دسترسی تحصیلات عالی افراد با استعداد این مملکت را ناامید نکند. لایحه ای را که چند روز پیش آقای وزیر علوم در همین مورد تقدیم مجلس نمودند حکایت از توجه رهبر ما و دولت خدمتگذار ما

بهمین امر مینماید امیدوارم در این راه مجریان امور موفق باشند.

از صبر و حوصله ای که برای شنیدن عرایض مبذول فرمودید سپاسگزارم (احسن - احسن).

نایب رئیس - خانم دکتر سرخوش بفرمائید.

بانو دکتر سرخوش - مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی، همکاران محترم، دیروز در ساعت ۴ بعد از ظهر شورای استان آذربایجان را، دبیر کل حزب ایران نوین افتتاح فرمودند و بهمین مناسبت است که من میخواستم چند دقیقه ای وقت همکاران محترم را راجع باین مسأله بگیرم. اولاً باید خدمتتان عرض کنم که مبتکر این شوراها حزب ایران نوین بود و این ابتکار را در جهت اجرای یکی از منویات رهبر کشورمان شاهنشاه آریامهر و در جهت تحقق بخشیدن باصل آزادی و دموکراسی و بوجود آوردن حواشترک مردم در کارهاییکه برای خود آنها در مملکت انجام می شود پایه ریزی کرد (صحیح است). ضمناً یکی دیگر از محاسن این شوراها این است که بمردم این امکان و موقعیت را میدهد و این امکان را برای شرکت کنندگان در این اجلاس به وجود می آورد که بی محابا و بدون پرده و با کمال صراحت و صداقت و صمیمیت آن چیزی را اعم از اینکه بعنوان پیشنهاد یا نیازهای راستین نه احتیاجات کاذب، توجه بفرمائید، همکاران محترم عرض کردم نیازهای راستین، این خودش احتیاج به پژوهش و بررسی دارد، برای اینکه ما بتوانیم احتیاجات راستین و واقعی مردم اجتماع را از آن احتیاجاتی که فکر می کنند اینها احتیاج است ولی ممکن است اگر چنانچه در آن بررسی شود ملاحظه شود که یک احتیاج کاذبی بیش نیست، این مسأله را این شوراها رسیدگی و بررسی می کنند (صحیح است). مسأله دیگر که در این شوراها عنوان می شود این است که از تمام قشرها و از تمام گروههای اجتماع من جمله جوانان، زنان، روستائیان، کشاورزان، کارگران، روشنفکران و غیره دعوت بعمل می آورند. خواه و ناخواه با بحث آزاد و بیان کردن نیازهای منطقی و واقعی راه حل های منطقی هم پیدا خواهد شد، مسأله دیگری که در

این شوراها حائز اهمیت است این است که از لحاظ ایجاد یک ضوابط صحیح و منطقی میان مسئولین امور و مردم نقش مؤثری دارد، مردم را مسئولین امور نزدیک می کند و همین مسئله باعث می شود که مردم بتوانند با کمال صراحت احتیاجاتشان را عنوان کنند، دیگر اینکه حزب ایران نوین ممنوع کرده است که در اطاقهای در بسته برویم روی سرنوشت هموطنانمان تصمیم بگیریم، امروز حزب ایران نوین در اطاقهای بسته را گشوده و باعث شده که اصول دموکراسی و آزادی واقعی در این اجتماع برقرار باشد و با برجام هست. یکی دیگر از مسائلی که در این شوراها بوجود می آید همان برقراری روابطی است که بقول جامعه شناسان بآن میگویند روابط منطقی میان اعضاء یک اجتماع، زیرا رابطه ای را میگویند منطقی که رابطه دو جانبه باشد، نه اینکه فقط از پیام دهنده به پیام گیرنده باشد بلکه آنچنان رابطه ای از نظر جامعه شناسی یک رابطه منطقی است که از شمال بجنوب و از جنوب بشمال و بطور مدور دوران داشته باشد مردمی که در این شوراها پشت سنگر حزب ایران نوین جمع می شوند اینها همان کسانی هستند که ده سال تمام بحزب ایران نوین اعتماد کرده اند و به کاندیداهای حزب ایران نوین رأی داده اند و اجازه داده اند که حزب ایران نوین اکثریت را در مجلسین داشته باشد (احسن)، و ما اطمینان داریم و شکی هم نداریم که همین مردمی که بما اعتماد و اطمینان دارند و همین مردمی که حزب ایران نوین با شیوه هایی که در رهبریش اعمال میکند توانسته آنها را در سرنوشت خودشان دخالت بدهد، همین مردم در انتخابات آینده بحزب ایران نوین و بکاندیداهایش صمیمانه رأی خواهد داد (صحیح است). (فرهادپور - آرزوی خامی است) در پایان سخنانم از همکاران عزیز از اینکه با کمال صبر و حوصله همگی بعرایض بنده گوش کردند و از اکثریت و اقلیت بجز بکنفر که آنهم آقای فرهادپور بودند عرایض من را تصدیق کردند صمیمانه تشکر میکنم (احسن - احسن).

نایب رئیس - آقای حکمت یزدی بفرمائید.

حکمت یزدی - جناب آقای رئیس همکاران

ارجمند چنانچه استحضار دارید بدعوت مجلس شورای ملی مجارستان و بلغارستان گروهی از نمایندگان مجلسین سنا و شورای ایران تحت سرپرستی جناب آقای مهندس ریاضی ریاست محترم مجلس شورای ملی که از تاریخ نوزدهم تا بیست و چهارم میهمان مجلس شورای ملی مجارستان و از ۲۴ فروردین تا بیست و هشتم میهمان مجلس شورای ملی بلغارستان بودیم. ره آورد سفری که من دارم، سلام گرم ملت مجارستان و بلغارستان بخاکهای شاهنشاه بزرگ ماوشهبانوی عزیز ما و ملت گرانقدر ایران است ما هم متقابلاً سلام ملت ایران را بملت صلحدوست مجارستان و بلغارستان اعلام کردیم (احسن). ماهر جا رفتم آنقدر احترام گذاشتند و آنقدر صمیمانه پذیرائی کردند که از حد تصور قبلی من خارج بود اما این همه آوازه ها از شه بود (صحیح است). ملت مجارستان و ملت بلغارستان اگر نمایندگان مجلسین احترام میگذارند، احترامی است که بشاهنشاهی ایران و بقدمت ایران و بتاریخ ایران و بعلم و ادب ایران میگذارند و بملت صلح دوست و بعلمی که تعالیم شاهنشاهان او از بدو الی الختم و بزرگان او از اول تا انتها، تمام، در مسیر صلح و دوستی و بشر دوستی بوده است و خواهد بود (احسن). مادر آنجا ریاست محترم جمهوری بلغارستان و مجارستان را ملاقات کردیم سخنانی رد و بدل شد، کنویراتیوهای آنها را دیدیم. کارخانه هایشان را دیدیم، مزارع نمونه شان را دیدیم، دامداریشان را دیدیم، ولی ما هم بیان کردیم که از آنروزی که انقلاب مقدس ششم بهمین رهبری شاهنشاه بزرگ ما در این مملکت انجام گرفت جهشی بزرگ در جمع شئون مملکت ما ایجاد شد. آنها گفتند مشکلاتی ما داریم، ما هم اقرار کردیم که مشکلاتی داریم، ولی قدرت و تاب و توان هم داریم که مشکلات را از میان برداریم، بهر حال من از پشت این تریبون از آنهمه محبت ها تشکر میکنم و بنام ملت ایران از ملت مجارستان و ملت بلغارستان سپاسگزاری میکنم و تکرار میکنم که این فروغ احترام متوجه ای است از سیاست مستقل ملی ماتحت رهبری شاهنشاه آریامهر ما، عرض دیگری ندارم (احسن - آفرین).

۳- تصویب صورت جلسه قبل

نایب رئیس - صورت جلسه قبل طبع و توزیع شده نسبت بان نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴- تقدیم لایحه اصلاح ماده ۳۶۴ قانون امور حسبی، بوسیله آقای هنرمندی معاون وزات دادگستری نایب رئیس - وارد دستور میشود آقای هنرمندی فرمایشی دارید بفرمائید.

هنرمندی (معاون وزارت دادگستری) - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم لایحه اصلاح ماده ۳۶۴ قانون امور حسبی را تقدیم می کنم ، در این لایحه سه مطلب وجود دارد یکی اینکه کسانیکه برای حصر وراثت بداد گستری مراجعه میکردند در قانون فعلی اگر ماترک آنها تا پنجاه هزار ریال باشد، ما این پنجاه هزار ریال را به ۲۰۰ هزار ریال افزایش دادیم که شامل عده بیشتری بشود. دوم اینکه اگر تصویب بفرمائید این اختیار هم بوزارت دادگستری داده شود، که بعدها اگر کاهش یا افزایش در قیمت ها بوجود بیاید وزارت دادگستری بتواند این رقم را اضافه کند یا تقلیل بدهد. مطلب سوم این است که در مورد روستائیان اصولاً ما تشریفات نشر آگهی در روزنامه را حذف کردیم و گفتیم که در روستاها این گواهی حصر وراثت در معابر الصاق بشود بعد از ۱۵ روز گواهی را بدهند و این تسریع در کار وراثت است که بتوانند زودتر، از ماترک استفاده کنند.

نایب رئیس - لایحه بکمیسیونهای مربوط ارجاع می شود.

۵- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی راجع بواگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان

نایب رئیس - گزارش شور اول و اگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه روز

سه شنبه ۱۳۵۳/۱/۲۰ با حضور آقایان قوام صدی وزیر مشاور و دکتر همایونفر معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی لایحه شماره ۱۹۶۵۶ مورخ ۱۳۵۲/۸/۲۲ دولت راجع بواگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان را که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۲/۱۲/۲۸ تقدیم و بشماره ۱۱۰۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون و اگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان

ماده واحده - بوزارت کشاورزی و منابع طبیعی اجازه داده میشود مساحت دو بیست و سی و چهار هکتار و یک هزار و شصت و هشت متر مربع از اراضی منابع ملی شده واقع در حبیب آباد اصفهان را جهت ایجاد فضای سبز و اجرای طرحهای مربوط مجاناً بشهرداری حبیب آباد واگذار نماید. اراضی مورد واگذاری قابل اجاره یا انتقال بغير نیست و در صورتیکه ظرف مدت دو سال از تاریخ تحویل زمین فضای سبز ایجاد و یا طرح های مربوط اجرا نشود اراضی مذکور بمالکیت وزارت کشاورزی و منابع طبیعی اعاده خواهد شد.

مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی - مهندس عبدالعلی نظمی

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۳/۱/۲۱ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بواگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی

گزارش شور اول از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۱/۲۵ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بواگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - رضا سجادی

نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره زیر به ماده واحده لایحه قانون و اگذاری اراضی مورد نیاز از منابع ملی شده بشهرداری حبیب آباد اصفهان اضافه شود.

تبصره: چنانچه سایر شهرداریها برای ایجاد فضای سبز و اجرای طرحهای مربوط احتیاج بزمین داشته باشد و طرحشان مورد تصویب استاندار مربوط قرار گرفته باشد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و همچنین وزارت آبادانی و مسکن مجازند زمین مورد نیاز را (در صورت وجود) طبق مفاد این لایحه در اختیار شهرداریها قرار دهند.

با تقدیم احترامات - مجیده حسینی مهر

۶ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به اصلاح ماده ۸۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

نایب رئیس - گزارش شور اول اصلاح ماده ۸۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۹ فروردین ماه ۱۳۵۳ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۷۳۷۴۶ مورخ ۱۳۵۲/۱۲/۸ دولت راجع باصلاح ماده ۸۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را که در جلسه سه شنبه ۱۳۵۲/۱۲/۲۱ تقدیم و بشماره ۱۰۸۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح ماده ۸۷ قانون استخدام

نیروهای مسلح شاهنشاهی

ماده واحده - در ماده ۸۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی عبارت (طبق تشخیص شورای عالی پزشکی نظامی) بعبارت (طبق نظریه شورای عالی پزشکی مربوط) اصلاح میشود و عنوان تبصره ماده مذکور به تبصره ۲ اصلاح و تبصره زیر بعنوان تبصره یک بماده مذکور اضافه میشود.

تبصره ۱ - مدت درمان مذکور در این ماده جهت بهبود یافتگان فقط برای یک بار دیگر قابل استفاده خواهد بود و در صورت عود همان بیماری این مدت تمدید نمیگردد و این قبیل بیماران بلافاصله بازنشسته خواهند شد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضاییزاده

گزارش شور اول از کمیسیون نظام

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۲۷ فروردین ماه ۱۳۵۳ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه دولت راجع باصلاح ماده ۸۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس کمیسیون نظام - سرلشکر همایونی

نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شور ماده واحده رأی میگیریم. خاتم هاو آقاییانیکه موافقتخواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع می شود.

۷ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران

نایب رئیس - گزارش شور اول دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران مطرح است قرائت میشود. (شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری طی جلسات متعدد باحضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۴۳۲۱۶ - ۱۳۴۸/۱۲/۱۴ دولت ارسالی از مجلس سنا راجع بدفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران را که وصول آن در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۸/۳۰ اعلام و بشماره ۴۶۵ چاپ شده است مطرح کرد و در جلسه ۱۳۵۲/۱۲/۱۴ با اصلاحاتی بشرح زیر بتصویب رسانید.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون

سردفتران و دفتریاران

فصل اول - تشکیلات دفترخانه

ماده ۱ - دفتر خانه اسناد رسمی واحد وابسته بوزارت دادگستری است و برای تنظیم و ثبت اسناد رسمی طبق قوانین و مقررات مربوط تشکیل میشود.

سازمان و وظایف دفترخانه تابع قوانین و نظامات راجع بآن است.

ماده ۲ - اداره امور دفترخانه اسناد رسمی بعهده شخصی است که با رعایت مقررات این قانون بناپیشنهاد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با جلب نظر مشورتی کانون سردفتران و بموجب ابلاغ وزیر دادگستری منصوب و سردفتر نامیده میشود.

تبصره - تازمانی که در مراکز استان کانون سردفتران تأسیس نشده نظر مشورتی دادستان شهرستان محل و در محل های فاقد دادسرا نظر دادگاه بخش محل جلب خواهد شد.

ماده ۳ - هر دفترخانه علاوه بر یک دفتریار که سمت معاونت دفترخانه و نمایندگی سازمان ثبت را دارا میباشد و دفتریار اول نامیده میشود میتواند یک دفتریار دوم نیز داشته باشد.

دفتریار به پیشنهاد سردفتر و بموجب ابلاغ سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برابر مقررات این قانون منصوب میشود.

ماده ۴ - محل دفترخانه در هر شهر یا بخش بمعرفی سردفتر و موافقت اداره ثبت محل تعیین خواهد شد و در صورت ضرورت انتقال محل دفترخانه بمحل دیگر در همان شهر یا بخش با تصویب ثبت محل امکان پذیر است.

ماده ۵ - پس از تصویب این قانون تأسیس دفترخانه باتوجه به نیازمندیهای هر محل تابع ضابطه زیر خواهد بود: در شهرها برای حداقل هر ده هزار نفر و حداکثر هر پانزده هزار نفر باتوجه به آمار و درآمد حاصل از حق ثبت معاملات یک دفترخانه.

شهرها و بخشهایی که جمعیت آنها کمتر از ده هزار نفر باشد یک دفترخانه خواهد داشت.

اجازه تجدید فعالیت دفترخانه ای که بعلت انفصال دائم سردفتر تعطیل شده در حکم تأسیس دفترخانه جدید خواهد بود.

همچنین است در مورد بازنشستگی و فوت سردفتر که پس از انقضای مدتهای مقرر در ماده ۶۹ این قانون در حال تعطیل باقی بماند.

تبصره - پس از تعیین تعداد دفاتر اسناد رسمی هر محل بشرح این ماده هر گاه باتوجه بمیزان معاملات و درآمد دفاتر اسناد رسمی موجود و مقتضیات محلی افزایش تعداد دفاتر زائد بر حد نصاب مذکور ضروری تشخیص شود به پیشنهاد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و تصویب وزارت دادگستری حداکثر تعداد دفترخانه میتوان بدفاتر موجود در هر حوزه ثبتی با رعایت مقررات این قانون اضافه نمود.

فصل دوم - انتخاب سردفتران و دفتریاران و صلاحیت آنها

ماده ۶ - اشخاص زیر بر امتیاز سردفتری دفترخانه اسناد رسمی تعیین نمود:

۱ - اشخاصی که دارای لیسانس حقوق در رشته قضائی یا منقول از دانشکده الهیات یا دانشکده سابق معقول و منقول باشند.

۲ - کسانی که دارای دو سال سابقه خدمات قضائی یا وکالت پایه یک دادگستری باشند.

۳ - سایر لیسانسیه ها بشرط داشتن سه سال سابقه دفتریاری.

۴ - اشخاصی که از مراجع مسلم دارای تصدیق اجتهاد طبق آئین نامه ای که بتصویب وزارت دادگستری میرسد باشند.

۵ - دفتریارانی که دارای گواهی قبولی امتحان مخصوص سردفتری و دفتریاری موضوع شق سوم ماده ۱۰ قانون دفتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۱۶ باشند بشرط داشتن پنج سال سابقه دفتریاری.

۶ - دفتریارانی که دارای دیپلم کامل متوسطه باشند بشرط داشتن هفت سال سابقه دفتریاری اول.

۷ - دفتریاران اول که در تاریخ تصویب این قانون شاغل بوده و ۱۵ سال سابقه دفتریاری اعم از متناوب و مستمر داشته باشند.

تبصره ۱ - متصدیان دفاتر اسناد رسمی که تا تاریخ اجرای این قانون با رعایت مقررات قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۱۶ درجه بندی شده اند کماکان صلاحیتشان برای تنظیم و ثبت اسناد رسمی محدود و محدودی است که در آخرین اجازه نامه آنها ابلاغ شده است.

تبصره ۲ - پس از تصویب این قانون سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به تطبیق وضع سردفتران که بر اساس قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۱۶ منحصرأ در حد قانونی درجات دوم و سوم انجام وظیفه میکنند با مقررات این قانون طبق آئین نامه ای که بتصویب وزارت دادگستری میرسد اقدام خواهند کرد.

تبصره ۳ - منظور تربیت کادر علمی و فنی برای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و دفتر اسناد رسمی

وزارت علوم و آموزش عالی با جلب نظر وزارت دادگستری باتوجه بآئین نامه ای که طبق مقررات این قانون تدوین و بتصویب وزارت علوم و آموزش عالی و وزارت دادگستری خواهد رسید از طریق تشکیل کلاسهای مخصوص با تأسیس رشته ای خاص در دانشکده ها یا منظور نمودن فنون مزبور در برنامه های تحصیلی آموزشگاههای عالی اقدام خواهد کرد.

فارغ التحصیلان رشته مزبور بر سایر داوطلبان سردفتری و دفتریاری حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۷ - دارندگان دانشنامه لیسانس را بدون کارآموزی و دارندگان دیپلم کامل متوسطه را بشرط یکسال کارآموزی میتوان بدفتریاری اول دفاتر اسناد رسمی انتخاب نمود.

دفتریارانیکه در تاریخ تصویب این قانون بدفتریاری اشتغال دارند کماکان بدفتریار شناخته میشوند.

تبصره - کفیل دفترخانه باید واجد همان شرایط باشد که برای سردفتر مقرر است.

ماده ۸ - بوزارت دادگستری اجازه داده میشود از تاریخ تصویب این قانون تاده سال در صورتیکه برای تصدی دفتر اسناد رسمی و دفتریاری در خارج از مراکز استان داوطلب واجد شرایط موضوع مواد ۶ و ۷ این قانون موجود نباشد از میان اشخاص واجد شرایط طبق قانون سابق انتخاب کند. پیازمان ثبت اسناد و املاک کشور فقط در صورتی با تقاضای انتقال این افراد به محل دیگر موافقت مینماید که در محل جدید نیز داوطلب واجد شرایط وجود نداشته باشد.

ماده ۹ - سن سردفتران در بدو اشتغال نباید کمتر از بیست و چهار سال و بیشتر از پنجاه سال و سن دفتریاران نباید کمتر از بیست سال و بیشتر از پنجاه سال باشد.

ماده ۱۰ - پس از تصویب این قانون هر یک از سردفتران و دفتریاران اول که دارای سی سال سابقه خدمت اعم از متوالی یا متناوب (اعم از سردفتری و دفتریاری اول) باشد میتواند تقاضای بازنشستگی کند. نحوه استفاده این اشخاص از مزایای بازنشستگی بموجب آئین نامه موضوع ماده ۶۸ این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱ - سردفتران و دفتریاران اول پس از رسیدن به سن ۶۵ سال تمام بر اساس مقررات این قانون بایز نشسته خواهند شد. ملاک تشخیص سن شناسنامه‌ای است که در بدو اشتغال بکار ارائه شده است.

تبصره - سردفتران و دفتریاران اول که در تاریخ تصویب این قانون بکار اشتغال دارند میتوانند تا سن ۷۰ سال تمام بکار ادامه دهند.

ماده ۱۲ - اشخاص زیر را نمیتوان بسمت سردفتری یا دفتریاری انتخاب یا بقاء کرد:

- ۱- اتباع بیگانه.
- ۲- کسانی که تحت قیمومیت یا ولایت هستند.
- ۳- محکومین به انفصال دائم از خدمات دولتی یا قضائی یا وکالت دادگستری و همچنین محکومین به انفصال موقت از خدمات و مشاغل مزبور در مدت انفصال یا تعلیق.
- ۴- محکومین بجنایات عمدی و محکومین بارتکاب جنحه های منافی عفت و همچنین محکومین بجنحه هائیکه مطابق قانون مستلزم محرومیت از بعضی حقوق اجتماعی مذکور در ماده ۱۵ قانون مجازات عمومی است و همچنین اشخاصی که احراز شود بانتهامات جنایات عمدی تحت محاکمه هستند.

۵- اشخاص مشهور بفساد عقیده و معتادین بمواد مخدر و کسانی که فاقد صلاحیت اخلاقی باشند.

ماده ۱۳ - سردفتران و دفتریارانیکه بانتهام ارتکاب جنایت عمدی مطلقاً و یا بانتهام ارتکاب جنحه بزرگ بمناسبت شغل از طرف مراجع قضائی علیه آنها کیفر خواست صادر شود تا صدور حکم قطعی معلق خواهند شد و در صورتیکه سردفتر معلق شود دفترخانه تاروشن شدن تکلیف نهائی سردفتر معلق بکفالت دفتریار واجد شرایط با سردفتر دیگری اداره خواهد شد و در صورت براءت از اتهام منتسب سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است بلافاصله اجازه اشتغال مجدد او را صادر نماید.

ماده ۱۴ - يك سردفتر نمیتواند متصدی امور دو دفترخانه باشد کفالت دفترخانه دیگر در مواردی که بموجب این قانون مقرر است تصدی محسوب نمیشود.

وظائف سردفتر کفیل نسبت بامور دفترخانه ایکه سردفتر آن در حال تعلیق یا مرخصی یا معذورت است و یا بعلت فوت یا بایز نشستگی سردفتر، دفترخانه تعطیل شده است در هر يك از حقوق مذکور در فوق طبق آئین نامه معین خواهد شد.

ماده ۱۵ - مشاغل زیر منافی شغل سردفتری و دفتریاری است.

۱- قضاوت و وکالت دادگستری و عضویت در مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شهرداریها.

۲- اشتغال بامر تجارت بنا بر تعریف ماده ۱ قانون تجارت.

۳- عضویت در هیئت مدیره و مدیریت عامل شرکتهای تجاری و بانکها و یا مؤسسات بیمه و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت.

۴- مدیریت روزنامه یا مجله اعم از مدیر مسئول یا مدیر داخلی و صاحب امتیاز و سردبیر (با استثناء نشریه کانون سردفتران و مجلاتی که صرفاً جنبه علمی داشته باشد).

تبصره ۱ - تدریس در دانشکده ها و مدارس عالی با اجازه وزارت دادگستری مانع از اشتغال بشغل سردفتری و یا دفتریاری نخواهد بود.

تبصره ۲ - سردفتر یا دفتریار در صورت انتخاب بنمایدگی مجلسین یا شهرداری انتخابی با حفظ سمت از اشتغال با سردفتری معذور خواهد بود و در این مدت دفترخانه بتصدی دفتریار واجد شرایط اداره خواهد شد. مدت نمایندگی سردفتر در مجلسین یا خدمت در سمت شهردار انتخابی جزء سنوات خدمت او محسوب میشود.

ماده ۱۶ - سردفتران و دفتریاران قبل از اشتغال بکار باید سوگند یاد نمایند (متن سوگندنامه و ترتیب اجرای آن بموجب آئیننامه خواهد بود).

ماده ۱۷ - سردفتران و دفتریاران قبل از شروع بکار باید ضامن معتبر بدهند. ترتیب گرفتن ضامن و میزان ضمانت و شرایط و نحوه استفاده از آن بموجب آئیننامه خواهد بود.

فصل سوم - مقررات مربوط بدفترخانه و وظایف سردفتران و دفتریاران

ماده ۱۸ - کلیه اسناد در دفترخانه های اسناد

رسمی و در اوراق مخصوصی که از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اختیار دفترخانه قرار داده میشود تنظیم و فقط در يك دفتر که بنام دفتر سردفتر نامیده میشود ثبت میگردد و ثبت سند یا مضای اصحاب معامله و سردفتر و دفتریار خواهد رسید مگر آنکه دفترخانه فاقد دفتریار باشد.

ماده ۱۹ - هر دفترخانه علاوه بر دفتر سردفتر که يك نسخه است دارای دفاتر دیگر که نوع و عنوان و تعداد و نحوه تنظیم و نگهداری آن طبق آئین نامه معین میشود خواهد بود.

ماده ۲۰ - دفتر گواهی امضاء دفتری است که منحصر بمخصوص تصدیق امضاء ذیل نوشته های عادی است و نوشته تصدیق امضاء شده با توجه بماده ۳۷۵ آئین دادرسی مدنی مسلم الصدور شناخته میشود. وزارت دادگستری آئین نامه لازم را برای گواهی امضاء تهیه و تصویب خواهد کرد.

ماده ۲۱ - اصول اسناد رسمی در صورت تقاضای متعاملین به تعداد آنها تهیه میشود و بهر حال يك نسخه اضافی تنظیم خواهد شد که نسخه اخیر باید در دفترخانه نگهداری شود. متعاملین میتوانند از اصول اسناد و نوشت یا فتوکپی اخذ نمایند.

در مواردی که نسبت به سند ادعای جعل و یا ادعای عدم مطابقت فتوکپی یا رونوشت یا اصل سند شده باشد دفاتر اسناد رسمی مکلفند بدخواست مراجع صالح قضائی اصل سند را الاک و مهر شده موقتاً بمرجع قضائی مذکور ارسال دارند. و هر گاه مراجع مذکور ملاحظه دفتر لازم بدانند میتوانند آنرا در محل دفترخانه ملاحظه کنند.

ماده ۲۲ - سردفتران و دفتریاران که در انجام وظایف خود مرتکب تخلفاتی بشوند در مقابل متعاملین و اشخاص ذینفع مسئول خواهند بود، هر گاه سندی در اثر تقصیر یا تخلف آنها از قوانین و مقررات مربوط بعضاً یا کلاً از اعتبار افتد در نتیجه ضرری متوجه آن اشخاص شود علاوه بر مجازاتهای مقرر باید از عهده خسارت وارده برآیند. دعاوی مربوط بخسارات ناشی از تخلفات سردفتران و دفتریاران تابع قوانین و مقررات عمومی خواهد بود.

ماده ۲۳ - سردفتر مسئول کلیه امور دفترخانه است

و دفتریار اول مسئول اموری است که بموجب مقررات بعهدده او محوّل شده و یا از طرف سردفتر در حدود مقررات انجام آن امور به او ارجاع میشود. در مورد اخیر سردفتر و دفتریار مسئولیت مشترک خواهند داشت. در هر مورد که بر اساس مقررات این قانون دفتریار بجای سردفتر انجام وظیفه میکند مسئولیت دفتریار همان مسئولیت سردفتر است و همین حکم در مورد سردفتری که کفالت دفترخانه دیگری را بعهدده دارد نسبت بامور کفالت جاری خواهد بود.

ماده ۲۴ - سردفتران و دفتریاران میتوانند از مرخصی و معذورت استفاده نمایند. نحوه استفاده از مرخصی و معذورت و مدت آن بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و کانون سردفتران تهران تهیه و بتصویب وزارت دادگستری خواهد رسید.

ماده ۲۵ - در موارد مرخصی - بیماری - تعلیق - انفصال موقت و معذورت دفتریار و نیز در مواردی که دفتریار کفالت دفترخانه را طبق این قانون عهده دار شود در صورتی که دفترخانه دارای دفتریار دوم باشد امور مربوط بدفتریار بعهدده دفتریار مزبور خواهد بود و هر گاه دفتریار دوم نباشد تا دو ماه وظایف دفتریار را خود سردفتر انجام میدهد و اگر مدتهای بالا از آند بزرگم باشد کفالت امور دفتریار موقتاً بعهدده دفتریار دفترخانه دیگری گذارده خواهد شد.

نحوه کفالت و انتخاب دفتریار کفیل بموجب آئین نامه مندرج در ماده ۲۴ تعیین خواهد شد.

ماده ۲۶ - در مواردی که سردفتر یا دفتریار کفیل دفترخانه طبق حکم دادگاه انتظامی به انفصال دائم یا سلب صلاحیت محکوم و یا مستعفی یا بایز نشسته میشود و یا نتیجه دفترخانه تعطیل میگردد، مسئول دفترخانه باید بلافاصله اقدام به تحویل کلیه دفاتر و اسناد و اوراق مربوط بدفترخانه بنماید و نیز کلیه وجوه و اوراق بهادار که بهر عنوان با سپرده شده طبق دستور ثبت محل به دفتریار دفترخانه یا بدفترخانه ای که تعیین میشود بر حسب مورد تحویل دهد در صورت امتناع به ششماه الی یکسال حبس تأدیبی محکوم خواهد شد و همین حکم در مورد سردفتر یا دفتریاری که بعلت بیماری یا حادثه قدرت لازم را

برای انجام وظیفه به تشخیص پزشک و تأیید سازمان ثبت اسناد و املاک کشور از دست داده باشد در صورت امتناع نیز جاری است.

ماده ۲۷ - در موارد مذکور در ماده ۲۶ در صورتی که سردفتر و دفتریار از تحویل دفاتر و اوراق و سوابق مربوط خودداری نمایند علاوه بر تعقیب آنها بشرح ماده ۲۵ رئیس ثبت محل یا نماینده او باید با حضور نماینده دادستان شهرستان دفاتر و اوراق و سوابق را در هر محل که باشد ولو در غیاب سردفتر و دفتریار با تنظیم صورت مجلس بجانشین آنها تحویل دهند و یا بباداره ثبت منتقل نمایند.

ماده ۲۸ - در صورت فوت سردفتر یا دفتریار کفیل دفترخانه . رئیس ثبت محل یا نماینده او یا حضور نماینده دادستان و در نقاطیکه دادرسی نباشد یا حضور دادرسی دادگاه بخش یا نماینده او دفاتر و اوراق مربوط به دفترخانه را با تنظیم صورت مجلس به سردفتر کفیل و یا بمسئول تعیین شده از طرف رئیس ثبت موقتاً تحویل خواهند داد و در مورد فوت دفتریار نیز بترتیب بالا اسناد و اوراق به دفتریار جانشین و یا موقتاً سردفتر تحویل خواهد شد . در هر مورد که طبق مقررات این قانون دفتریار باید بجای سردفتر انجام وظیفه کند اگر دفتریار واجد شرایط در محل وجود نداشته باشد دفترخانه موقتاً تعطیل و بشرح این ماده عمل خواهد شد .

ترتیب انجام امور مربوط به دفترخانه در زمان تعطیل بموجب آئین نامه تعیین میشود .

ماده ۲۹ - سردفتران و دفتریاران مکلفند علاوه بر رعایت تکالیف قانونی از نظاماتی که وزارت دادگستری برای آنها مقرر میدارد متابعت نمایند همچنین مواد ۴۹ تا ۶۹ قانون ثبت اسناد و املاک در مورد مسئولان دفتر نسبت بسردفتران و دفتریاران و سردفتران ازدواج و طلاق نیز جاری است.

ماده ۳۰ - سردفتران و دفتریاران موظفند نسبت به تنظیم و ثبت اسناد مراجعین اقدام نمایند مگر آنکه مفاد و مدلول سند مخالف با قوانین و مقررات موضوعه و نظم عمومی یا اخلاق حسنه باشد که در اینصورت باید علت امتناع را کتباً بتقاضاکننده اعلام نمایند .

ماده ۳۱ - سردفتران و دفتریاران نباید اسنادی را که مربوط بخود یا کسانی که تحت ولایت یا وصایت یا قیمومیت آنها هستند و یا با آنها قرابت نسبی یا سببی تا درجه چهارم از طبقه سوم دارند یا در خدمت آنها هستند ثبت نمایند و در صورتیکه در محل دفترخانه دیگری نباشد سند با حضور دادستان شهرستان محلی که دفترخانه در حوزه آن واقع است یا رئیس دادگاه بخش یا نماینده آنها با توضیح مراتب در ذیل آن در همان دفترخانه تنظیم و ثبت خواهد شد .

فصل چهارم - تعقیب و مجازات انتظامی سردفتران و دفتریاران

ماده ۳۲ - رسیدگی مقدماتی بشکایات و گزارش های مربوط به تخلفات سردفتران و دفتریاران در اداره امور اسناد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور انجام خواهد شد و اداره مزبور پس از رسیدگی موضوع را با اظهار نظر خود بدادسرای انتظامی سردفتران احاله مینماید .

ماده ۳۳ - دادسرای انتظامی سردفتران از دادستان و در صورت ضرورت بتعداد لازم دادیار و کارمند دفتری تشکیل خواهد شد .

ماده ۳۴ - برای محاکمه انتظامی سردفتران و دفتریاران و سردفتران ازدواج و طلاق هر استان يك دادگاه بدوی در اداره ثبت استان و برای تجدید نظر احکام غیر قطعی دادگاههای بدوی يك دادگاه تجدید نظر در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تشکیل میشود .

ماده ۳۵ - دادگاه بدوی و تجدید نظر سردفتران و دفتریاران هر يك دارای سه عضو اصلی و يك عضو علی البدل خواهد بود که بشرح زیر انتخاب میشوند :

- الف - دادگاه بدوی :
  - ۱- یکی از رؤسای شعب مدنی دادگاه استان به انتخاب وزیر دادگستری .
  - ۲- یکی از کارمندان مطلع ثبت استان به انتخاب رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور .
  - ۳- یکی از سردفتران مرکز استان یا انتخاب کانون محل و در صورت عدم تشکیل کانون در محل یا انتخاب رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور .
- ب - دادگاه تجدید نظر :

۱- یکی از رؤسای شعب یا مستشاران دیوانعالی کشور با انتخاب وزیر دادگستری .

۲- معاون سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در قسمت امور اسناد .

۳- یکی از اعضاء اصلی کانون سردفتران تهران با انتخاب کانون .

ماده ۳۶ - اعضاء دادگاه بدوی و تجدید نظر باید حداقل پانزده سال و دادستان و دادیاران حداقل ده سال سابقه قضائی یا اداری یا سردفتری داشته باشند و سردفتر محکومیت انتظامی از درجه ۴ بیالانیز نداشته باشد .

ماده ۳۷ - ترتیب رسیدگی مقدماتی و صدور کیفرخواست و تشکیل دادگاه بدوی و تجدید نظر و محاکمه و نحوه ابلاغ و اجراء احکام صادر بموجب آئین نامه وزارت دادگستری خواهد بود .

میزان پاداش و مزایای اعضاء دادگاههای مزبور طبق مقررات مربوط تعیین و پرداخت خواهد شد .

تبصره - دادستان و دادیاران و اعضاء علی البدل از بین قضات وزارت دادگستری یا کارمندان مطلع ثبت انتخاب خواهند شد .

ماده ۳۸ - مجازاتهای انتظامی بقرار ذیل است :

۱- توبیخ یا درج در پرونده .

۲- جریمه نقدی از پانصد ریال الی بیست هزار ریال .

۳- انفصال موقت از اشتغال بسردفتری یا دفترکاری از سه ماه الی ششماه .

۴- انفصال موقت از ششماه تا دو سال .

۵- انفصال دائم .

ماده ۳۹ - وجوه حاصل از اجرای بند ۲ ماده فوق بکانون سردفتران تحویل خواهد شد .

ماده ۴۰ - طبقه بندی تخلفات انتظامی و تطبیق آنها باهر يك از مجازاتهای مذکور در ماده ۳۷ بموجب آئیننامه ای خواهد بود که بتصوب وزارت دادگستری خواهد رسید .

ماده ۴۱ - هر سردفتر یا دفترکاری که دومرتبه سابقه محکومیت از درجه ۳ بیالا داشته باشد در صورتیکه ظرف سه سال پس از قطعیت حکم سابق مرتکب تخلف

دیگری بشود دادگاه میتواند مجازات اخیر او را تا يك درجه بالاتر تشدید نماید .

ماده ۴۲ - در هر مورد که وزیر دادگستری از سوء شهرت یا عدم امانت یا نداشتن صلاحیت علمی یا عملی سردفتر یا دفترکاری اطلاع حاصل کند میتواند از دادگاه انتظامی رسیدگی بصلاحیت او را بخواهد هر گاه در نتیجه رسیدگی عدم صلاحیت سردفتر یا دفتریار یکی از جهات مذکور محرز گردد دادگاه رأی به سلب صلاحیت صادر خواهد کرد این حکم از تاریخ ابلاغ ظرف ده روز قابل اعتراض در دادگاه تجدید نظر خواهد بود و در صورتیکه سردفتر یا دفتریار دارای مدرک علمی رسمی باشد رسیدگی بصلاحیت علمی او جایز نیست .

تبصره ۵ - هر گاه وزیر دادگستری رفتار و اخلاق سردفتر یا دفتریار را مخالف با نظم و حسن جریان امور دفترخانه تشخیص دهد بدون مراجعه بمحکمه انتظامی میتواند تا ششماه دستور انفصال صادر نماید .

ماده ۴۳ - پس از شروع تعقیب هر گاه به تشخیص وزارت دادگستری تصدی سردفتر یا دفتریار منافی باشون سردفتری یا دفترکاری و یا مخالف با حسن جریان امور دفترخانه باشد وزیر دادگستری میتواند تعلیق آنان را از دادگاه تجدید نظر انتظامی بخواهد دادگاه باید به این تقاضا رسیدگی کند و یا در نظر گرفتن علل و سوابق امر در صورت اقتضاء حکم تعلیق متخلف را تاخاتمه رسیدگی قطعی تخلف صادر نماید و این حکم غیر قابل شکایت است .

تبصره ۱ - در صورتیکه پس از رسیدگی انتظامی ، دادگاه متخلف را به انفصال موقت محکوم کند مدت انفصال بمقتضای تعلیق احتساب خواهد شد .

تبصره ۲ - در مورد این ماده و ماده ۴۲ رسیدگی فوری و خارج از نوبت خواهد بود .

ماده ۴۴ - در صورتیکه سردفتر یا دفتریار مشتکی عنه پاسخ کیفرخواست و یا توضیحات مورد نظر دادگاه را در موعد مقرر ندهد و همچنین در موردیکه حضور او برای اداء توضیحات و رسیدگی لازم باشد و پس از اخطار دفتر دادگاه حاضر نشود دادگاه بنا توجه بمدارک موجود در پرونده و تحقیقاتی که لازم بداند بموضوع رسیدگی ورأی مقتضی صادر خواهد نمود .

ماده ۴۵ - جلب رضایت شاکی و یا استعفاي مشتکی عنه مانع از تعقیب انتظامی نیست ولی جلب رضایت شاکی موجب تخفیف مجازات میشود.

در صورت استعفاي سردفتر پس از شروع تعقیب تضمین او تا اجرای حکم قطعی به اعتبار خود باقی خواهد بود.

ماده ۴۶ - مرور زمان نسبت به تعقیب انتظامی و تخلفات سردفتران و دفتریاران دو سال از تاریخ وقوع امر مستوجب تعقیب و یا از آخرین تعقیب انتظامی خواهد بود.

ماده ۴۷ - در مورد تعلیق یا انفصال موقت سردفتر که دفترخانه بکفالت اداره میشود در آمد دفترخانه پس از وضع هزینه بین کفیل و سردفتر معلق یا منفصل بالسویه تقسیم خواهد شد.

ماده ۴۸ - مجازاتهای انتظامی درجه ۱ و ۲ قطعی و از درجه ۳ به بالا ظرف ده روز پس از ابلاغ حکم قابل تجدیدنظر است.

ماده ۴۹ - وزارت دادگستری صدور ابلاغ اجازه اشتغال مجدد سردفتر یا دفتریار منفصل را بتصفیه محاسبات بدهی های مسلم ناشی از شغل او موکول میکند.

فصل پنجم - امور مالی

ماده ۵۰ - وجوهی که برای تنظیم و ثبت سند در دفاتر اسناد رسمی وصول میشود بشرح زیر است:

۱- حق تحریر طبق تعرفه مقرر وزارت دادگستری
۲- حق ثبت بمآخذ ماده ۱۲۳ قانون اصلاحی قانون ثبت.

۳- مالیات و حق تمبر برابر مقررات قوانین مالیاتی.

۴- سایر وجوهی که طبق قوانین وصول آن به عهده دفترخانه محول است.

تبصره ۱ - نسبت به اجورو بهره منجز قید شده در سند هم حق ثبت تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۲ - برای ثبت اسنادی که تعیین قیمت موضوع آنها ممکن نباشد حق ثبت بمآخذ ده هزار ریال وصول خواهد شد. حق ثبت فسخ یا اقاله معاملات یا اقرار بوصول قسمتی از وجه معامله بیست ریال است.

ماده ۵۱ - نسبت بوجه التزام و وجه الضمان خواه

رأسامه موضوع سند باشد یا در ضمن معامله و عقد دیگری شرط شده باشد و برای تأمین آن هم مالی بوثیقه گرفته نشده باشد حق ثبت وصول نخواهد شد همچنین هر نوع انتقال بلاعوض و وقف و وصیت که بشفع مؤسسات مذهبی و خیریه و سازمانهای فرهنگی و بهداشتی مصرح در مواد مربوط بمعافیت قانون مالیتهای مستقیم صورت گیرد از پرداخت حق ثبت معاف خواهد بود همچنین معافیهائی که بموجب قوانین و مقررات خاص مقرر گردیده است کماکان بقوت خود باقی است و نیز موقوفات خاندان پهلوی (بنیاد پهلوی) از پرداخت کلیه هزینه های ثبتی معاف است.

ماده ۵۲ - برای ایصال وجوه عمومی که بهر عنوان وصول آن طبق مقررات قانونی در عهده دفاتر اسناد رسمی است دفاتر موظفند حقوق متعلق را در فرم خاصی که از طرف سازمان ذینفع تهیه و در اختیار دفاتر قرار خواهد گرفت با مشخصات لازم قید کنند و حداکثر پنج روز بعد از امضاء سند بحساب یا حسابهایی که معین خواهد شد واریز نمایند.

آئین نامه اجرائی این ماده را وزارت دادگستری و وزارت دارائی تصویب خواهند کرد.

ماده ۵۳ - از در آمد حاصل از حق ثبت، صاحبان دفتر و دفتریار هابتبرتب زیر سهم خواهند برد.

تا ششصد ریال در ماه نصف، از ششصد ریال تا چهار هزار ریال نسبت بمآخذ ششصد ریال يك پنجم. از چهار هزار و يك ریال تا ده هزار ریال نسبت بمآخذ از چهار هزار ریال يكدهم و از ده هزار و يك ریال تا پنجاه هزار ریال نسبت بمآخذ از ده هزار ریال يك بیستم از مبلغ فوق به سردفتر و دفتریار و كمك اعاشه کارکنان دفاتر برابر آئین نامه وزارت دادگستری سهمی اختصاص خواهد یافت.

ماده ۵۴ - میزان حق تحریر طبق تعرفه تعیین شده وزارت دادگستری خواهد بود که باید هر چهار سال یکبار مورد بررسی مجدد قرار گیرد و در صورت اقتضا در آن تجدید نظر شود، بیست درصد از حق تحریر دریافتی توسط سردفتر و دفتریار اول پرداخت میشود.

ماده ۵۵ - سردفتران مکلفند وجوه مربوط به بیمه سر-

دفتران اسناد رسمی و دفتریاران موضوع ماده ۱۶۵ قانون مالیاتهای مستقیم را برای اجراء مواد ۱۱ و ۱۰ این قانون با رعایت مفاد ماده ۵۲ بحساب کانون سردفتران تهران واریز نمایند.

ماده ۵۶ - کانون سردفتران تهران مکلف است موجودی حساب حق بیمه سردفتران و دفتریاران را طبق آئین نامه مربوط بمصرف خرید اوراق قرضه یا اسناد خزانه رسانده و یاد بانک ملی بحساب سپرده ثابت بگذارد و از سود آن اقدام بشکلی صندوق تعاون کند. نحوه خرید و نگهداری اوراق قرضه و اسناد خزانه طبق آئین نامه خواهد بود.

آئین نامه اجرائی این ماده را وزارت دادگستری و وزارت دارائی تصویب خواهند کرد.

ماده ۵۷ - از تاریخ اجرای این قانون بمنظور کمکهای ضروری یادادن وام به سردفتران و دفتریاران و کارکنان دفاتر اسناد رسمی صندوقی بنام صندوق تعاون سردفتران و دفتریاران تحت نظر کانون سردفتران مرکز تشکیل میگردد.

آئین نامه اجرای این ماده را وزارت دادگستری تصویب خواهد کرد.

فصل ششم - کانون سردفتران و دفتریاران

ماده ۵۸ - وزارت دادگستری در تهران و سایر مراکز استان باتوجه بتعداد دفاتر اسناد رسمی و سایر مقتضیات محلی کانون سردفتران و دفتریاران را تحت نظارت خود تشکیل خواهد داد.

کانون دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و از نظر نظامات تابع وزارت دادگستری خواهد بود.

ماده ۵۹ - کانون سردفتران بوسیله هیئت مدیره ای مرکب از هفت عضو اصلی (پنج سردفتر و دو دفتریار اول) و سه عضو علی البدل (دو سردفتر و یک دفتریار) اداره میشود.

ماده ۶۰ - هیئت مدیره کانون سردفتران مرکز هراستان از بین سردفتران و دفتریاران همان محل انتخاب خواهند شد.

ماده ۶۱ - بمنظور نظارت در انتخابات هیئت مدیره کانون هیئتی برای نظارت بر انتخابات از طرف وزیر دادگستری تعیین میشود.

تعداد اعضاء هیئت نظار و شرایط انتخاب آنها و طرز تشکیل هیئت و نحوه عمل و نظارت و اخذ رأی و سایر امور مربوط به انتخابات بموجب آئین نامه تعیین خواهد شد.

ماده ۶۲ - سردفتران و دفتریاران رامیتوان برای عضویت هیئت مدیره کانون انتخاب نمود که حداقل دارای ۱۰ سال سابقه تصدی دفتر اسناد رسمی و دفتریاری بوده و در پنج سال اخیر خدمت خود محکومیت انتظامی از درجه ۳ بیلا نداشته باشند.

کسانیکه دارای سابقه خدمت قضائی و یا وکالت دادگستری باشند سوابق قضائی و وکالت آنها جزو ۱۰ سال مذکور منظور میگردد.

ماده ۶۳ - یکماه قبل از پایان هر دوره سردفتران، پانزده سردفتر و دفتریاران نیز پانزده دفتریار واجد شرایط را بشارائی مخفی برای عضویت هیئت مدیره کانون انتخاب خواهند نمود.

پس از اخذ رأی هیئت نظارت بر انتخابات صورت اسامی حائزین اکثریت راضمن صورت مجلس پایان انتخابات بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور ارسال خواهد داشت و وزیر دادگستری از بین منتخبین اعضاء اصلی و علی البدل کانون هر محل را تعیین خواهد کرد.

ماده ۶۴ - دوره تصدی اعضاء هیئت مدیره سه سال و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

ماده ۶۵ - سردفتران عضو هیئت مدیره در اولین جلسه با رأی مخفی از میان خود يك رئیس، يك نایب رئیس و يك خزانه دار و يك دبیر انتخاب خواهند کرد.

تصمیمات هیئت مدیره به اکثریت آراء معتبر میباشد.

رئیس هیئت مدیره نماینده قانونی کانون در اجرای تصمیمات هیئت مدیره است و مکاتبات کانون با امضای او خواهد بود و در امور مالی امضای خزانه دار نیز لازم است.

ماده ۶۶ - وظایف کانون بشرح زیر است:
۱- فراهم کردن موجبات پیشرفت علمی و عملی سردفتران و دفتریاران.

۲- ایجاد وحدت رویه در جهت اجرای مقررات

و نظامات در دفاتر اسناد رسمی با تأیید سازمان ثبت اسناد و املاک کشور.

۳- اداره امور مالی کانون از قبیل تنظیم بودجه، وصول درآمدها، پرداخت مخارج، تهیه ترانزنامه.

۴- کمک باشخاص بی بضاعت از طریق راهنمایی آنان بدفاتر اسناد رسمی بمنظور تنظیم و ثبت اسناد آنها بدون دریافت حق تحریر.

۵- انجام دادن امور مربوط به بیمه بازنشستگی و صندوق تعاون سردفتران و دفتریاران موضوع مواد ۵۷ و ۵۶ این قانون.

۶- همکاری با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در بازرسی و نظارت در امور دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق در هر مورد که کانون از تخلف و بیسوء شهرت سردفتر یا دفتریار یا اطلاع حاصل کند باید پس از رسیدگی مقدماتی مراتب را به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور گزارش دهد.

۷- تنظیم و تصویب آئین نامه استخدامی کارکنان دفاتر اسناد رسمی.

۸- رسیدگی باختلافات ناشی از روابط شغلی میان سردفتر و دفتریار و اعلام نظر قطعی کانون بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت اتخاذ تصمیم لازم.

ماده ۶۷- تازمانیکه در استانی کانون سردفتران تشکیل نشده باشد امور مربوط بدفاتر اسناد رسمی آن استان بعهده کانون نزدیکترین استان میباشد.

ماده ۶۸- کانون سردفتران مکلف است کلیه سردفتران و دفتریاران را از محل وجوه موضوع ماده ۵۵ این قانون برابر آئین نامه مصوب بیمه کند. وجوه دریافتی سردفتران و دفتریاران و بازماندگان آنها از لحاظ معافیت مشمول مقررات ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ۱۳۴۵ خواهد بود.

فصل هفتم - مقررات مختلفه

ماده ۶۹- سردفتر شاغل که بازنشسته میشود میتواند شخص واجد صلاحیت طبق مقررات این قانون را برای تصدی دفترخانه خود بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور معرفی کند. مدت لازم برای معرفی در مورد بازنشستگی الزامی دو ماه قبل از تاریخ بازنشستگی است و در غیر این مورد باید معرفی مزبور ضمن تقاضا نامه بازنشستگی بعمل آید. ورثه سردفتر متوفی که

حین القوت شاغل بوده است تا ششماه از تاریخ فوت سردفتر میتواند مجتمعا بترتیب فوق شخص واجد صلاحیت را معرفی کنند.

در صورتیکه سردفتر یا وراث او در مهلت های مذکور شخص واجد صلاحیت معرفی نکنند سازمان ثبت اسناد و املاک کشور میتواند تصدی دفترخانه را بسارعیات مقررات این قانون بشخص واجد شرایط دیگری واگذار نماید.

ماده ۷۰- کانون سردفتران تهران مکلف است با موافقت سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اوراق مخصوصی برای تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی تهیه کند و آنچه را که بعنوان مقررات عمومی و کلی در هر معامله یا سندی الزاماً باید قید شود تعیین و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور باید نسبت بتهیه اوراق رسمی که آن مقررات در پشت اوراق قید خواهد شد اقدام کند، در این صورت ثبت آنچه که بنام مقررات کلی و عمومی در پشت اوراق چاپ شده است در متن سند و دفتر ضرورت ندارد و پس از امضای دفتر برای طرفین لازم الرعایه خواهد بود.

ماده ۷۱- محاکم دادگستری مکلفند در هر مورد که رأی بر بی اعتباری سند رسمی صادر میکنند مراتب را بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کنند. هرگاه موضوع سندی که ابطال شده ملک باشد مفاد حکم در ملاحظات ثبت دفتر اسناد رسمی توسط سردفتر منعکس خواهد شد. ولی هرگونه اقدام نسبت بدفتر املاک و سند مالکیت موقوف بصدور حکم نهائی و اعلام آن به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور خواهد بود.

در صورتیکه بی اعتباری سند ناشی از تخلف سردفتر یا دفتریار از قوانین و مقررات باشد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت تعقیب انتظامی او اقدام خواهد کرد.

ماده ۷۲- محاکم دادگستری در هر مورد که رأی بحجر اشخاص میدهند باید مراتب را بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کنند.

ماده ۷۳- نظارت و بازرسی دفاتر اسناد رسمی بوسیله بازرسان سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با هیئت های مخصوصی که از طرف وزارت

بند ۷ ماده ۶:

بند ۷- دفتریاران اول که در تاریخ تصویب این قانون شاغل بوده فاقد شرایط مذکور در فوق باشند به شرط داشتن ۱۵ سال سابقه دفترکاری اعم از متناوب و مستمر.

تبصره ماده ۱۱:

تبصره - سردفتران و دفتریاران اول که در تاریخ تصویب این قانون بکار اشتغال دارند و سابقه خدمت آنان کمتر از سی سال است با موافقت وزارت دادگستری میتوانند تا زمانیکه سابقه آنها به سی سال تمام برسد ادامه خدمت دهند مشروط باینکه سن آنان از هفتاد سال تمام تجاوز نکند.

بند ۲۰۱ و تبصره ماده ۱۵:

بند ۱- قضاوت و وکالت دادگستری و عضویت در مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شهرداریها و سایر مؤسسات مملکتی و سازمانهای مأمور بخدمت عمومی بشخص وزارت دادگستری.

بند ۲- نمایندگی مجلسین شورا و سنا شهردار انتخابی.

تبصره ۲- در مورد بند ۲ سردفتر با حفظ سمت از اشتغال بسردفتری معذور خواهد بود و در این مدت دفترخانه بتصدی دفتریار واجد شرایط اداره خواهد شد. مدت نمایندگی سردفتر در مجلسین یا سمت شهردار انتخابی چرو سنوات خدمت او محسوب میشود.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری رضاییزاده

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی

به مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۱. با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران رامطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی

دادگستری تعیین میشوند یا نمایندگان وزارت دارائی برای امور مالیاتی بعمل خواهد آمد سایر مراجع دولتی که بمنظور بازرسی امور مربوط بدستگاه خود احتیاج بمراجعه و ملاحظه دفاتر داشته باشند مراجعه آنها باید با اطلاع اداره ثبت محل و حضور بازرس ثبت باشد.

ماده ۷۴- کسانی که بسردفتری دفتر اسناد رسمی انتخاب میشوند مکلفند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ صدور ابلاغ نسبت به تشکیل دفتر خانه اقدام نمایند والا ابلاغ آنها کالعدم بکن خواهد بود.

ابلاغ سردفتری افرادی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از سه ماه از تاریخ صدور آن گذشته باشد و بتأسیس دفترخانه اقدام نکرده باشند نیز کالعدم بکن تلقی میشود.

ماده ۷۵- وزارت دادگستری مکلف است کلیه آئیننامه های مذکور در مورد این قانون را ظرف مدت ششماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و بموقع اجراء بگذارد. مادام که آئیننامه های این قانون تصویب نشده باشد در هر مورد که اجراء مقررات این قانون بتصویب آئیننامه محول شده است آئیننامه های قبلی مجری خواهد بود.

ماده ۷۶- آن قسمت از قوانین و مقررات که مغایر بمقررات این قانون باشد نسخ میشود.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۳۵۳/۱/۱۹ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران رامطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را با اصلاحاتی به تصویب رسانید.

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۷ اصلاحات مزبور را مورد رسیدگی قرارداد و باستثنای بند ۷ ماده ۶، تبصره ماده ۱۱، بند ۲ و تبصره ماده ۱۵ بقیه را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در موارد فوق الذکر بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

گزارش شور اول از کمیسیون علوم و آموزش عالی
مجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۴
با حضور آقای دکتر میرعلاء معاون وزارت علوم و
آموزش عالی لایحه دفتر اسناد رسمی و کانون سردفتران
و دفتریاران را مطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری
را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آتراء مجلس شورای ملی
تقديم میدارد.

مخبر کمیسیون علوم و آموزش عالی -
دکتر امیر حسن زهرائی

نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای سعید
وزیری بفرمائید.

سعید وزیری - بنده مدتها بود که منتظر فرصت بودم
که به بهانه ای از قبیل مطرح شدن چنین لایحه ای در مجلس
شورای ملی راجع به مسئله سردفتران و یک عده نسبتاً وسیعی
که بعنوان چه سردفتر، چه دفتریار چه کارمندان و منشیها
و متصدیان مشاغل دفتری که در دفترخانه ها هستند، مطالبی
عرض کنم. و از حضور معاون محترم وزارت دادگستری
این حسن استفاده را میخواهم بکنم و مطالبی در این باره
عرض کنم لایحه، بسیار بسیار خوب است گویا که ممکن
بود از این بهتر و کاملتر بشود ولی چون از کمیسیونهای
متعدد مجلس شورای ملی گذشته و بررسی شده است
میتوان گفت که حداکثر دقت لازم در این لایحه شده است
گویا که ممکن است در آینده قدمهای مؤثری در جهت
تکمیل و بهتر کردن این امر برداشته شود، مطالبی میخواستم
در جهت اطلاع جناب معاون وزارت دادگستری عرض
کنم اولین تذکره این است که این سری نظارتهاست که به
صورت بازرسی و فرضاً بصورت نظارت وزارت دادگستری
در دفترخانه ها میشود، این نظارت بصورت مستمر و
خودکار و بقول فرنگی ها، آقای عباس میرزائی نیستند که
ایراد بگیرند، انوما نیک انجام شود هر کسی که میآید رئیس
ثبت میشود و این کار را جزو کارهائی که میخواهد نشان
بدهد رئیس ثبت خوبی است شروع میکند البته انجام این
کار از ترک کل آن بهتر است ولی نظارت باین صورت نباید
انجام بگیرد بلکه این باید بصورت دیگری بصورت خودکار

و مستمر باشد و همیشه چنین نظارتی وجود داشته باشد چه
بر اثر اجرای قانون بر اثر استقرار مقرراتی که در حدود
مقررات و صلاحیت وزارت دادگستری و ثبت کل هست
در مقابل این نظارت که در حال مفهوم سختگیری داشته
باشد طبیعاً باید مقامات مسئول دادگستری و ثبت کل نسبت
به رفاه زندگی و بهبود حال این افراد خانواده هایشان و آینده
آنها کوشش و توجه بیشتری بکند، دوسه دقیقه پیش در
محضر یکی از دوستان این مسئله مطرح شد و صحبت
میکردیم که اتفاقاً اغلب این افراد، مردم بسیار
بسیار قابل اعتماد مردم بسیار بسیار شریف،
مردم بسیار بسیار قانع و درستکاری هستند که این شغل
را انتخاب کردند و بادرستی در این مملکت خدمت میکنند
و روابط حقوقی مردم بدست این افراد انجام میگیرد و
اغلبشان مردمان تمیز و پاکیزه و قابل اعتباری هستند حق
این است وزارت دادگستری و مراجع مربوط دیگر از
اینها حمایت بکنند، و باید عرض کنم که فرقی بین آنها
نیست، سردفتر که رئیس آن مؤسسه است، اینطور نیست
که درباره او صحبت نکنیم، آنها هم احتیاج دارند که
درباره رفاه زندگیشان، در مورد آینده شان، در مورد
خانواده شان صحبت بشود و درباره مسائلی از قبیل بیمه
بازنشستگی و بکارگرفتن آنها در مقامات قضائی و حقوقی
در وزارت دادگستری عنداللزوم، باید تصمیماتی گرفت
و بنده پیشنهاد میکنم که ترتیبی داده شود که بشود از وجود
اینها در وزارت دادگستری در مقامات قضائی و حقوقی
استفاده بشود حالا یک سردفتری چه بعلم مادی و مالی چه
بهرعلتی نخواست یا نتوانست این کار را انجام دهد باید
از وجودش بتوانیم در مراجع دادگستری استفاده کنیم که
بنحوی بتواند کارها و زندگیش را از طریق کمک دولت
تأمین کند بخصوص قشروسیعی هستند که در این دفترخانه ها
بانهایت پاکی کار میکنند البته در تمام دستگاهها افراد
درستکار وجود دارند، بخصوص در دادگستری در
شرایطی که الآن مردی پالو و صادق مثل آقای صادق احمدی
در رأس آن است و خود جناب عالی آقای هنرمندی که واقفاً
و بحق تا آنجا که ما دیدیم فرد شایسته ای هستیم میخواستم
خواهش کنم که این موضوع در مدنظر و فکرتان باشد

باشد که ضمن یک لایحه ای یک ترتیب و یک مقررات و یک
آییننامه هائی راجع باینها و خانواده هایشان که قشر نسبتاً
وسعی بصورت سردفتر و دفتریار و بصورت کارمندان
دفتری خدمت میکنند بیاورید که از مزایای بیمه و بهداشت
و تأمین احتیاجات خانواده هایشان بتوانند استفاده کنند
(احسن).

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه
نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شور مواد رأی میگیریم
خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام
بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت
میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱ - دفترخانه اسناد رسمی واحد وابسته بوزارت
دادگستری است و برای تنظیم و ثبت اسناد رسمی طبق
قوانین و مقررات مربوط تشکیل میشود.

سازمان و وظایف دفترخانه تابع قوانین و نظامات
راجع بآن است.

نایب رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) و پیشنهادی هم نرسیده ماده دوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - اداره امور دفترخانه اسناد رسمی بعهده
شخصی است که با رعایت مقررات این قانون بناپیشنهاد
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با جلب نظر مشورتی
کانون سردفتران و بموجب ابلاغ وزیر دادگستری منصوب
و سردفتر نامیده میشود.

قبصوه - تازمانی که در مراکز استان کانون سردفتران
تأسیس نشده نظر مشورتی دادستان شهرستان محل و در
محل های فاقد دادسرا نظر دادگاه بخش محل جلب
خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
بانهایت احترام پیشنهاد مینماید که در آخر ماده ۲
جمله زیر اضافه شود:

حدود صلاحیت سردفتر در انجام معاملات غیر
معتاد محدود بمعاملات شهرستانی است که ابلاغ
سردفتری برای آن محل صادر شده است.

باتقدیم احترام - عبدالهادی آقایان

نایب رئیس - ماده سوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - هر دفترخانه علاوه بر یک دفتریار که سمت
معاونت دفترخانه و نمایندگی سازمان ثبت را دارا میباشد
و دفتریار اول نامیده میشود میتواند یک دفتر یار دوم نیز
داشته باشد.

دفتریار به پیشنهاد سردفتر و بموجب ابلاغ سازمان
ثبت اسناد و املاک کشور برابر مقررات این قانون منصوب
میشود.

نایب رئیس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید:

در ماده ۳ سطر دوم بعد از (نامیده میشود) جمله
می تواند یک دفتر یار دوم نیز داشته باشد به جمله میتواند حد
اکثر تا سه دفتریار دوم نیز داشته باشد اصلاح گردد.

باتقدیم احترام - عبدالهادی آقایان

نایب رئیس - ماده چهارم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - محل دفترخانه در هر شهر یا بخش بمعرفی
سردفتر و موافقت اداره ثبت محل تعیین خواهد شد و در
صورت ضرورت انتقال محل دفترخانه بمحل دیگر در
همان شهر یا بخش با تصویب ثبت محل امکان پذیر
است.

نایب رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - پس از تصویب این قانون تأسیس دفترخانه
با توجه به نیاز مندیهای هر محل تابع ضابطه زیر خواهد
بود:

در شهرها برای حداقل هر ده هزار نفر و حداکثر

هر پانزده هزار نفر با توجه به آمار و درآمد حاصل از حق ثبت معاملات يك دفترخانه.

شهرها و بخشهایی که جمعیت آنها کمتر از ده هزار نفر باشد يك دفترخانه خواهد داشت.

اجازه تجدید فعالیت دفترخانه ای که بعلت انفصال دائم سردفتر تعطیل شده در حکم تأسیس دفترخانه جدید خواهد بود.

همچنین است در مورد بازنشستگی وفوت سردفتر که پس از انقضای مدتهای مقرر در ماده ۶۹ این قانون در حال تعطیل باقی بماند.

تبصره - پس از تعیین تعداد دفاتر اسناد رسمی هر محل بشرح این ماده هرگاه با توجه به میزان معاملات و درآمد دفاتر اسناد رسمی موجود و مقتضیات محلی افزایش تعداد دفاتر زائد بر حدنصاب مذکور ضروری تشخیص شود به پیشنهاد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و تصویب وزارت دادگستری حداکثر تا دو دفترخانه میتوان بدفاتر موجود در هر حوزه ثبتی با رعایت مقررات این قانون اضافه نمود.

نایب رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً در مورد ماده ۵ سطر سوم پیشنهاد می نماید بجای ده هزار نفر (پانزده هزار نفر) و بجای پانزده هزار نفر (بیست هزار نفر) قید شود.

با تقدیم احترام - محمد بهنیا
نایب رئیس - ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - اشخاص زیر را میتوان سردفتری دفترخانه اسناد رسمی تعیین نمود.

۱ - اشخاصی که دارای لیسانس حقوق در رشته قضائی یا منقول از دانشکده الهیات یا دانشکده سابق معقول و منقول باشند.

۲ - کسانی که دارای دوسال سابقه خدمات قضائی یا وکالت پایه يك دادگستری باشند.

۳ - سایر لیسانسیهها بشرط داشتن سه سال سابقه دفتربری.

۴ - اشخاصی که از مراجع مسلم دارای تصدیق اجتهاد طبق آئین نامه ای که بتصویب وزارت دادگستری میرسد باشند.

۵ - دفتربرانی که دارای گواهی قبولی امتحان مخصوص سردفتری و دفتربری موضوع شق سوم ماده ۱۰ قانون دفتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۱۶ باشند بشرط داشتن پنجسال سابقه دفتربری.

۶ - دفتربرانی که دارای دیپلم کامل متوسطه باشند بشرط داشتن هفت سال سابقه دفتربری اول.

۷ - دفتر یاران اول که در تاریخ تصویب این قانون شاغل بوده و ۱۵ سال سابقه دفتربری اعم از متناوب و مستمر داشته باشند.

تبصره ۱ - متصدیان دفاتر اسناد رسمی که تا تاریخ اجرای این قانون با رعایت مقررات قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۱۶ درجه بندی شده اند کماکان صلاحیتشان برای تنظیم و ثبت اسناد رسمی محدودی است که در آخرین اجازه نامه آنها ابلاغ شده است.

تبصره ۲ - پس از تصویب این قانون سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت بنطبق وضع سردفتران که بر اساس قانون دفاتر اسناد رسمی مصوب ۱۳۱۶ منحصرأ در حد قانونی درجات دوم و سوم انجام وظیفه میکنند با مقررات این قانون طبق آئین نامه ای که بتصویب وزارت دادگستری میرسد اقدام خواهند کرد.

تبصره ۳ - بمنظور تربیت کادر علمی و فنی برای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و دفتر اسناد رسمی وزارت علوم و آموزش عالی با جلب نظر وزارت دادگستری با توجه بآئین نامه ای که طبق مقررات این قانون تدوین و بتصویب وزارت علوم و آموزش عالی و وزارت دادگستری خواهد رسید از طریق تشکیل کلاسهای مخصوص با تأسیس رشته ای خاص در دانشکدهها یا منظور نمودن فنون مزبور در برنامه های تحصیلی آموزشگاههای عالی اقدام خواهد کرد.

فارغ التحصیلان رشته مزبور بر سایر داوطلبان سردفتری و دفتربری حق تقدم خواهند داشت.

نایب رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - دارندگان دانشنامه لیسانس را بدون کارآموزی و دارندگان دیپلم کامل متوسطه را بشرط یکسال کارآموزی میتوان بدفتربری اول دفاتر اسناد رسمی انتخاب نمود.

دفتربرانی که در تاریخ تصویب این قانون بدفتربری اشتغال دارند کماکان دفتربر شناخته میشوند.

تبصره - کفیل دفترخانه باید واجد همان شرایط باشد که برای سردفتر مقرر است.

نایب رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد حذف تبصره ذیل ماده ۷ را مینماید.

با احترام - محمد بهنیا

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید.

تبصره ماده ۷ - بشرح زیر اصلاح شود:

دفتربری که بیش از چهار ماه کفالت دفترخانه را را بعهده بگیرد باید واجد همان شرایطی باشد که برای تصدی سردفتر مقرر است.

با تقدیم احترام - عبدالهادی آقایان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

خواهشمند است ماده ۷ لایحه قانون دفاتر اسناد رسمی و قانون سردفتران و دفتربران بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۷ - دفتربرانی که در تاریخ تصویب این قانون بدفتربری اشتغال دارند با احراز ده سال خدمت میتوانند بسردفتری ارتقاء یابند.

سید محمود توسلی

نایب رئیس - ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - بوزارت دادگستری اجازه داده میشود از تاریخ تصویب این قانون تا ده سال در صورتیکه برای تصدی دفاتر اسناد رسمی و دفتربری در خارج از مراکز استان داوطلب واجد شرایط موضوع مواد ۶ و ۷ این قانون موجود نباشد از میان اشخاص واجد شرایط طبق قانون سابق انتخاب کند. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور فقط در صورتی با تقاضای انتقال این افراد به محل دیگر موافقت مینماید که در محل جدید نیز داوطلب واجد شرایط وجود نداشته باشد.

نایب رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - سن سردفتران در بدو اشتغال نباید کمتر از بیست و چهار سال و بیشتر از پنجاه سال و سن دفتربران نباید کمتر از بیست سال و بیشتر از پنجاه سال باشد.

نایب رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید

در آخر ماده ۹ اضافه شود:

ارتقاء دفتربران شاغل بسردفتری ولو اینکه بیش از پنجاه سال داشته باشند بلامانع است.

با تقدیم احترام: عبدالهادی آقایان

نایب رئیس - ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - پس از تصویب این قانون هر يك از سردفتران و دفتربران اول که دارای سی سال سابقه خدمت اعم از متوالی یا متناوب (اعم از سردفتری و دفتربری اول) باشد میتواند تقاضای بازنشستگی کند. نحوه

استفاده این اشخاص از مزایای بازنشستگی بموجب آئین نامه موضوع ماده ۶۸ این قانون تعیین خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۱ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - سردفتران و دفترباران اول پس از رسیدن به سن ۶۵ سال تمام بر اساس مقررات این قانون بازنشسته خواهند شد. ملاک تشخیص سن، شناسنامه است که در بدو اشتغال بکار ارائه شده است.

تبصره - سردفتران و دفترباران اول که در تاریخ تصویب این قانون بکار اشتغال دارند میتوانند تا سن ۷۰ سال تمام بکار ادامه دهند.

نایب رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً بدینوسیله پیشنهاد مینماید ماده ۱۱ بشرح زیر اصلاح شود:

سردفتران و دفترباران اول پس از رسیدن به سن ۶۵ سال تمام میتوانند تقاضای بازنشستگی نمایند ولی در سن ۷۰ سالگی بر اساس مقررات این قانون بازنشسته خواهند شد. ملاک تشخیص سن شناسنامه ای است که در بدو اشتغال بکار ارائه شد.

با تقدیم احترام هدایت اسلامی نیا

نایب رئیس - ماده ۱۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - اشخاص زیر را نمیتوان بسمت سردفتری یا دفترباری انتخاب یا ابقاء کرد:

- ۱- اتباع بیگانه.
- ۲- کسانی که تحت قیمومیت یا ولایت هستند.
- ۳- محکومین به انفصال دائم از خدمات دولتی یا قضائی یا وکالت دادگستری و همچنین محکومین به انفصال موقت از خدمات و مشاغل مزبور در مدت انفصال یا تعلیق.
- ۴- محکومین بجنایات عمدی و محکومین

بارتکاب جنحه های منافی عفت و همچنین محکومین بجنحه هاییکه مطابق قانون مستلزم محرومیت از بعضی حقوق اجتماعی مذکور در ماده ۱۵ قانون مجازات عمومی است و همچنین اشخاصی که احراز شؤدبانهامات جنایات عمدی تحت محاکمه هستند.

۵- اشخاص مشهور بفساد عقیده و معتادین بمواد مخدر و کسانیکه فاقد صلاحیت اخلاقی باشند.

نایب رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - سردفتران و دفتربارانیکه باتهام ارتکاب جنایت عمدی مطلقاً و یا باتهام ارتکاب جنحه بزرگ بمناسبت شغل از طرف مراجع قضائی علیه آنها کیفرخواست صادر شود تا صدور حکم قطعی معلق خواهند شد و در صورتیکه سردفتر معلق شود دفترخانه تا روشن شدن تکلیف نهائی سردفتر معلق بکفالت دفتربار واجد شرایط یا سردفتر دیگری اداره خواهد شد و در صورت برائت از اتهام منتسب سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است بلافاصله اجازه اشتغال مجدد او را صادر نماید.

نایب رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید در قسمت آخر ماده ۱۳ اضافه شود:

در این مورد دفتربار کفیل نباید نسبت نسبی و سببی تا طبقه دوم با سردفتر تحت تعقیب داشته باشد و این حکم شامل ماده ۴۳ و تبصره ماده ۴۲ و بند ۳ و ۴ ماده ۳۸ این قانون نیز خواهد بود.

اکبر مسعودی - سید محمود توسلی - هوشنگ شریفها - جمشید فریدونفر - دکتر عسکری - حبیب الله احمدی - دکتر مهین گرگانی - دکتر محمد حسن رازانی - امان الله ریگی - سراج الدینی - کلانتر همزی - صالح شاخوئی - اوحدی - محمد مهدی سعادت - قهرمان - سعید پدramی - دکتر مهر.

با اجازه وزارت دادگستری مساع از اشتغال بشل سر دفتری و یا دفترباری نخواهد بود.

تبصره ۲ - سردفتر یا دفتربار در صورت انتخاب بنمایندهای مجلسین یا شهرداری انتخابی با حفظ سمت از اشتغال بسردفتری معذور خواهد بود و در این مدت دفترخانه بتصدی دفتربار واجد شرایط اداره خواهد شد. مدت نمایندگی سردفتر در مجلسین یا خدمت در سمت شهردار انتخابی جزء سنوات خدمت او محسوب میشود.

نایب رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید،

ماده ۱۵ بشرح زیر اصلاح شود:

سردفتر و دفتر یار اول نمیتوانند بمشغل زیر اشتغال داشته باشند.

باتقدیم احترام: عبدالهادی آقاییان

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

بانهایت احترام پیشنهاد مینماید،

تبصره زیر به ماده ۱۵ قانون دفاتر اسناد رسمی اضافه شود:

تبصره ۳ - از تاریخ اجرای این قانون سردفتران اسناد رسمی را نمیتوان در مراکز استان به سردفتری ازدواج یا طلاق منصوب و یا آنکه تصدی دفتر اسناد رسمی را بسردفتر ازدواج و طلاق واگذار کرد.

باتقدیم احترام - عبدالهادی آقاییان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در تبصره ۲ ماده ۱۵ بعد از جمله واجد شرایط جمله (که از طرف سردفتر معرفی میشود) اضافه شود.

با احترام - محمد بهینا

نایب رئیس - ماده ۱۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - سردفتران و دفترباران قبل از اشتغال

نایب رئیس - ماده ۱۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - يك سردفتر نمیتواند متصدی امور دو دفترخانه باشد کفالت دفترخانه دیگر در مواردی که بموجب این قانون مقرر است تصدی محسوب نمیشود. وظایف سردفتر کفیل نسبت بامور دفترخانه ایکه سردفتر آن در حال تعلیق یا مرخصی یا معذورت است و یا بعلت فوت یا بازنشستگی سردفتر، دفترخانه تعطیل شده است در هریک از شقوق مذکور در فوق طبق آئین نامه معین خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً - در لایحه قانون دفاتر اسناد رسمی و قانون سردفتران پیشنهاد مینماید.

ماده ۱۴ - يك سردفتر نمیتواند متصدی امور دو دفترخانه باشد.

اصلاح و بقیه ماده حذف گردد.

باتقدیم احترامات - دکتر عسکری - دکتر گرگانی

نایب رئیس - ماده ۱۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - مشاغل زیر منافی شغل سردفتری و دفترباری است.

- ۱- قضاوت و وکالت دادگستری و عضویت در مؤسسات دولتی و وابسته بدولت و شهرداریها.
- ۲- اشتغال بامرتجارت بنا بتعریف ماده ۱ قانون تجارت.

۳- عضویت در هیئت مدیره و مدیریت عامل شرکتهای تجاری و بانکها و یا مؤسسات بیمه و مؤسسات دولتی و یا وابسته بدولت.

۴- مدیریت روزنامه یا مجله اعم از مدیر مسئول یا مدیر داخلی و صاحب امتیاز و سردبیر (باستثناء نشریه قانون سردفتران و مجلاتی که صرفاً جنبه علمی داشته باشد).

تبصره ۱ - تدریس در دانشکده ها و مدارس عالی

بکار باید سوگند یسار نمایند (متن سوگند نامه و ترتیب اجرای آن بموجب آئیننامه خواهد بود).

نایب رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - سردفتران و دفتریاران قبل از شروع بکار بسایب ضامن معتبر بدهند. ترتیب گرفتن ضامن و میزان ضمانت و شرایط و نحوه استفاده از آن بموجب آئیننامه خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - کلیه اسناد در دفترخانه های اسناد رسمی و در اوراق مخصوصی که از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اختیار دفترخانه قرار داده میشود تنظیم و فقط در یک دفتر که بنام دفتر سردفتر نامیده میشود ثبت میگردد و ثبت سند بامضای اصحاب معامله و سردفتر و دفتریار خواهد رسید مگر آنکه دفترخانه فاقد دفتریار باشد.

نایب رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - هر دفترخانه علاوه بر دفتر سردفتر که یک نسخه است دارای دفاتر دیگر که نوع و عنوان و تعداد و نحوه تنظیم و نگهداری آن طبق آئین نامه معین میشود خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - دفتر گواهی امضاء دفتری است که منحصرأ مخصوص تصدیق امضاء ذیل نوشته های عادی است و نوشته تصدیق امضاء شده با توجه بماده ۳۷۵ آئین دادرسی مدنی مسلم الصدور شناخته میشود. وزارت دادگستری آئین نامه لازم را برای گواهی امضاء تهیه و تصویب خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۱ - اصول اسناد رسمی در صورت تقاضای متعاملین به تعداد آنها تهیه میشود و بهر حال یک نسخه اضافی تنظیم خواهد شد که نسخه اخیر باید در دفترخانه نگاهداری شود. متعاملین میتوانند از اصول اسناد رونوشت یا فتوکپی اخذ نمایند.

در مواردی که نسبت به سند ادعای جعل و یا ادعای عدم مطابقت فتوکپی یا رونوشت یا اصل سند شده باشد دفاتر اسناد رسمی مکلفند بدرخواست مراجع صالح قضائی اصل سند را لاک و مهر شده موقتاً بمرجع قضائی مذکور ارسال دارند. و هرگاه مراجع مذکور ملاحظه دفتر را لازم بدانند میتوانند آنرا در محل دفترخانه ملاحظه کنند.

نایب رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید ماده ۲۱ بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۲۱ - اصول اسناد رسمی در صورت تقاضای متعاملین به تعداد آنها تهیه میشود و متعاملین میتوانند از اصول اسناد رونوشت یا فتوکپی اخذ نمایند. در مواردی که نسبت به سند ادعای جعل شده باشد دفاتر اسناد رسمی مکلفند بدرخواست مراجع صالح قضائی رونوشت یا فتوکپی سند یا ثبت را بمرجع قضائی مذکور ارسال دارند و هرگاه مراجع مذکور ملاحظه دفتر را لازم بدانند میتوانند آنرا در محل دفترخانه ملاحظه کنند.

باتقدیم احترام: عبدالهادی آقایان

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

چون حفظ و نگهداری اصول اسناد رسمی دفترخانه کار مشکلی است و از این جهت ممکن است مشکلاتی پیش آید لذا پیشنهاد مینماید در ماده ۲۱ جمله (و بهر حال یک

نسخه اضافی تنظیم خواهد شد که نسخه اخیر باید در دفترخانه نگهداری شود) حذف شود.

با احترام «محمد بهنیا»

نایب رئیس - ماده ۲۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - سردفتران و دفتریارانی که در انجام وظایف خود مرتکب تخلفاتی بشوند در مقابل متعاملین و اشخاص ذینفع مسئول خواهند بود؛ هرگاه سندی در اثر تقصیر یا تخلف آنها از قوانین و مقررات مربوط بعضاً یا کلاً از اعتبار افتد و در نتیجه ضرری متوجه آن اشخاص شود علاوه بر مجازاتهای مقرر باید از عهده خسارت وارده بر آیند. دعاوی مربوط به خسارات ناشی از تخلفات سردفتران و دفتریاران تابع قوانین و مقررات عمومی خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

بانهایت احترام تقاضا میشود تبصره زیر به ماده ۲۲ قانون دفاتر اسناد رسمی اضافه شود:

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون، آئین نامه ای بمنظور تأمین خسارات اشخاص که ضرر وارده بآنها به علت تنظیم سند رسمی و مستند بفعل سردفتر یا دفتریار یا کارکنان دفترخانه باشد تهیه و پس از تصویب کمیسیونهای دادگستری و دارائی مجلسین بموقع اجراء گذارد. اجرای این ماده مانع تعقیب انتظامی و عمومی متخلفین نخواهد بود.

باتقدیم احترام: عبدالهادی آقایان

نایب رئیس - ماده ۲۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۳ - سردفتر مسئول کلیه امور دفترخانه است و دفتریار اول مسئول اموری است که بموجب مقررات بعد از او محول شده و یا از طرف سردفتر در حدود مقررات

انجام آن امور به او ارجاع میشود. در مورد اخیر سردفتر و دفتریار مسئولیت مشترک خواهند داشت.

در هر مورد که بر اساس مقررات این قانون دفتریار بجای سردفتر انجام وظیفه میکند مسئولیت دفتریار همان مسئولیت سردفتر است و همین حکم در مورد سردفتری که کفالت دفترخانه دیگری را بعهده دارد نسبت بامور کفالت جاری خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۴ - سردفتران و دفتریاران میتوانند از مرخصی و معذوریت استفاده نمایند. نحوه استفاده از مرخصی و معذوریت و مدت آن بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و کانون سردفتران تهران تهیه و بتصویب وزارت دادگستری خواهد رسید.

نایب رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۵ - در موارد مرخصی - بیماری - تعلیق انفصال موقت و معذوریت دفتریار و نیز در مواردی که دفتریار کفالت دفترخانه را طبق این قانون بعهده دار شود در صورتی که دفترخانه دارای دفتریار دوم باشد امور مربوط بدفتریار بعهده دفتریار مزبور خواهد بود و هرگاه دفتریار دوم نباشد تا دو ماه وظایف دفتریار را خود سردفتر انجام میدهد و اگر مدتهای بالا زائد بر یکماه باشد کفالت امور دفتریار موقتاً بعهده دفتریار دفترخانه دیگری گذارده خواهد شد.

نحوه کفالت و انتخاب دفتریار کفیل بموجب آئین نامه مندرج در ماده ۲۴ تعیین خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید .

در سطر پنج ماده ۲۵ بجای يك ماه - دو ماه قيد

گردد

باتقدیم احترام: عبدالهادی آقايان

نایب رئیس - ماده ۲۶ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ - در مواردی که سردفتر یا دفتریار

کفیل دفترخانه طبق حکم دادگاه انتظامی بانفصال دائم

یا سلب صلاحیت محکوم و یا مستعفی یا بازنشسته میشود

و بالتبعية دفترخانه تعطیل میگردد، مسئول دفترخانه

باید بلافاصله اقدام بتحويل کلیه دفاتر و اسناد اوراق

مربوط بدفترخانه بنماید و نیز کلیه وجوه و اوراق بهادار

که بهر عنوان باوسپرده شده طبق دستور ثبت محل بدفتریار

دفترخانه یا بدفترخانه ای که تعیین میشود بر حسب مورد

تحويل دهد در صورت امتناع بششماه الی یکسال حبس

تأدیبی محکوم خواهد شد و همین حکم در مورد سردفتر

یادفتریاری که بعلت بیماری یا حادثه قدرت لازم را برای

انجام وظیفه بتشخیص پزشک و تأیید سازمان ثبت اسناد

و املاک کشور از دست داده باشد در صورت امتناع نیز

جاری است.

نایب رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۲۷ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - در موارد مذکور در ماده ۲۶ در صورتی

که سردفتر و دفتریار از تحويل دفاتر و اوراق و سوابق

مربوط خودداری نمایند علاوه بر تعقیب آنها بشرح ماده

۲۵ رئیس ثبت محل یا نماینده او باید با حضور نماینده

دادستان شهرستان دفاتر و اوراق و سوابق را در هر محل

که باشد ولو در غیاب سردفتر و دفتریار با تنظیم صورت

مجلس بجانشین آنها تحويل دهند و یا بداره ثبت منتقل

نمایند .

نایب رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۲۸ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸ - در صورت فوت سردفتر یا دفتریار کفیل

دفترخانه . رئیس ثبت محل یا نماینده او یا حضور نماینده

دادستان و در نقاطیکه دادسرا نباشد با حضور دادرس

دادگاه بخش یا نماینده او دفاتر و اوراق مربوط به

دفترخانه را با تنظیم صورت مجلس بسردفتر کفیل و یا

بمسئول تعیین شده از طرف رئیس ثبت موقتاً تحويل خواهند

داد و در مورد فوت دفتریار نیز بترتیب بالا اسناد و اوراق

بدفتریار جانشین و یا موقتاً بسردفتر تحويل خواهد شد. در

هر مورد که طبق مقررات این قانون دفتریار باید بجای

سردفتر انجام وظیفه کند اگر دفتریار واجد شرایط در

محل وجود نداشته باشد دفترخانه موقتاً تعطیل و بشرح

این ماده عمل خواهد شد .

ترتیب انجام امور مربوط بدفترخانه در زمان تعطیل

بموجب آئین نامه تعیین میشود .

نایب رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۲۹ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹ - سردفتران و دفتریاران مکلفند علاوه

بر رعایت تکالیف قانونی از نظاماتی که وزارت دادگستری

برای آنها مقرر میدارد متابعت نمایند همچنین مواد ۴۹ تا

۶۹ قانون ثبت اسناد و املاک در مورد مسئولان دفتر

نسبت بسردفتران و دفتریاران و سردفتران ازدواج و طلاق

نیز جاری است .

نایب رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۳۰ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۰ - سردفتران و دفتریاران موظفند نسبت

به تنظیم و ثبت اسناد مراجعین اقدام نمایند مگر آنکه

مفاد ومدلول سند مخالف با قوانین و مقررات موضوعه

و نظم عمومی یا اخلاق حسنه باشد که در اینصورت باید

علت امتناع را کتباً بتقاضا کننده اعلام نمایند.

نایب رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۳۱ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۱ - سردفتران و دفتریاران نباید اسنادی را

نایب رئیس - در ماده ۳۳ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۳۴ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۴ - برای محاکمه انتظامی سردفتران و دفتر-

یاران و سردفتران ازدواج و طلاق هر استان يك دادگاه

بدوی در اداره ثبت استان و برای تجدید نظر احکام غیر

قطعی دادگاههای بدوی يك دادگاه تجدید نظر در

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تشکیل میشود .

نایب رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۳۵ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۵ - دادگاه بدوی و تجدید نظر سردفتران و

دفتریاران هر يك دارای سه عضو اصلی و يك عضو

علی البدل خواهد بود که بشرح زیر انتخاب میشوند:

الف - دادگاه بدوی :

۱- یکی از رؤسای شعب مدنی دادگاه استان به

انتخاب وزیر دادگستری .

۲- یکی از کارمندان مطلع ثبت استان به انتخاب

رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور .

۳- یکی از سردفتران مرکز استان با انتخاب

کانون محل و در صورت عدم تشکیل کانون در محل

با انتخاب رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور .

ب - دادگاه تجدید نظر :

۱- یکی از رؤسای شعب یا مستشاران دیوانعالی

کشور با انتخاب وزیر دادگستری .

۲- معاون سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در

قسمت امور اسناد .

۳- یکی از اعضاء اصلی کانون سردفتران تهران

با انتخاب کانون .

نایب رئیس - در ماده ۳۵ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۳۶ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۶ - اعضاء دادگاه بدوی و تجدید نظر باید

حداقل پانزده سال و دادستان و دادیاران حداقل ده سال

سابقه قضائی یا اداری یا سردفتری داشته باشند و

که مربوط بخود یا کسانی که تحت ولایت یا وصایت

یا قیمومت آنها هستند و یا با آنها قرابت نسبی یا سببی

تا درجه چهارم از طبقه سوم دارند یا در خدمت آنها

هستند ثبت نمایند و در صورتیکه در محل دفترخانه دیگری

نباشد سند با حضور دادستان شهرستان محلی که دفترخانه

در حوزه آن واقع است یا رئیس دادگاه بخش یا نماینده

آنها با توضیح مراتب در ذیل آن در همان دفترخانه تنظیم

و ثبت خواهد شد .

نایب رئیس - در ماده ۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) ماده ۳۲ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۲ - رسیدگی مقدماتی بشکایات و گزارشهای

مربوط به تخلفات سردفتران و دفتریاران در اداره امور

اسناد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور انجام خواهد

شد و اداره مزبور پس از رسیدگی موضوع را با اظهار

نظر خود بدادسرای انتظامی سردفتران احاله مینماید .

نایب رئیس - در ماده ۳۲ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

با نهایت احترام پیشنهاد می نماید ماده ۳۲ بشرح

زیر اصلاح شود :

رسیدگی مقدماتی بشکایات و گزارشهای مربوط

به تخلفات سردفتران و دفتریاران را کانون سردفتران

تهران انجام خواهد داد و کانون مزبور پس از رسیدگی،

موضوع را با اظهار نظر خود از طریق اداره امور اسناد

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به دادسرای انتظامی

سردفتران احاله مینماید .

باتقدیم احترام: عبدالهادی آقايان

نایب رئیس - ماده ۳۳ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۳ - دادسرای انتظامی سردفتران از دادستان

و در صورت ضرورت بتعداد لازم دادیار و کارمند دفتری

تشکیل خواهد شد .

سر دفتر محکومیت انتظامی از درجه ۴ بیلا نیز نداشته باشد.

نایب رئیس - در ماده ۳۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۷ - ترتیب رسیدگی مقدماتی و صدور کیفرخواست و تشکیل دادگاه بدوی و تجدیدنظر و محاکمه و نحوه ابلاغ و اجراء احکام صادر بموجب آئین نامه وزارت دادگستری خواهد بود.

میزان پاداش و مزایای اعضای دادگاههای مزبور طبق مقررات مربوط تعیین و پرداخت خواهد شد.

تبصره - دادستان و دادیاران و اعضای علی البدل از بین قضات وزارت دادگستری یا کارمندان مطلع ثبت انتخاب خواهند شد.

نایب رئیس - در ماده ۳۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۸ - مجازاتهای انتظامی بقرار ذیل است:

۱- توبیخ یا درج در پرونده.
۲- جریمه نقدی از پانصد ریال الی بیست هزار ریال.

۳- انفصال موقت از اشتغال بسردفتری یا دفترریاری از سه ماه الی ششماه.

۴- انفصال موقت از ششماه تا دو سال.

۵- انفصال دائم.

نایب رئیس - درباره ۳۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید.

بند ۲ ماده ۳۸ بشرح زیر اصلاح گردد:

جریمه نقدی از سه هزار ریال تا پنجاه هزار ریال.

با تقدیم احترام - عبدالهادی آقایان

نایب رئیس - ماده ۳۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۹ - وجوه حاصل از اجرای بند ۲ ماده فوق بکانون سردفتران تحویل خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۳۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۰ - طبقه بندی تخلفات انتظامی و تطبیق آنها با هر یک از مجازاتهای مذکور در ماده ۳۷ بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب وزارت دادگستری خواهد رسید.

نایب رئیس - در ماده ۴۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۱ - هر سردفتر یا دفترریاری که دو مرتبه سابقه محکومیت از درجه ۳ بیلا داشته باشد در صورتیکه ظرف سه سال پس از قطعیت حکم سابق مرتکب تخلف دیگری بشود دادگاه میتواند مجازات اخیر او را تا یک درجه بالاتر تشدید نماید.

نایب رئیس - در ماده ۴۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید.

در قسمت آخر ماده ۴۱ اضافه شود،

و در مواردی که متخلف سابقه محکومیت انتظامی از درجه ۳ بیلا نداشته باشد دادگاه میتواند با رعایت اوضاع و احوال قضیه و سوابق خدمت متخلف، مجازات او را تا یک درجه تخفیف دهد یا اجرای آن را معذرتدارد.

با تقدیم احترام - عبدالهادی آقایان

نایب رئیس - ماده ۴۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۲ - در هر مورد که وزیر دادگستری از سوء شهرت یا عدم امانت یا نداشتن صلاحیت علمی یا عملی سردفتر یا دفترریاری اطلاع حاصل کند میتواند از دادگاه انتظامی رسیدگی بصلاحیت او را بخواهد. هرگاه در نتیجه رسیدگی عدم صلاحیت سردفتر یا دفترریاری یکی از جهات مذکور محرز گردد دادگاه رأی به سلب صلاحیت صادر خواهد کرد. این حکم از تاریخ ابلاغ ظرف ده روز قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر خواهد بود و در صورتیکه سردفتر یا دفترریاری مدرک علمی رسمی باشد رسیدگی بصلاحیت علمی او جایز نیست.

تبصره - هرگاه وزیر دادگستری رفتار و اخلاق سردفتر یا دفترریاری را مخالف بانظم و حسن جریان امور دفترخانه تشخیص دهد بدون مراجعه بمحکمه انتظامی میتواند تا ششماه دستور انفصال صادر نماید.

نایب رئیس - در ماده ۴۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۳ - پس از شروع تعقیب هرگاه به تشخیص وزارت دادگستری تصدی سردفتری یا دفترریاری منافی با شئون سردفتری یا دفترریاری و یا مخالف با حسن جریان امور دفترخانه باشد وزیر دادگستری میتواند تعلیق آنان را از دادگاه تجدیدنظر انتظامی بخواهد، دادگاه باید به این تقاضا رسیدگی کند و بنا در نظر گرفتن علل و سوابق امر در صورت اقتضاء حکم تعلیق متخلف را تا خاتمه رسیدگی قطعی تخلف صادر نماید و این حکم غیر قابل شکایت است.

تبصره ۱ - در صورتیکه پس از رسیدگی انتظامی، دادگاه، متخلف را به انفصال موقت محکوم کند مدت انفصال با ایام تعلیق احتساب خواهد شد.

تبصره ۲ - در مورد این ماده و ماده ۴۲ رسیدگی فوری و خارج از نوبت خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۴۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۴ - در صورتیکه سردفتر یا دفترریار مشتکی عنه پاسخ کیفرخواست و با توضیحات مورد نظر دادگاه را در موعد مقرر ندهد و همچنین در موردیکه حضور او برای اداء توضیحات و رسیدگی لازم باشد و پس از اخطار دفتر دادگاه، حاضر نشود دادگاه با توجه بمدارک موجود در پرونده و تحقیقاتی که لازم بداند بموضوع رسیدگی ورأی مقتضی صادر خواهد نمود.

نایب رئیس - در ماده ۴۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید.

در قسمت آخر ماده ۴۴ اضافه شود:

هرگاه سردفتر یا دفترریار تقاضای حضور در دادگاه را برای اداء توضیحات بنمایند این تقاضا باید مورد قبول دادگاه قرار گیرد.

با تقدیم احترام: عبدالهادی آقایان

نایب رئیس - ماده ۴۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۵ - جلب رضایت شاکی و یا استعفاء مشتکی عنه مانع از تعقیب انتظامی نیست ولی جلب رضایت شاکی موجب تخفیف مجازات میشود.

در صورت استعفاء سردفتر پس از شروع تعقیب تضمین او تا اجرای حکم قطعی به اعتبار خود باقی خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۴۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۶ - مرور زمان نسبت به تعقیب انتظامی و تخلفات سردفتران و دفتریاران دو سال از تاریخ وقوع امر مستوجب تعقیب و یا از آخرین تعقیب انتظامی خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۴۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۷ - در مورد تعلیق یا انفصال موقت سردفتر که دفترخانه بکفالت اداره میشود در آمد دفترخانه پس از وضع هزینه بین کفیل و سردفتر معلق یا منفصل بالسوبه تقسیم خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۴۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی محترماً پیشنهاد می نماید.

در قسمت آخر ماده ۴۷ اضافه شود: و در مورد تبصره دو ماده ۱۵ هم بهمین ترتیب عمل خواهد شد.

بانقدیم احترام: عبدالهادی آقاییان ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در آخر ماده ۴۷ جمله: (حکم این ماده در تبصره دو ماده ۱۵ نیز مجری خواهد بود) اضافه شود.

با احترام - محمد بهنیا نایب رئیس - ماده ۴۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۴۸ - مجازاتهای انتظامی درجه ۲ و ۱ قطعی و از درجه ۳ بیابا ظرف ده روز پس از ابلاغ حکم قابل تجدید نظر است.

نایب رئیس - در ماده ۴۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۹ - وزارت دادگستری صدور ابلاغ اجازه اشتغال مجدد سردفتر یا دفتریار منفصل را بتصفیه محاسبات بدیهای مسلم ناشی از شغل او موکول میکند.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید در ابتدای ماده ۵۱ بعد از جمله نسبت بوجه التزام و وجه الضمان کلمه (و تقسیم نامه) اضافه شود.

با احترام - محمد بهنیا نایب رئیس - ماده ۵۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۲ - برای ایصال وجوه عمومی که بهر عنوان وصول آن طبق مقررات قانونی در عهده دفاتر اسناد رسمی است دفاتر موظفند حقوق متعلق را در فرم خاصی که از طرف سازمان ذینفع تهیه و در اختیار دفاتر قرار خواهد گرفت بامشخصات لازم قید کنند و حداکثر پنج روز بعد از امضاء سند بحساب یا حسابهایی که معین خواهد شد واریز نمایند.

آئین نامه اجرائی این ماده را وزارت دادگستری و وزارت دارائی تصویب خواهند کرد.

نایب رئیس - در ماده ۵۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد). ماده ۵۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۳ - از در آمد حاصل از حق ثبت، صاحبان دفتر و دفتریارها بترتیب زیر سهم خواهند برد:

۱- ششصد ریال در ماه نصف، از ششصد و یک ریال تا چهار هزار ریال نسبت بمآزاد ششصد و یک ریال پنجم. از چهار هزار و یک ریال تا ده هزار ریال نسبت بمآزاد از چهار هزار ریال یکدهم و از ده هزار و یک ریال تا پنجاه هزار ریال نسبت بمآزاد از ده هزار و یک ریال بیستم از مبالغ فوق بسر دفتر و دفتریار و کمک اعاشه کارکنان دفاتر برابر آئین نامه وزارت دادگستری سهمی اختصاص خواهد یافت.

نایب رئیس - در ماده ۵۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی محترماً پیشنهاد می نماید.

ماده ۵۳ بشرح زیر اصلاح شود:

صدی هشت از مبالغی که بعنوان حق ثبت وسیله دفاتر اسناد رسمی وصول میشود بعنوان حق الزحمه وصول توسط سردفتر کسر میشود و سردفتر مکلف است چهار درصد از آنرا بدفتریار اول دفترخانه پرداخت کرده و دو درصد از آن جهت کمک اعاشه کارکنان دفترخانه برابر آئین نامه وزارت دادگستری اختصاص خواهد یافت و دو درصد بقیه متعلق بسر دفتر است.

بانقدیم احترام - عبدالهادی آقاییان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ماده ۵۳ لایحه قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۵۳ از در آمد حاصل از حق ثبت صاحبان دفاتر و دفتریارها بترتیب زیر سهم خواهند برد:

۱- از ۶۰۱ ریال تا ۴۰۰۰ ریال نسبت بمآزاد ۶۰۰ ریال یک پنجم.

۲- از ۴۰۰۱ ریال تا ۱۰۰۰۰ ریال نسبت بمآزاد ۴۰۰۰ ریال یک دهم.

۳- از ۱۰۰۰۱ ریال تا ۵۰۰۰۰ ریال نسبت بمآزاد ۱۰۰۰۰ ریال یک بیستم.

۴- از ۵۰۰۰۱ ریال بیلا نسبت بمآزاد ۵۰۰۰۰ ریال یک سی ام از مبالغ فوق بسر دفتر و دفتریار و سهم اعاشه کارکنان دفاتر برابر آئین نامه وزارت دادگستری سهمی اختصاص خواهد یافت.

بانقدیم احترام - سید محمود توسلی نایب رئیس - ماده ۵۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۴ - میزان حق تحریر طبق تعرفه تعیین شده وزارت دادگستری خواهد بود که باید هر چهار سال یکبار مورد بررسی مجدد قرار گیرد و در صورت اقتضاء در آن تجدید نظر شود بیست درصد از حق تحریر دریافتی توسط سردفتر بدفتریار اول پرداخت میشود.

نایب رئیس - در ماده ۵۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد). پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

با نهایت احترام تقاضا میشود تبصره زیر به ماده ۵۴ قانون دفاتر اسناد رسمی اضافه شود:

تبصره - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون برای تقسیم اسناد بانکها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته بدولت و شهرداری بر دفاتر اسناد رسمی با همکاری هر یک از مؤسسات مزبور ضوابط لازم را تهیه نموده و بمرحله اجراء درآورد.

مؤسسات مزبور مکلفند بر اساس ضوابط تعیین شده اسناد معاملات خود را بدفاتر ارجاع کنند.

با تقدیم احترام: عبدالهادی آقاییان

نایب رئیس - ماده ۵۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۵ - سردفتران مکلفند وجوه مربوط به بیمه سردفتران اسناد رسمی و دفتر یاران موضوع ماده ۱۶۵ قانون مالیاتهای مستقیم را برای اجراء مواد ۱۰ و ۱۱ این قانون با رعایت مفاد ماده ۵۲ بحساب کانون سردفتران تهران واریز نمایند.

نایب رئیس - در ماده ۵۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۶ - کانون سردفتران تهران مکلف است موجودی حساب حق بیمه سردفتران و دفتر یاران را طبق آئین نامه مربوط بمصرف خرید اوراق قرضه یا اسناد خزانه رسانده و یا در بانک ملی بحساب سپرده ثابت بگذارد و از سود آن اقدام بشکلی صندوق تعاون کند. نحوه خرید و نگهداری اوراق قرضه و اسناد خزانه بطبق آئین نامه خواهد بود.

آئین نامه اجرائی این ماده را وزارت دادگستری و وزارت دارائی تصویب خواهند کرد.

نایب رئیس - در ماده ۵۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۵۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۷ - از تاریخ اجرای این قانون بمنظور کمکهای ضروری یا دادن وام به سردفتران و دفتر یاران و کارکنان دفاتر اسناد رسمی صندوقی بنام صندوق تعاون سردفتران و دفتر یاران تحت نظر کانون سردفتران مرکز تشکیل میگردد.

آئین نامه اجرای این ماده را وزارت دادگستری تصویب خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۵۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۸ - وزارت دادگستری در تهران و سایر مراکز استان با توجه بعدد دفاتر اسناد رسمی و سایر مقتضیات محلی کانون سردفتران و دفتر یاران را تحت نظارت خود تشکیل خواهد داد.

کانون دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و از نظر نظامات تابع وزارت دادگستری خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۵۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۹ - کانون سردفتران بوسیله هیئت مدیره ای مرکب از هفت عضو اصلی (پنج سردفتر و دو دفتر یار اول) و سه عضو علی البدل (دو سردفتر و یک دفتر یار) اداره میشود.

نایب رئیس - در ماده ۵۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۰ - هیئت مدیره کانون سردفتران مرکز هراستان از بین سردفتران و دفتر یاران همان محل انتخاب خواهند شد.

نایب رئیس - در ماده ۶۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۱ - بمنظور نظارت در انتخابات هیئت

مدیره کانون هیئتی برای نظارت بر انتخابات از طرف وزیر دادگستری تعیین میشود.

تعداد اعضاء هیئت نظار و شرایط انتخاب آنها و طرز تشکیل هیئت و نحوه عمل و نظارت و اخذ رأی و سایر امور مربوط به انتخابات بموجب آئین نامه تعیین خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۶۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۲ - سردفتران و دفتر یارانی را میتوان برای عضویت هیئت مدیره کانون انتخاب نمود که حداقل دارای ۱۰ سال سابقه تصدی دفتر اسناد رسمی و دفتر یاری بوده و در پنج سال اخیر خدمت خود محکومیت انتظامی از درجه ۳ بیلا نداشته باشند.

کسانیکه دارای سابقه خدمت قضائی و یا وکالت دادگستری باشند سوابق قضائی و وکالت آنها جزو ۱۰ سال مذکور منظور میگردد.

نایب رئیس - در ماده ۶۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۳ - بکما قبل از پایان هر دوره سردفتران، پانزده سردفتر و دفتر یاران نیز پانزده دفتر یار واجد شرایط را با رأی مخفی برای عضویت هیئت مدیره کانون انتخاب خواهند نمود.

پس از اخذ رأی هیئت نظارت بر انتخابات صورت اسامی حائزین اکثریت را ضمن صورت مجلس پایان انتخابات بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور ارسال خواهد داشت و وزیر دادگستری از بین منتخبین اعضاء اصلی و علی البدل کانون هر محل را تعیین خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۶۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۴ - دوره تصدی اعضاء هیئت مدیره سه سال و انتخاب مجدد آنها بلامانع است.

نایب رئیس - در ماده ۶۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۵ - سردفتران عضو هیئت مدیره در اولین جلسه بارأی مخفی از میان خود یک رئیس، یک نایب رئیس و یک خزانه دار و یک دبیر انتخاب خواهند کرد. تصمیمات هیئت مدیره به اکثریت آراء معتبر میباشد.

رئیس هیئت مدیره نماینده قانونی کانون در اجرای تصمیمات هیئت مدیره است و مکاتبات کانون با امضای او خواهد بود و در امور مالی امضای خزانه دار نیز لازم است.

نایب رئیس - در ماده ۶۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۶ - وظایف کانون بشرح زیر است:

- ۱ - فراهم کردن موجبات پیشرفت علمی و عملی سردفتران و دفتر یاران،

- ۲ - ایجاد وحدت رویه در جهت اجرای مقررات و نظامات در دفاتر اسناد رسمی با تأیید سازمان ثبت اسناد و املاک کشور.

- ۳ - اداره امور مالی کانون از قبیل تنظیم بودجه، وصول درآمدها، پرداخت مخارج، تهیه ترازنامه.

- ۴ - کمک باشخاص بی بضاعت از طریق راهنمایی آنان بدفاتر اسناد رسمی بمنظور تنظیم و ثبت اسناد آنها بدون دریافت حق تحریر.

- ۵ - انجام دادن امور مربوط به بیمه بازنشستگی و صندوق تعاون سردفتران و دفتر یاران موضوع مواد ۵۷ و ۵۶ این قانون.

- ۶ - همکاری با سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در بازرسی و نظارت در امور دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق در هر مورد که کانون از تخلف و بسا سوء شهرت سردفتر یا دفتر یاری اطلاع حاصل کند باید پس از رسیدگی مقدماتی مراتب را به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور گزارش دهد.

۷- تنظیم و تصویب آئین نامه استخدامی کارکنان دفاتر اسناد رسمی .

۸- رسیدگی باختلافات ناشی از روابط شغلی میان سردفتر و دفتریار و اعلام نظر قطعی کانون بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت اتخاذ تصمیم لازم .

نایب رئیس - در ماده ۶۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید .

در بند ۵ ماده ۶۶ بعد از (۵۷) ماده ۶۸ اضافه شود .

باتقدیم احترام - عبدالهادی آقاییان

نایب رئیس - ماده ۶۷ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۷ - تازمانیکه دراستانی کانون سردفتران تشکیل نشده باشد امور مربوط به دفاتر اسناد رسمی آن استان بعهده کانون نزدیکترین استان میباشد .

نایب رئیس - در ماده ۶۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۸ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۸ - کانون سردفتران مکلف است کلیه سردفتران و دفتریاران را از محل وجوه موضوع ماده ۵۵ این قانون برابر آئین نامه مصوب بیمه کند. وجوه دریافتی سردفتران و دفتریاران و بازماندگان آنها از لحاظ معافیت مشمول مقررات ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب سال ۱۳۴۵ خواهد بود .

نایب رئیس - در ماده ۶۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید :

در ماده ۶۸ سطر اول بعد از جمله (کانون سردفتران) کلمه (تهران) اضافه شود .

باتقدیم احترام - عبدالهادی آقاییان

نایب رئیس - ماده ۶۹ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۹ - سردفتر شاغل که بازنشسته میشود میتواند شخص واجد صلاحیت طبق مقررات این قانون را برای تصدی دفترخانه خود بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور معرفی کند. مدت لازم برای معرفی در مورد بازنشستگی الزامی دو ماه قبل از تاریخ بازنشستگی است و در غیر این مورد باید معرفی مزبور ضمن تقاضا نامه بازنشستگی بعمل آید . ورئه سردفتر متوفی که حین الفوت شاغل بوده است تسامحاً از تاریخ فوت سردفتر میتواند مجتمعاً بترتیب فوق شخص واجد صلاحیت را معرفی کنند .

در صورتیکه سردفتر یا وراث او در مهلت های مذکور شخص واجد صلاحیت معرفی نکنند سازمان ثبت اسناد و املاک کشور میتواند تصدی دفترخانه را با رعایت مقررات این قانون به شخص واجد شرایط دیگری واگذار نماید .

نایب رئیس - در ماده ۶۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در آخر ماده ۶۹ اضافه شود :

سردفتران و دفتریارانیکه در زمان تصویب این قانون به سن هفتاد سال بایبشتر رسیده اند میتوانند از تاریخ اجرای قانون از دو ماه مذکور در این ماده استفاده کنند .

باتقدیم احترام - عبدالهادی آقاییان

نایب رئیس - ماده ۷۰ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۰ - کانون سردفتران تهران مکلف است با موافقت سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اوراق مخصوصی برای تنظیم اسناد در دفاتر اسناد رسمی تهیه کند و آنچه را که بعنوان مقررات عمومی و کلی در هر معامله یاسندی الزاماً باید قید شود تعیین و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور باید نسبت بتهیه اوراق رسمی که آن مقررات در پشت اوراق قید خواهد شد اقدام کند ، در این صورت

ثبت آنچه که بنام مقررات کلی و عمومی در پشت اوراق چاپ شده است در متن سند و دفتر ضرورت ندارد و پس از امضای دفتر برای طرفین لازم الرعایه خواهد بود .

نایب رئیس - در ماده ۷۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷۱ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۱ - محاکم دادگستری مکلفند در هر مورد که رأی بر بی اعتباری سند رسمی صادر میکنند مراتب را بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کنند .

هرگاه موضوع سندی که ابطال شده ملك باشد مفاد حکم در ملاحظات ثبت دفتر اسناد رسمی توسط سردفتر منعکس خواهد شد . ولی هرگونه اقدام نسبت بدفتر املاک و سند مالکیت موکول بصدر حکم نهائی و اعلام آن به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور خواهد بود . در صورتیکه بی اعتباری سند ناشی از تخلف سردفتر یا دفتریار از قوانین و مقررات باشد سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت تعقیب انتظامی او اقدام خواهد کرد .

نایب رئیس - در ماده ۷۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷۲ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۲ - محاکم دادگستری در هر مورد که رأی بجزر اشخاص میدهند باید مراتب را بسازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کنند .

نایب رئیس - در ماده ۷۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷۳ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۳ - نظارت و بازرسی دفاتر اسناد رسمی بوسیله بازرسان سازمان ثبت اسناد و املاک کشور یا هیئت های مخصوصی که از طرف وزارت دادگستری تعیین میشوند یا نمایندگان وزارت دارائی برای امور مالیاتی بعمل خواهد آمد. سایر مراجع دولتی که بمنظور بازرسی امور مربوط بدستگاه خود احتیاج بمراجعه و

ملاحظه دفاتر داشته باشند مراجعه آنها باید با اطلاع اداره ثبت محل و حضور بازرس ثبت باشد .

نایب رئیس - در ماده ۷۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده ۷۳ بعد از جمله برای امور مالیاتی جمله : (هر سه ماه یکبار) اضافه شود .

با احترام - محمد بهنیا

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

با نهایت احترام تقاضای میشود که در آخر ماده ۷۳ اضافه شود :

مسئولین نظارت و رسیدگی در امور مالی دفترخانه موظفند حداقل هر ماه يك مرتبه امور مالی دفترخانه را مورد رسیدگی قرارداد و هرگاه دفترخانه ای در وراريز وجوه عمومی تأخیر کند مراتب را فوراً بمقامات مربوط گزارش دهند و در غیر این صورت قابل تعقیب در دادگاه اداری خواهند بود .

با تقدیم احترام : عبدالهادی آقاییان

نایب رئیس - ماده ۷۴ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۴ - کسانیکه بسردفتری دفتر اسناد رسمی انتخاب میشوند مکلفند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ صدور ابلاغ نسبت به تشکیل دفترخانه اقدام نمایند والا ابلاغ آنها کان لم یکن خواهد بود .

ابلاغ سردفتری افرادی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از سه ماه از تاریخ صدور آن گذشته باشد و بتأسیس دفترخانه اقدام نکرده باشند نیز کان لم یکن تلقی میشود .

نایب رئیس - در ماده ۷۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ماده ۷۴ لایحه قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران بشرح زیر اصلاح شود :

ماده ۷۴ - کسانیکه ابلاغ سردفتری آنان قبل از تصویب این قانون صادر شده و هنوز اقدام به تأسیس دفترخانه نکرده‌اند با پیدایش محل و یا احتیاج بنا به تشخیص سازمان ثبت کتل بر سایر داوطلبان حق تقدم دارند. با تقدیم احترام - سید محمود توسلی
نایب رئیس - ماده ۷۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۵ - وزارت دادگستری مکلف است کلیه آئیننامه‌های مذکور در مورد این قانون را ظرف مدت ششماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و بموقع اجراء بگذارد. مادام که آئیننامه‌های این قانون تصویب نشده باشد در هر مورد که اجرای مقررات این قانون بتصویب آئیننامه محول شده است آئیننامه‌های قبلی مجری خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۷۵ نظوی نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۶ - آن قسمت از قوانین و مقررات که مغایر بامقررات این قانون باشد نسخ میشود.

نایب رئیس - در ماده ۷۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) دو ماده الحاقی پیشنهاد شده است که قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً معروض میدارد

پیشنهاد میشود:

که برای کارمندان و منشی‌ها و سایر کارکنان محاضر رسمی با پرداخت پورسانتی به شیروخورشید سرخ جهت آنان بیمه بهداشتی و بازنشستگی در نظر گرفته شود. با تقدیم احترام - اخلاقی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

بانهایت احترام خواهشمند است ماده زیر بقانون دفاتر اسناد رسمی اضافه شود:

در مورد انتقال تمام یا بعض ملک بصورت مشاع دفترخانه باید سند مالکیت مستند معامله را اخذ و پس از قید انتقال به اداره ثبت مربوط ارسال دارد که در صورت معامله

مشاعی سند مالکیت جداگانه بنام هر یک از مالکین و در صورت انتقال کل ملک سند مالکیت جداگانه بنام انتقال گیرنده صادر گردد، بنحویکه دفتر املاک و سند مالکیت توأمأ مالک وقت را نشان دهد. در این دو مورد دفاتر اسناد رسمی حق نخواهند داشت باسندی که بنام انتقال دهنده صادر نشده معامله انجام دهند مگر آنکه وقوع معاملات متعدد در یکسروز انجام گیرد.

در مورد معاملات افزای دفاتر اسناد رسمی بایستی فوکی باری و نوشت سند انتقال را بداره ثبت مربوط ارسال نمایند و ثبت محل سند مالکیت جدید بنام انتقال گیرنده صادر خواهد کرد و تجدید سند مالکیت اولیه ضروری نخواهد بود.

تبصره ۱ - اداره ثبت هرسندی را که از دفترخانه برای تعویض فرستاده میشود باید پس از صدور سند جدید سند صادره را بمسئولی که از طرف دفترخانه معرفی شده است تسلیم نماید این ترتیب اصولاً تسلیم اسناد مالکیت بدینفع بوسیله دفترخانه تنظیم کننده سند عمل خواهد شد مگر تعویض سند مستند بانجام معامله نباشد.

تبصره ۲ - در مواردیکه بعد از انجام معامله سند مالکیت برای تعویض بداره ثبت ارسال میگردد ارسال خلاصه معامله ضرورت نداشته و همچنین سند مالکیت

قبلی بجای پیش نویس تلقی و تهیه پیش نویس جداگانه برای سند مالکیت موردی نخواهد داشت و در مواردیکه قطعه یا قطعات مفروز از ملکی مورد معامله قرار میگیرد رونوشت یا فتوکی سند اسالی از دفترخانه بجای خلاصه معامله و پیش نویس تلقی خواهد شد.

تبصره ۳ - چنانچه ورثه بخواهند باسند مالکیت مورث خود معامله انجام دهند باید قبلاً بداره ثبت مراجعه و سند مالکیت نسبت به سهم الارث خود را در سافت دارند.

دفاتر اسناد رسمی حق ندارند باسند مالکیتی که بنام مورث است اقدام به تنظیم سند نمایند.

آئین نامه اجرائی این ماده بوسیله سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و کانون سردفتران تنظیم و پس از تصویب وزیر دادگستری بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

با تقدیم احترام: عبدالهادی آقاییان

تبصره ۱ - دولت در هر موقع و برای هر مدت که لازم بداند بصورت کالاهای ضروری درجه یک و دوم مورد احتیاج عامه همچنین مدت و میزان مجاز نگاهداری برای هر کالا را باتوجه بگردش کار و قدرت تولید و سایر عوامل تعیین و بطریق مقتضی با اطلاع عموم میرساند.

تبصره ۲ - تعیین تکلیف کالا پس از کشف و ضبط بموجب آئین نامه‌ای است که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۵ - دولت میتواند در موارد لزوم از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه استدعا نماید رسیدگی به جرائم مذکور در ماده یک این قانون در هر نقطه از نقاط کشور و به هر مدت که مقتضی باشد با تصویب معظم له به دادگاه‌های نظامی واگذار گردد.

ماده ۳۵ - کشاورزان و مدیران عامل شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید و تعاونیهای روستائی کشور که بر اساس قرارداد های مربوط تولیدات مورد تعهد خود را بدون عذر موجه بسازمان مرکزی تعاون روستائی و یا سازمان تعاون مصرف شهر و روستا بقیمت های اعلام شده از طرف دولت نفروشدن بحسب جنبه‌ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهند شد.

کلیه سازمانها و دستگاههایی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها وسیله دولت تأمین میشود یا اکثریت سهام آنها متعلق بدولت است مکلفند احتیاجات خود از مواد تولیدی شرکتها و کشاورزان نامبرده بالا را وسیله سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و یا سازمان مرکزی تعاونی روستائی ایران خریداری نمایند.

هرگاه امکانات دوسازمان اخیر الذکر کافی برای تأمین احتیاج سازمانها و دستگاههای درخواست کننده نباشد مراتب بآنها اعلام خواهد شد تا به ترتیب که میسر باشد نسبت به تهیه و تأمین بقیه مواد مورد احتیاج خود از بازار های داخل یا خارج کشور رأساً اقدام نمایند.

ماده ۴۵ - هر شخص حقیقی یا حقوقی کالایا مصنوعات یا فرآورده‌های خود را از نرخ مقرر گرانتر بفروشد و یا اجرت و یا دستمزد خدمات را زائد بر میزان مقرر دریافت دارد و یا ظاهراً با نرخ مقرر و معمولی معامله

نایب رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گرانفروشان

نایب رئیس - گزارش شور اول تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گرانفروشان مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۰ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و تیمسار سپهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ و آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها و آقای دکتر معتمد وزیری معاون وزارت اقتصاد لایحه شماره ۶۹۳۸۴-۱۰/۱۰/۱۳۵۲ دولت ارسالی از مجلس سناراجع به تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گرانفروشان را که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۲/۱۲/۲۸ وصول آن به مجلس شورای اعلام و بشماره ۱۱۰۴ چاپ گردیده است مطرح کرد و با مختصر اصلاح بشرح زیر مورد تصویب قرارداد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گرانفروشان

ماده ۱ - هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را بیش از میزان مدت تعیین شده پنهان نموده و با اعلام دولت ظرف مهلت مقرر نسبت به عرضه آن برای فروش بمرمدم یا دولت اقدام ننماید علاوه بر ضبط کالای مزبور ببق دولت در صورتیکه کالای ضروری درجه یک باشد به حبس جنائی درجه یک از سه تا پانزده سال و هرگاه کالای ضروری درجه ۲ باشد به حبس جنائی درجه ۲ تا ۲ نده سال محکوم میشود. هرگاه معلوم گردد که اقدام مرتکب به قصد اخلال در امنیت و ایجاد تزلزل در اقتصاد عمومی کشور بوده مجازات او اعدام است.

کرده ولی عملاً وجه بیشتری دریافت نماید و یا با بکار بردن موادی از نوعی که از لحاظ کیفیت نامرغوب و پائین تر است مشخصات کالا و یا مصنوعات و یا فرآورده‌ها و یا ارزش خدمات را پائین بیاورد و یا از حیث وزن و یا مقدار کمتر تحویل مشتری بدهد و یا تمهیدی بکاربرد که وجه بیشتری از مشتری دریافت دارد همچنین هر فرد صنفی که از عرضه و فروش کالا یا مصنوعات و یا فرآورده‌ها خودداری کند بجس جنحه‌ای از سه ماه تا سه سال و یا جزای نقدی از ده هزار ریال تا پانصد هزار ریال و یا بهر دو مجازات محکوم میشود بعلاوه دادگاه میتواند حسب اهمیت موضوع پروانه کسب متخلف را لغو و یا محل کسب او را تا یکسال تعطیل کند.

تبصره ۱- دولت مجاز است از محل های کسی که طبق این ماده تعطیل میشود برای توزیع همان کالا یا کالاهای ضروری دیگر بدون پرداخت حق کسب و پیشه در مدت تعطیل استفاده نماید بهای کالاهای متعلق بمتخلف که در محل کسب باقیمانده پس از فروش نرخ مقرر بصاحب آن پرداخت خواهد شد. و هرگاه محل کسب استیجاری باشد مال الاجاره آن در مدت استفاده از طرف دولت پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲- نرخ کالاها و مصنوعات و فرآورده‌ها همچنین اجرت یا دستمزد خدمات از طرف دولت یا سازمان های تعیین شده وسیله دولت تعیین و آگهی می شود.

تولیدکنندگان یا واردکنندگان یا فروشندگان مکلفند اسناد و اطلاعات مربوط بقیمتها را که بمنظور بررسی و تعیین قیمت تمام شده کالا یا کنترل قیمتها مورد نیاز باشد بطور صحیح در اختیار مرجعی که دولت تعیین مینماید یا مأمورین رسمی قرار دهند.

در صورت عدم ارائه اطلاعات مزبور بدون عذر موجه در مهلت مقرر مستنکف بجس جنحه‌ای از سه ماه تا سه سال محکوم میشود و بعلاوه دولت رأساً اقدام به تعیین نرخ کالا خواهد کرد.

ماده ۵۵- دولت میتواند در موارد لزوم از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه استعفا نماید رسیدگی

بجرائم مندرج در ماده چهار این قانون در تمام کشور یا در هر منطقه از مناطق کشور و بهر مدت که مقتضی باشد با تصویب معظم له بدادگاههای بدوی و تجدید نظر که بتعداد لازم برای این منظور در نیروهای مسلح شاهنشاهی تشکیل میشود واگذار گردد.

تبصره - دولت منطقه یا مناطق مشمول اجراء این ماده را قبلاً برای اطلاع عامه آگهی خواهد کرد.

ماده ۶۵- دادگاه بدوی از یکفرودادگاه تجدیدنظر از سه نفر از افسران نیروهای مسلح شاهنشاهی تشکیل میشود رسیدگی در دادگاههای مذکور بدون دخالت بازپرس و دادستان انجام خواهد شد و برای هر دادگاه که بطور ثابت یا سیار تشکیل میشود به تعداد مورد لزوم کارمند اداری تعیین میگردد.

تبصره - ترتیب انتخاب دادرسان و کارمندان اداری و حوزه صلاحیت و طرز رسیدگی دادگاهها و نحوه اجراء احکام و تشکیلات سازمان نظارت بموجب آئین نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت جنگ تهیه و تصویب هیئت وزیران میرسد.

ماده ۷۵- بمنظور نظارت و مراقبت در امور احکام دادگاههای مذکور در ماده ۶ برای يك یا چند منطقه سازمانی از طرف ستاد بزرگ ارتش تاران بنام سازمان نظارت تشکیل خواهد شد و دادگاههای نامبرده مکلفند يك نسخه از احکام صادر را بلافاصله پس از صدور بسازمان نظارت ارسال نمایند.

ماده ۸۵- رئیس دادگاه بدوی در صورت مشاهده یا دریافت شکایت یا حصول اطلاع از گرانفروشی و یا سایر تخلفات مندرج در ماده ۴ این قانون پس از انجام تحقیقات لازم بموضوع رسیدگی و حکم مقتضی صادر خواهد کرد.

تبصره ۱۵ - احکام محکومیت صادر از دادگاههای بدوی بلافاصله بموقع اجرا گذارده میشود.

هرگاه محکومیت زائد بر سه ماه حبس و یا پنجاه هزار ریال جزای نقدی و یا تعطیل محل کسب بیش از یکماه باشد محکوم علیه حق دارد پس ابلاغ حکم بلافاصله تقاضای تجدید نظر نماید.

تبصره ۲۵ - در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد

مسئول مدبّر عامل و یا کسانی هستند که تصدی امور شخص حقوقی را بعهده دارند و در مورد شخص حقیقی حسب مورد مسئول صاحب پروانه یا مباشر عمل است.

ماده ۹۵- در صورت انقضای مدت اجرای این قانون در نیروهای مسلح شاهنشاهی پرونده‌هایی که بصورت حکم قطعی منتهی نشده است بمراجع صالح جهت رسیدگی ارسال میگردد.

ماده ۱۰۵- دولت در هر موقع که اجرای تمام یا هر يك از مقررات موضوع مواد ۱ و ۳ و ۴ این قانون را ضروری تشخیص دهد مراتب را ضمن تعیین منطقه یا مناطق مشمول اجرای این مقررات و مدت اجرای آن برای اطلاع عامه آگهی خواهد کرد، در نقاطی که هر يك از مقررات این قانون اجرا میشود قوانین و مقررات مغایر موقوف الاجراء خواهد ماند و در سایر نقاط همچنین در پایان مدت اجرای این قانون در نقاط اعلام شده قوانین و مقررات موجود کماکان اجراء میشود.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمدرضا تنگانی

گزارش شور اول از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۵. با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و تیمسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ و آقای دکتر معتمدوزیری معاون وزارت اقتصاد لایحه تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محکومان و گرانفروشان رامطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - رضاسجادی
گزارش شور اول از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۷ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و تیمسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه تنظیم توزیع کالاهای

مورد احتیاج عامه و مجازات محکومان و گرانفروشان رامطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
رئیس کمیسیون نظام - سرلشکر همایونی
گزارش شور اول از کمیسیون تعاون و امور روستاها بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه تنظیم توزیع کالا های مورد احتیاج عامه و مجازات محکومان و گرانفروشان رامطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها - مهندس حسین خسروی

گزارش شور اول از کمیسیون اقتصاد بمجلس شورای ملی

کمیسیون اقتصاد در جلسه ۱۳۵۳/۱/۲۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محکومان و گرانفروشان رامطرح و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
رئیس کمیسیون اقتصاد - دکتر احمد رفیعی
نایب رئیس - کلیات لایحه مطرح است. آقای حکمت یزدی بفرماید.

حکمت یزدی - گفتم منگر بگریه دلش مهربان کنم در سنگ خاره قطره باران اثر نکرد

بنده منتظر بودم، نه من، ملت ایران منتظر بود که با عجز شما یک روز چنین لایحه‌ای به مجلس آورده شود. عدم کفایت شما این لایحه را به مجلس آورد. (اخلاقی - آقاچرا تو همین میکنی؟) ما منتظر بودیم و میدانستیم از عهده شما ساخته نیست که قیمتها را کنترل کنید. میدانستیم شما

آن قدرت را ندارید که بتوانید مردم را از لحاظ مواد مورد احتیاج ضروری ارضاء کنید. میدانستیم. اما من باقرار شما، بشهامت شما، احسنت میگویم. چون اقرار بگناه را بر غرور ترجیح دادید. بسیار آسان بود که مثل همیشه بیابید پشت این تریبون در مقابل انتقادات دوستان ما بگوئید: این قانون فلانجا نقص داشت، امسال مواجه با خشکسالی شدیم. مواجه با کمبود شدیم. ولی برای يك دفعه امروز انصاف را ترجیح دادید. نمایندگان ما پشت این تریبون سالها گفتند. به امر کشاورزی و دامپروری در جنب مسائل صنعتی توجه کنید ولی توجه نکردید. تا اینکه امروز گوشت در این مملکت در حال رشد، شکوفان و درخشان بعنوان يك معما شده. بلی چشم باز و گوش باز و این عمی

حیرت من از چشم بندی خدا

اما یکی بمن جواب بدهد. آقایانی که این لایحه را میخوانید به بینید. من این قوانین را برای شما احصاء میکنم. کداميك از این مواد لایحه شما در قوانین قبلی شما نبوده و اینجا جواب بدهید که قوانین موجود را. چرا اجرا نکردید این چه بازی است که هر روز با قانون میکنید و تمام مسائل را در پوشش الفاظ میگذارید. (احسنت.)

این فهرست قانون است. فهرست قانون شما است قانون تقلب در کسب و تجارت ماده ۲۴۲-۲۴۴ را بخوانید. قانون جلوگیری از احتکار مواد بك و بعدی آن را بخوانید. قانون گرانفروشان را بخوانید. لایحه قانون مجازات متخلفین از مقررات نظام صنفی را بخوانید. مگر در اسفند سال ۵۱ نماینده وزارت کشور در کمیسیون وزارت دادگستری گفت، خدا را بشهادت می طلبم، او گفت شما این قانون را تصویب کنید. ما شما قول میدهم گرانفروشی از بین میرود، دیگر همه ارزاق فراوان میشود و احتکاری در کار نیست! کجارت آن قول و وعده ها؟ آیا این درست است؟ این چه رسوائی است در جرایب. برای اطاق اصناف چه جواب میدهید؟ آن روزنامه ها چه جواب میدهید؟ به این ملت که بآنها وعده دادید قانون نظام صنفی بگذرد گرانفروشی از بین برود چه جواب میدهید؟ اما از همان

اول گفتیم که اصناف را زیر پوشش حزبی نبرید قانون هم گذراندید. بعداً هم قانون مجازات گذراندید چه شد؟ آمار بدهید. شما در ماده ۶ قانون مجازات صنفی آنچه دارید عین آن بصورت ماده ۴ اینجا تکرار شده، چه شد؟ چه شد که امروز مشاور وزیر کشور میگوید. اطافهای اصناف دچار خاصه خرجی شده اند، این را من نمیگویم، دوست شما میگوید. مشاور وزارت کشور گفت برای دادن پروانه ضوابطی وجود ندارد. آیا جواب مردم اینست؟ بهر حال من از شما سؤال میکنم، شما از لحاظ قانون چه کمبود داشتید، بگوئید تمام این قوانین که در جلوی روی شما است، قوانینی هم که احصاء کردم جلوی روی شما است. موارد کمبود را بگوئید فقط يك مسئله است چون شما عاجز بودید بایستی دادرهای نظامی و دستگاه عدالت نظام که بکار خودش رسیدگی کند باید کار شما را هم بکند (دکتر رهنوردی - آقا اینقدر کلمه عاجز را بکار نبرید. توی این مملکت همه کار کرده اند پس اینهمه کار را کی کرده است؟ يك مسئله ای آورده اند شما مرتب میگوئید عاجز، پس این کارها را کی کرده است همین دولت کرده همین حزب کرده.) این لایحه اقرار بگناه، این اقرار بعجز است (دکتر بهزادی - این پیشگیری منطقی است) این لایحه بزرگترین دلیل و شاهد بر عجز است خود شما دلیل عجز آوردید (دکتر رهنوردی - ماهمه قوی هستیم اینهمه بگوئید عاجز. عاجز آن حزبی است که شش نفر دور هم نمی توانند جمع بشوید (زنگ ممتد رئیس) عرض میکنم مقایسه مواد میکنیم. در ماده يك نوشته شده هر شخص حقیقی یا حقوقی آقا در هیچ قانونی شخص حقوقی را سراغ دارید که مجازات شده باشد (تنکابنی - پیش بینی شده) اجازه بفرمائید آن که شما گفتید ماده چهار است من در ماده يك صحبت میکنم منظورتان از شخص حقوقی چیست؟ (اخلاقی - شرکها و مدیران عامل) آن ماده ۴ است نه ماده يك، مربوط بماده يك نیست. سفسطه نکنید آقا (اخلاقی - سفسطه یعنی چه؟) آنچه میفرمائید مربوط به ماده ۴ است مربوط بماده يك نیست اما شاید در لسان قانون جدید بشود اشخاص حقوقی را هم مجازات کرد. نمیدانم ممکن است

در ماده يك میگوید هر شخص حقیقی یا حقوقی که

کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را بیش از میزان و مدت تعیین شده پنهان کند مفهوم مخالفت این است که اگر در آمدت و میزان پنهان کرد اشکالی ندارد (صحیح است) چرا کلمه خفا را برای يك امر مجاز استعمال میکنید چرا کلمه پنهان را برای يك امر مجاز استعمال میکنید. تا آن زمانی که مجاز است خفا معنی ندارد از زمانی که مجاز نیست خفا شروع میشود و بهر حال بعداً هم گفته با اعلام دولت وظرف مدت مقرر چرا؟ چرا اینقدر گذشت شما که در مقام این هستید که آخرین دوا را بعنوان طیب حاذق بخورد مردم بدهید حداقل شهامت تان بیشتر از این باشد، دوائی باشد که واقفاً میکرب کش باشد نه اینکه مسکن باشد حال ماده يك قانون منع احتکار را میخواهیم هر کس کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را که زیاده از مصرف خود داشته باشد که زیاده از مصرف نه زیاده از میزان مقرر وسعت نظر را به بینید.

دکتر تنکابنی - زیاده از مصرف خود.

اخلاقی - بعضی از کالاها باید قوام بیاید.

حکمت یزدی - آیا ضروری، درجه يك و درجه دو دارد من نمی فهمم یعنی چه آقا ما صحبت مان در اینست آنچه که ما محتاج ضروری مردم است این درجه يك و درجه ۲ ندارد بنده سؤال در همین قسمت دارم آقای دکتر رهنوردی دوست عزیز این قانون منع احتکار بود یا نبود این قانون را خوانده اید یا نخوانده اید؟ آیا حق ضبط مال داشتید یا نداشتید؟ بیابید صورت بدهید یا این محتکرین چه کردید؟

دکتر تنکابنی - بخاطر نقصی که داشته این لایحه را آوردند.

حکمت یزدی - متأسفم بگوئید کجایش نقص داشته

دکتر تنکابنی - توضیح خواهم داد.

حکمت یزدی - متأسفم این قانون بود حق ضبط مال را هم شما میداد دوموردی را برای نمونه میخواهید عمل کنید بعد در ماده ۳ منظور میآید، کشاورزان و مدیران عامل شرکت های سهامی زراعی، يك موضوع خاصی تعیین کرده اید، بنده این سلیقه را نمی پسندم هر فرد از افراد ملت ایران در برابر قانون مساوی است و مجازات مختلف نباید باشد باز مقصود ساده معلوم

نیست آیا عدم فروش جرم است یا عدم فروش به نرخ مقرر، این دو مسئله است، اگر کشاورزی گفت نمی فروشم نفروختن جرم است یا اگر گفت میفروشم اما به نرخ دولت نمیفروشم کدامش جرم است؟ این يك تناقض بارز دارد و مرجع آنرا هم معین نکردید چون آنچه معلوم است مربوط بماده يك و چهار است در ماده سه علاوه بر اینکه مرجع معلوم نشده يك تناقض مسلم دارد با ماده يك و اصولاً معلوم نیست که شما نفروختن را جرم میدانید یا نه، چون ممکن است عرضه هم بکند ولی نه نوشته شده فرق است میان عرضه و نفروختن جلوی دکانش میگذارد ولی میگوید نمی فروشم این جرم نیست؟ بهر حال بنده امیدوارم که ما باری بروظایف سنگین دادسرا های نظامی اضافه نکنیم و مورد نیازی هم پیدا نشود قانونی که شما آورده اید در حال حاضر این قانون ناقص است و وافی بمقصود نیست و چون من میدانم این لایحه

تصویب میشود و ما هم البته موافقیم که شدت عمل نسبت به محتکرین باید اعمال شود اما من يك استدعا دارم بسیار منصفانه. دولت بیاید در پشت این تریبون اعلام کند اولاً مسئولیت هارا روشن کند محدود کار اطاق اصناف تا کجا است، چقدر از مسئولیت با اوست، محدود کار این قانون تا کجاست، يك نفر بیاید پشت این تریبون مسئولیت را قبول کند بگوید که باتصویب این قانون بنده قول میدهم از این به بعد طبق آنچه در لایحه است تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گران فروشان را من عهده دار میشوم و قول میدهم که این لایحه آخرین علاج است چون بعقیده من این آخرین علاج نیست رابطه بین علت و معلولیت را فراموش نکنید صرفاً با مجازات درد دوا نمی شود بیابید این جا اعلام کنید که آقایان ما این لایحه مسأله را حل میکنیم و همانطور که لایحه مجازات نظام صنفی را در اسفند ماه سال ۵۱ با همین وعده و وعید ها گذراندید دردی را دوا نمی کند و جوابگوی این درد و موج فعلی نیست (احسنت)

نایب رئیس - آقای دکتر تنکابنی بفرمائید.

دکتر تنکابنی (مخبر کمیسیون دادگستری) - با اجازه مقام ریاست، همکار محترم سعی کردند با طرح

این لایحه طرفی گرفته آنچه که بنفع حزب خودشان هست و آنچه که وظیفه داشته یا تعدی حزبی داشته عمل کرده باشند و اسناد گفتار خود را روزنامه ارگان حزب خود قرار دادند نظر حزب مردم مشخص و معین است و مسلماً هم جنبه تبلیغاتی دارد اما سخنان آقای حکمت یزدی کمی و شاید گفته شود بیش از حد معمول توأم با یک لطفی بود همانطور که از طرف همکار عزیز ما معاون شدمیخواستید به آن خدمات صادقانه ای را که دولت حزبی ما در طول دهسال و چندماه تحت رهبریهای صحیح و صادقانه شاهنشاه آریامهر انجام داده است يك کمی توجه داشته باشید همکار محترم و شاید بعضی از هم مسلکان ایشان فراموش کردند که در مدت دهسال ما از بیستین فقیرترین کشورهای جهان به پانزدهمین غنیترین کشورهای جهان قدم گذاشتیم (بکنفر از نمایندگان - چهاردهمین) آیا این دلیل بر رشد اقتصادی مانیست؟ آیا این دولت خدمتگزار حزبی هویدا تحت يك نظام صحیح و با عنایت خاص شاهنشاه این کارها را انجام نداده است؟ شمارشده اقتصادی ملت را در چه میدانید؟ آیا در يك زمان معین که يك بحران اقتصادی جهان را فرا گرفته چند کيلو گوشت در يك قصابی پیدا نشود باید برای شما يك مستند قرار بگیرد آیا بهتر نیست شما و یاروزنامه ارگان شما با ما برای رسیدن به اولین یا دومین و غیرترین کشور جهان همکاری نشان بدهید که قدم سریع و مثبت برداریم.

کسوفی - روزنامه های انگلستان را بخوانند ببینند چه بحرانهایی در آنجا وجود دارد.

دکتر تنکابنی - و اما در مورد لایحه، منکر نیستیم که قوانینی داشته و داریم و اگر به ماده آخر این لایحه توجه بشود ملاحظه میفرمائید که کاملاً پیش بینی شده در محلهایی که این قانون نمیتواند اعمال حاکمیت داشته باشد و یا در نقاطی که اجرای اعمال حاکمیت در آنجا پایان یافته قوانین موجود کماکان به قوت خود باقی است حتی پیش بینی شده اگر زمان گذشت باز قوانینی خاص که مربوط به این مواد است کماکان به قوت خود باقی خواهد بود اما اگر چنانچه حزب ما دولت مایک بینش وسیع جهانی دارد و بحران اقتصادی موجود جهانی را لمس می کند و با توجه به بحران

بین المللی لایحه ای می آورد که مانع از بحران تورم و اجحاف شود و پایش بینی میکند که مبادا غرق در آن بحران بشود این مستند عجز نیست این مستند بیداری حزب پاسدار انقلاب است (آفرین).

فرهاد پور - يك کمی دیر بیدار شدید.

تنکابنی - ماییدار بودیم و بیدار هستیم و بیدار خواهیم بود چون رهبری چون شاهنشاه آریامهر داریم ما با مشاوره

قدم بر میداریم و از رهبری های داهیانه شاهنشاه، حزب ما، دولت ما برخوردار است اگر در دکان يك نانوائی يك ساعت فقط نان نباشد دلیل عجز نیست و فراموش نفرمائید که همین دولت با قدرت هر چه بیشتر قیمت قند و شکر و نان یعنی آنچه که در درجه اول احتیاج داریم، با کمال صمیمیت و با وفای هر چه بیشتر برای ملت خود فراهم و تثبیت کرده در حالیکه در بعضی کشورهای هم اکنون که من با شما صحبت میکنم با کمبود مواد اولیه روبرو هستند. در حالی که بعضی از کشورهای که رشد صنعتی دوبرابر ما دارند برای بعضی از موادشان جیره بندی می کنند. خوشبختانه در کشور ما جیره بندی نیست و دولت ما افتخار می کند که پیش بینی می کند و جلوگیری می کند از آنهایی که بخواهند به حقوق ملت تجاوز کنند و لایحه مجازات متخلفین را به مجلس شورای ملی تقدیم می کند (آفرین). و اما راجع به تعارض که در مواد فرمودید، هیچ تعارضی وجود ندارد و اگر مقصودتان اینست که مرجع رسیدگی چه مرجعی است در قانون دادرسی کیفری نسبت به شدت جرم پیش بینی شده، اعم از جنحه و جنایی رسیدگی بعلاوه، يك مرجع خاصی با تصویب و اجازه اعلیحضرت همایونی که دولت استدعا خواهد کرد، باز در این قانون پیش بینی شده و اگر درجائی پیش بینی نشده است حکم عمومی جاری است و چون کلیات است، بنده کلی عرض می کنم. بنابراین در قسمت هر ماده مرجع رسیدگی مشخص است اگر در این لایحه پیش بینی نشده، حکم قانون آئین دادرسی کیفری ما نسبت به این موارد جاری است و تعارضی هم بین بعضی از مواد وجود ندارد. اما فرمودید همه افراد و همه اشخاص در برابر قانون مساویند و طبق قانون اساسی مجازاتی

مساوی دارند. ما منکر این نیستیم، این لایحه هم این را نفی نمی کند و مؤید همین اصل است. و اما در ماده ۳ که مخصوصاً تکیه فرمودید که چرا کشاورزان و مدیران عامل باید تحت تعقیب قرار بگیرند، وجه موردی پیش می آید. خوشبختانه همانطور که عرض کردم اگر همان جمله اول را با جمله آخر تلفیق فرمائید آنوقت نتیجه مطلوب حاصل میشود هر قانونی و هر ماده ای را اگر کسی پشت این تریبون قرار بگیرد و فقط يك مقداری از آنچه اول ماده است و يك مقداری از آنچه در وسط و آنچه از آخر ماده است بخواند مسلماً در آن واحد يك شبهه ای حاصل میشود. ولی همیشه باید در چنین مواردی جمع مواد را با هم تطبیق و تلفیق دهید. در اینجا کاملاً روشن شده است که منظور کشاورزان و مدیران عامل شرکت های سهامی زراعی تعاونی های تولید و تعاونی های روستائی کشور است، عنایت فرمائید ضوابطش هم پیش بینی شده، قرارداد های مربوطه، این يك ضابطه است و مورد تعهد خود را، باز این ضابطه دوم دیگری است مضافاً باینکه بدون عذر موجه باز يك عنصر دیگر از عناصر تشکیل دهنده جرم است و اما حکم قضیه عبارت است از: به قیمت های اعلان شده از طرف دولت نفروشد بجنس جنحه از ۳ ماه تا يك سال محکوم خواهد شد یعنی (بقیمت های اعلام شده از طرف دولت که در مورد خاص اعلام خواهد شد) البته اگر چنانچه در جمع این لایحه یا جمع این مواد نسبت به ماده پیشنهادی داشته باشید بفرمائید چه همانطور که خودتان تصدیق خواهید فرمود، در کمیسیون دادگستری هر پیشنهادی که از طرف اقلیت یا اکثریت یا صاحب نظران و حقوق دانان شده، کمیسیون دادگستری با کمال دقت بررسی کرده و با کمال شهامت اگر چنانچه صحیح و منطقی بوده پذیرفته است. خود شما شاهد این مطلب و ناظر این پیشنهادات که در کمیسیون دادگستری قبول شده است بودید. در پایان باید يك مطلبی را عرض کنم. این سند افتخار ماست ولی از شما چنین سند افتخاری را در طول دوران نمایندگی که من افتخار آن را در این مجلس داشته ام، ندیده ام.

هیچ طرحی ندادید، هیچ پیشنهادی برای پیشرفت این فکر ندادید مگر يك طرح که من نمی دانم چه شده و چگونه خود شما نسبت بان قضاوت می کنید؟ باز عرض میکنم در این راه هائی که ما قدم بر میداریم بهتر است شما برای آنچه قدم برداشته میشود و خدمتی انجام میشود بجای آنکه آن را نادیده بگیرید، راهنمائی کنید و اگر طرحی جامعتر از این دارید، که با آنچه جهان با آن روبروست، میشود جلو آن را گرفت شما عرضه کنید و ما اکثریت. مسلم بدانید، که تبعیت خواهیم کرد مخصوصاً آنچه که از نظر اصولی و واقعاً بایشبرد انقلاب ما تطبیق بکند متشکرم (احسن).

نایب رئیس - آقای فرهاد پور بفرمائید.

فرهاد پور - برای ما جای نهایت تأسف است که

وقتی در مسائل ملی و مردمی و مملکت در آنچه که مربوط بر فاه جامعه و ملیت ایران است سعی داریم شما را یاری دهیم با شما همکاری کنیم، کمک کنیم فکر بدهیم در تسریع کار هایتان و در تقویت امکاناتشان. باز متأسفانه بحث را بجای آنکه اقرار کنید، بتعصب های خاص می کشانید. در طول این مدت هر لایحه ای که آمد بخیر و صلاح مردم و مملکت و در جهت تحقق برنامه های عالی رهبری مملکت ما از همکاری با شما و دادن پیشنهاد و راهنمائی و کمک و ارشاد خود داری نکردیم. دو جلسه گذشته بهترین شاهد این مدعا است، اما من چکنم جناب دکتر تنکابنی! آنچه که وجود ندارد، گوش شنوا برای شماست. می گوئیم، بشنوید و آنچه که خوب است عمل کنید، و آنچه که خوب نیست توضیح دهید ما منصفانه قبول می کنیم. چون در این عصر و زمان هدف همه حداکثر استفاده از امکانات موجود است که رهبری مملکت خوشبختانه به کیفیتنی برای ما فراهم کرده اند که حتی می خواهیم جمله شمارا اصلاح کنم هیچ کشوری در سال گذشته رشد اقتصادیش برابر ما نبوده. ما رشد اقتصادی اول را در دنیا داشتیم (یکی از نمایندگان - کارهایی که شده پس منکر نشوید این مستند زنده ایست) بلی کار خویبان را قیاس از خود مگیر. چه کسی میتواند منکر شود؟ دشمنان ما هم نتوانستند انکار کنند. اما چي را؟

رهبری مملکت را مسائل اساسی مملکت را، پیشتر در طرح های کلی را. نه عجز در اجرای جزئیات را. خیلی معذرت می خواهم دکتر هنوردی عزیز مجبور هستیم که در مسائل اجرایی جزئی این کلمه را بگوئیم. اگر شما بگوئید که در جنبه ورزشی رسیدید که تمام جزئیات را اجرا کنید و تمام برنامه ها را بانجام رسانید، با تمام امکاناتی که در اختیارتان هست، پس طبیعتاً بهیچ وجه بسازمان تربیت بدنی با سازمان های ورزشی امروز نباید ایراد یا انتقادی باشد. نه، امکان هست، موفقیت هست. آرامش هست، حمایت يك اکثریت باین وسعت هست. پس در جزئیات اقرار بفرمائید همین لوایحی که می آورید دلیل عدم توفیق است ولی هیچکس نمی تواند بگوید عدم توفیق شما در عرضه تنظیم شکر معنیش اینست که مانمی توانیم ذوب آهن بسازیم ما علیه غم تمام مخالفت ها و کارشکنی هایی که علیه ما شد به همت رهبر مملکت يك آرزوی ۴ ساله را جامه عمل پوشانیدیم ما بزرگترین کارها را در این مملکت به کیفیتی انجام دادیم که دنیا به جنبه معجزه آسای آن اقرار دارد. ولی متأسفیم که وقت مجلس با لوایحی در جهت تنظیم بخش گوشت و قند و شکر و تخم مرغ و نظایر آن باید بگذرد. بیائید قبول کنید که مالیات اجرای این برنامه های عالی را در جهت تحقق این برنامه های بزرگ آنطور که باید و شاید داشتیم (مهندس صائبی- اظهارات جنابعالی در این مورد کمال بی انصافی است) اگر میداشتیم در این برهه از زمان با این امکانات وسیع، با چنین مشکلات جزئی مواجه نمیشدیم (صحیح است) باید سعی کنیم، کار ما با دنیا فرق دارد شما این جا برای جلوگیری از تورم لایحه نیاروردید. آمده اید برای جلوگیری از احتکار لایحه آورده اید برای مقابله با گرانی و فروشی و کم فروشی و تزویر در معامله لایحه آورده اید. چیزی که خودتان مسئولیت را بایک برنامه مطالعه نشده از دوش دولت برداشته و بگردن صاحب منفعت گذاشتید گوشت را بدست گریه سپردید کار توزیع و رسیدگی و کنترل و تنظیم و تثبیت قیمت را بدست صاحب منفعت دادید سازمانی بنام اطاق اصناف برای مردم بوجود آوردید حاکم بر نوشت مردم کردید که امروز جناب اولیاء روزنامه ها (اولیاء شیرازی - بفرمائید فقط روزنامه مردم!) روزنامه مردم از خود نگفته است روزنامه مردم

کشور بحث در این است که مسئولین اطاق اصناف حقوقشان در شهرستانها چقدر باشد رسماً اعلام شده است که رؤسای اطاقهای اصناف در شهرستانها ۱۲ هزار تومان حقوق خواسته اند اولیای وزارت کشور گفته اند این خیلی زیاد است ۸ هزار تومان بس است شما حساب کنید وقتی در يك شهرستان ۱۲ هزار تومان هزینه حقوق يك رئیس اطاق اصناف باشد در شهر تهران مردم مصرف کننده چقدر باید برای تأمین این هزینه بدهند. (اولیاء شیرازی- رئیس اطاق اصناف تهران حقوق نمیگیرد) ای کاش حقوق بگیرفتند! مردم مصرف کننده تهران تا چه حد بایستی فقط تفاوت گرانی و گرانی فروشی را بابت تأمین مخارج اطاق اصناف بدهند؟ يك آماری بیاورید يك هم مسلک دیگر شما که دوره قبل جای شما نشسته بود و این دوره نیست و در کار اصناف هم بخوبی وارد است در کمیته حمایت از مصرف کننده از ماهی ۱۵ میلیون تومان هزینه شما صحبت کرده است. (اولیاء شیرازی - صحیح نیست. اشتباه کرده است.) هزینه واقعی تان را اعلام کنید اشتباه ایشان را بهش جواب بدهید بهر حال آنچه هست باید بدانید هر مقدار افزایش هزینه باید وسیله عامل توزیع تأمین شود و بهر حال بمن و عباس میرزائی مصرف کننده تحمیل میشود (اسماعیل جلالی - من هم مصرف کننده هستم) این کاری است که شك ندارم و جای تردید نیست جناب جلالی شما هم مصرف کننده هستید بهر حال این هزینه های اضافی، این لوکس، این مخارج، بدون اینکه واقعاً در قبال مردم مسئول باشند من از اینجا تعجب میکنم اگر اطاق اصناف مجری قانون و مسئول است فرد بسا مصونیت نمیتواند این مسئولیت را قبول کند نماینده مجلس نمیتواند مسئولیت اجرای قانون را قبول کند و بیاید جوابگو باشد؛ هنوز دولت را مسئول میشناسیم و این بزرگترین نقص اطاق اصناف است شما که نماینده مردم هستید و باید اینجا انجام وظیفه کنید در آن اطاق اجرای قانون میکنید ما موضع و تصویب کننده قانون هستیم نمیتوانیم مجری قانون باشیم. مجری قانون دولت است مسئول دولت است جوابگو دولت است بیاید برای بیکار این مسئله را قبول کنید، هر اختیاری، هر امکانی، هر لایحه ای، جناب آقای قوام صدوری همانطور که آقای

حکمت گفتند برای اینکه شما در این امر توفیق پیدا کنید نتیجه نهائی آن بسود ملت ایران است توفیق در امر جلوگیری از احتکار، جلوگیری از گرانی فروشی، کنترل قیمت ها يك مسئله ای است که در این فاصله زمانی برای ما اهمیت حیاتی دارد اگر نتوانیم مهار کنیم بآن رشد اقتصادی و سلامت اقتصادی ما ملطمه و صدمه میزند و باید دولت در این کار موفق شود هر وسیله ای هم میخواهد در اختیارش میگذاریم ملاحظه کردید رهبر بزرگ مملکت در نطق افتتاحیه مجلس شورای ملی اعلام کردند که حتی دادگاههای نظامی و مقامات انتظامی در این راه دولت را کمک خواهند کرد. بموجب همین لایحه در مواردی که ضروری بدانند اجازه خواستن چنین کمکی به شما داده شده اما بحث من در خود این لایحه بود در جواب دوست عزیزم دکتر تنکابنی این است که در ماده ۱ و ۳ و ۴ این لایحه صرف نظر از آنچه که در لوایح گذشته امکاناتی بوده است قطعاً بنا به ملاحظات و مطالبات که دولت کرده يك امکانات قانونی مسلسل و منظم پشت سر هم برای يك نتیجه قطعی در اختیارش گذاشته شده. در ماده يك جلوگیری از احتکار میکند در ماده ۲ تثبیت قیمت و الزام فروش تولید کننده و منع خرید دستگاههای مختلف که در بازار نوساناتی ایجاد میکند خواهد کرد. در ماده ۴ از کم فروشی از گرانی فروشی از تقلب و اختفاء جلوگیری می کند بنظر من این مسائل، مسائل عامی است هیچ اعمال حاکمیت قانونی در منطقه خاص در آن مطرح نیست کم فروشی در هر جای مملکت امروز باید جرم باشد احتکار در هر جای مملکت باید جرم باشد آنچه که شما در حال تغییر و نوسان گذاشتید مسأله اعلام دولت است که چه کالاهائی یا چه مقدار از کالاها، و گرنه حکم این سه ماده يك حکم عامی است و آنچه که ظرف زمانی محدود دارد که میشود يك زمانی باشد و یادريك منطقه ای باشد و در يك منطقه ای نباشد مسأله استفاده از دادگاهها و دادرسی نظامی است که منطقه مشمول این استدعا را اعلام میکند زمان مورد این استدعا را هم اعلام میکند بنابراین در ماده ۱۰ تمام این مقدماتی که چیده شد خود شما لقمش کردید شما در ماده ۱۰ بهیچوجه اشاره بماده ۱-۳-۴ و ظرف زمانی و موقع و مکان نباید بکنید ماده ۱۰ شما فقط حکم این را دارد که

دو کجاها دادگاه نظامی است آنهم در جایی که نیست اجازه استفاده از دادگاه نظامی و نحوه مداخله دادگاه های نظامی را مشخص می کند در خود همان مواد مثل ماده ۲ مشخص میکند برای مدت معینی بعد از مدت معین باید برگردند. این قانونی که امروز بدست شما میدهم برای اینکه دیگر فردا نگوئید که نقضی داشت. قوانین گذشته اشکالاتی داشت، مشکلاتی داشت.

با این دلایل ما با داشتن قانون منع احتکار، قانون مجازات نظام صنفی نتوانستیم بنابراین آمدم مطالعه کردیم این اختیار قانونی را بما بدهید در قبال مردم چنین مسئولیتی را تقبل میکنیم بنابراین در ماده ۱۰ بنده پیشنهادی تقدیم کرده ام. ماده ۴ مسئله تزویر و کم فروشی و گرانفروشی است بگوئیم که در یک منطقه ای مشمول است و در یک منطقه ای دیگر مشمول نیست. این در سطح مملکت است و برای همیشه واقعاً شما اگر از این قانون برای نتیجه قطعی، برای کنترل قیمت ها و برای عرضه و توزیع منظم از اوراق عمومی، بر اساس سیاستی که رفاه عمومی را میسر بکند استفاده کردید شما فقط از سه ماده آن توانستید استفاده کنید. مواد دیگر را اگر عرض کنم که شما عاجز بودید در اجراء، خیلی معذرت میخواهم نمیتوانم کلمه دیگری بگویم بالاخره نمی دانیم چطور بکنیم در چه شرایطی میشود اجازه داد که دادگاههای ارتشی مداخله کنند قطعاً در یک شرایطی است که نمیدانم يك نارسائی، يك نگرانی در اجراء هست که ما استدعا میکنیم دادگاههای ارتشی این کمبود و کسر کار ما را جبران کنند بنابراین آنچه موقتی است استفاده از دادگاهها و کمک نیروی نظامی است و آنچه که دائمی است و مسئولیت دولت است جلوگیری از احتکار خرید مواد اولیه مورد نیاز، جلوگیری از دست های واسطه و رفتن در بازار و نوسان ایجاد کردن و جلوگیری از کم فروشی و گرانفروشی یا اختفاء و پوشش کالاهای مورد ضرورت مردم وسیله عده قلبی از این مردم که متأسفانه درک موقعیت نمی کنند و جناب آقای اولیاء، منفعت جیب خودشان را به منفعت جامعه ترجیح میدهند. باین مناسبت ما استدعا داریم که دولت از این قانون برای بستن در جیب این آقایان استفاده کند و به مردم هم اطمینانی بدهد که در این موقعیت

حساس در این وضعیت افتخار آمیز که ما در بسیاری از مسائل مهم در مملکت داریم چنین مشکلات پیش پا افتاده و کوچککی اسباب زحمت مردم نباشد.

تنگبانی - در جمع با لایحه موافقت؟

فرهاد پور - بطور مسلم بشرط تعهد نتیجه مطلوب ما موافقت خواهیم کرد.

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور مواد رأی می گیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را بیش از میزان و مدت تعیین شده پنهان نموده و با اعلام دولت طرف مهلت مقرر نسبت به عرضه آن برای فروش ب مردم یا دولت اقدام ننماید علاوه بر ضبط کالای مزبور ب نفع دولت در صورتیکه کالای ضروری درجه يك باشد به حبس جنائی درجه يك از سه تا پانزده سال و هرگاه کالای ضروری درجه ۲ باشد به حبس جنائی درجه ۲ از ۲ تا ده سال محکوم میشود. هرگاه معلوم گردد که اقدام مرتکب به قصد اخلال در امنیت و ایجاد تزلزل در اقتصاد عمومی کشور بوده مجازات او اعدام است.

تبصره ۱۵ - دولت در هر موقع و برای هر مدت که لازم بداند صورت کالاهای ضروری درجه يك و دو مورد احتیاج عامه همچنین مدت و میزان مجاز نگاهداری برای هر کالا را با توجه بگردش کار و قدرت تولید و سایر عوامل تعیین و بطریق مقتضی با اطلاع عموم میرساند.

تبصره ۲۵ - تعیین تکلیف کالا پس از کشف و ضبط بموجب آئین نامه ای است که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

نایب رئیس - آقای فخر طباطبائی بفرمائید.

فخر طباطبائی - عرض کنم این لایحه که شور اول آن مطرح است و فرصت کافی هست برای تعاطی نظر تا به بینیم اگر اشکالی هست و ابهامی هست در شور دوم، بایشتهادانی که بکمسیون میرود بهتر اصلاح بشود بنده

بطور کامل که هر شخص حقیقی یا حقوقی که مرتکب این اعمال شد بحبس جنحه محکوم میشود یا به حبس جنائی حقیقیش را قبول داریم ولی حقوقش معین نیست و در اجرائش دچار اشکال می شویم من بحثی ندارم این بحث عجز و غیر عجز بمیان آمد و مطلب اساسی را از بین برد بنده معتقد هستم حالا که دولت عرض میکنم در عین توانائی، احتیاج پیدا کرده که چنین قانونی داشته باشد قانون کاملی باید باشد که قابل اجراء باشد والا فردا يك شرکتی يك مؤسسه تجارتي میگوید که شکرهایش مورد نظر نیست. من فکرمی کنم که در مملکت

الآن کمبود از نظر مواد اولیه نیست و همین توهمات بی جا و سوء استفاده اشخاص است والا ما مواد مصرفی باندازه کافی داریم که دچار ناراحتی نباشیم مخصوصاً راجع به کارهایی که بعضی مؤسسات مثل اطاق اصناف و کمیته نرخ گذاری با يك چنین کیفیاتی ایجاد کرده اند يك قسمتش را ما خودمان ایجاد کردیم این را بایستی دقت کنیم در مملکت ما مخصوصاً پیشرفت هایی داریم بصورتی که حتی مورد بغض دشمنان هم واقع شدیم و مورد ستایش دوستان خودمان هم واقع شدیم ولی این مسائل داخلی که در پیش هست راجع باین موضوع است ما بعد کافی مواد اولیه داریم و بایستی قانون را درست اجراء کنیم و پای ارتش و قوای نظامی را در میان نکنیم چرا خود دولت و خود دستگاه اجرائی دولت اینکار را نکند که ما متوسل بشویم بقوای نظامی بحمدالله ما قوای نظامی کاملاً مجهزی هم داریم ولی اینها يك مسائل جزئی است اگر دولت این مسائل جزئی را اجراء نکند این بحث بمیان می آید. بحث توانائی و عدم حساسیت داشتند (بکنفر از نمایندگان - عجز درست نیست عدم توانائی) بنده عرضی نمی کنم.

نایب رئیس - آقای دکتر علمی بفرمائید.

دکتر علمی - در اظهار نظر ماده اول لایحه هیچوجه برای دوستان اقلیت مشکلی نیست و برای ما هم که افتخار شرکت در حزب اکثریت را داریم و اظهار نظر فنی موضوع را، هم در جلسات حوزه حزبی و هم در فراکسیون مسائلی را مطرح میکنیم باز در جلسه علنی هم

این ماده يك را بکفایتی که قرائت شد دو اشکال بنظرم رسید یکی کلمه پنهان کند است که منظور ما از قوانین و اصطلاحات حقوقی که تا حالا داشتیم برای این قبیل اشخاصی که بیش از حد مصرف بیش از حد مقرر کالائی را نگهداری میکنند که این عمل با اصطلاح، احتکار هست این را باید مطالعه بکنیم و به بینیم که این کلمه احتکار بهتر است در همین قانون بیاوریم والله کلمه پنهان کردن، هر کس این کالا را در انبار می گذارد. گندم است، شکر است، کالاهائی است که شما صورت میدهید و مورد ضرورت عمومی است.

دوم موردی که در ماده اول نوشته شده است که هر شخص حقیقی یا حقوقی که این اعمال را مرتکب بشود بحبس جنحه ای یا جنائی محکوم میشود شخص حقیقیش سودمند است ولی شخص حقوقی، شما که شخص حقوقی یعنی شرکت را نمی توانید محکوم با اعدام کنید یا شرکت را محکوم بدو سال حبس مجردش کنید، همین را میخواستم بگویم که توجه بفرمائید لایحه بکمسیون که رفت يك عبارتی زیرش اضافه کنید در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد مدیر مسئول، مدیر عامل یا هر شخص مسئول دیگر که صلاح بدانید بگذارید و الا شرکت حقوقی را میشود جریمه کرد و بهترین چیز همان جریمه نقدی است من معتقدم که مجازات تنها کار را اصلاح نمی کند از طرف دیگر ما خیلی قانون داریم مجازات های شدید داریم. قانونی داریم که هر کس مواد داروئی و غذائی را تقلب کرد مجازات شود جناب آقای معاون وزارت دادگستری تشریف دارند، بهتر میدانند که اگر يك کسی در داروئی تقلب کرد چه مجازاتی دارد ولی آیا کسی تعقیب شد باین کیفیت که دارو تقلب کرده؟ و غذا تقلب کرده و اگر احیاناً کسی تعقیب شده يك کاسب جزء بوده و حال اینکه در مواد مصرفی مردم در درجه اول همین شخصیت های حقوقی باید مطمح نظر باشند و اگر جریمه نقدی میشدند بهتر بود و اگر جریمه نقدی تنها منظورتان نیست و مجازات دیگری هم در نظر دارید باید صریحاً قید شود و این مجازات در آخر ماده اضافه شود در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد مدیر عاملش مجازات خواهد شد (بکنفر از نمایندگان - جای دیگر ذکر شده) این ماده است

مواردی را که بنظر تان میرسد ذکر و بیان میکنیم تا مصداق مشاوره در امور پارلمانی تحقیق واقعی پیدا کند. در متن ماده يك لایحه که از لوائح بسیار خوب دولت است محکمر را باید شدیداً مجازات کرد و در ممالکی که حتی مجازات اعدام را لغو کرده بودند بعد از مدتی رسیدند باین مسأله که در مورد خائن به مملکت و از زاق جامعه مجازات اعدام باید اجراء بشود و این سیاست را صحیحاً دولت حزبی ما اجرا کرده است. در سیاق عبارت و نگارش نکته ای است که با اجازه مقام ریاست خواستم عرض کنم در صدر ماده يك گفته شده است هر شخص حقیقی یا حقوقی همانطوریکه دوست عزیزم و دوست بسیار فاضل و ارجمند جناب آقای فخر طباطبائی اشاره کردند در صدر ماده يك نوشته شده است هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را بیش از میزان و مدت تعیین شده پنهان نموده و با اعلام دولت ظرف مهلت مقرر نسبت برضه آن برای فروش مردم یا دولت اقدام ننماید علاوه بر ضبط کالای مزبور نفع دولت در صورتیکه کالای ضروری درجه يك باشد بحسب جنائی درجه يك از سه تا ۱۵ سال و هرگاه کالای ضروری درجه ۲ باشد بحسب جنائی درجه ۲ از دوازده سال محکوم میشود. نکته امر از نظر تکنیک حقوق اینجاست مجازاتهای فردی یعنی اینکه حسن را که مرتکب فلان جرم شده محکوم می کنند و اگر حسن مدیر یا متصدی فلان شرکت یا مؤسسه ای یا واحد دیگری مرتکب جرم میشود شخصیت حقوقی شرکت یا مؤسسه یا واحد مجازات کیفری نمیبیند، نظام نوین کیفری ایجاب می کند که اصل انفرادی بودن مجازات کاملاً رعایت شود بنابراین شخص حقیقی را میشود مجازات کرد. اما راجع بشخص حقوقی یعنی کسیکه حق دادوستد و انجام معاملات دارد ولی قابل اعمال کیفر برای آن مؤسسه نیست این کیفیت وجود ندارد که بشود يك شرکتی را محکوم کرد بحسب، مدیر شرکت، بازرس، خزانه دار که در برابر ناسامانها نعل کرده اند میتوانند بمجازات محکوم شوند اما يك مورد هم استثناء دارد راجع باشخص حقوقی و آن در مورد ضبط اموال و مصادره يك مؤسسه ای است که آن مؤسسه برخلاف مصالح مملکت و برخلاف مبانی

اساسی مملکت اقدامی کرده باشد و اموال او ضبط بشود کما اینکه در مورد حزب منحل خائن توده گزارشی که نخست وزیر وقت در سال ۱۳۲۷ بمجلس داد آن تشکیلات طبق قانون منحل شد و با انحلالش هم اموالش مصادره شد. این يك اجرای صحیح حقوقی باید باشد يك پیشنهاد تکنیکی که باید در قانون رعایت شود تقدیم حضور مقام ریاست خواهم کرد. این است که در صدر لایحه در ماده يك از نظر حقوقی (دکتر رفیعی - در مواد بعد ذکر شده است) نه آقا اجازه بفرمایید من و شما که هم مسلک هستیم در این مورد فعلاً بحث نکنیم، مسأله فنی است من از نظر اینکه يك طلبه حقوق هستم عرض می کنم و آن این است که در صدر ماده يك که مخصوصاً استاد عزیزم آقای قوام صدوری هم توجه خواهند کرد و همچنین معاون محترم وزارت دادگستری و مخبر کمیسیون دادگستری وقتی که میگوئیم هر شخص حقیقی یا حقوقی مجازات می شود باید باین ترتیب بگوئیم، یعنی باید ماده باین صورت تنظیم شود: هر شخص حقیقی یا مسئولان واحدهای دارای شخصیت حقوقی اگر مسئولان واحدهای دارای شخصیت حقوقی را گفتند اصل انفرادی بودن مجازات بعنوان اصل حقوقی رعایت شده است چون مسئله از نظر حقیقی و حقوقی فرق می کند هر شخص حقیقی قابل مجازات است. اما راجع بشخص حقوقی از نظر رعایت مبانی حقوق باید باین کیفیت باشد که هر شخص حقیقی یا مسئول یکی از واحدهای دارای شخصیت حقوقی آنوقت درست می شود و اصل انفرادی بودن مجازاتها را در تنظیم ماده يك رعایت کرده ایم، بنابراین پیشنهاد را تقدیم مقام ریاست می کنم و تقاضای تصویب آنرا دارم.

نایب رئیس - نظر دیگری در ماده يك نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت می شود، (بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود عبارت زیر به سطر آخر ماده ۱ اضافه شود: در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد. مدیر مسئول بمجازات مقرر محکوم خواهد شد. فخر طباطبائی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در متن ماده ۱ لایحه مطروحه بجای کلمه «حقوقی» عبارت «مسئول یا مسئولان واحدهای دارای شخصیت حقوقی» جایگزین شود.

با عرض مراتب احترام - دکتر رضاعلومی

نایب رئیس - ماده دوم قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - دولت میتواند در موارد لزوم از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه استدعا نماید رسیدگی به جرائم مذکور در ماده يك این قانون در هر نقطه از نقاط کشور و به هر مدت که مقتضی باشد با تصویب معظم له به دادگاههای نظامی واگذار گردد.

نایب رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - کشاورزان و مدیران عامل شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید و تعاونیهای روستائی کشور که بر اساس قراردادهای مربوط تولیدات مورد تمهد خود را بدون عذر موجه بسازمان مرکزی تعاون روستائی و یا سازمان تعاون و مصرف شهر و روستا بقیمت های اعلام شده از طرف دولت نفروشنند بحسب جنحه ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهند شد.

کلیه سازمانها و دستگاههایی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها وسیله دولت تأمین میشود یا اکثریت سهام آنها متعلق بدولت است مکلفند احتیاجات خود را از مواد تولیدی شرکتهای و کشاورزان نامبرده بالا را وسیله سازمان تعاون مصرف شهر و روستا یا سازمان مرکزی تعاونی روستائی ایران خریداری نمایند.

هرگاه امکانات دوسازمان اخیر الذکر کافی برای تأمین احتیاج سازمانها و دستگاههای درخواست کننده نباشد مراتب بآنها اعلام خواهد شد تا بهتر ترتیب که میسر باشد نسبت به تهیه و تأمین بقیه مواد مورد احتیاج خود از بازارهای داخل یا خارج کشور رأساً اقدام نمایند.

نایب رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

در ماده ۳ لایحه قانون تنظیم و توزیع کالاهای مورد احتیاج.....

در سطر ششم صفحه ۳ بجای عبارت «مراتب بآنها

اعلام خواهد شد» عبارت «مراتب ظرف ده روز از تاریخ

تقاضا بآنها اعلام خواهد شد» نوشته شود.

دکتر عبدالله بهزادی

مقام ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در لایحه قانون تنظیم توزیع کالاهای

مورد احتیاج عامه و مجازات محکمران و گرانفروشان

تبصره ذیل بماده ۳ قانون مزبور اضافه شود.

تبصره - هرگاه شرکتهای سهامی زراعی و بسا

شرکت تعاونیهای تولید و تعاونیهای روستائی تا مدت ۷ روز

پاسخ دستگاه درخواست کننده را ابلاغ ننمودند دستگاه

درخواست کننده میتواند احتیاجات خود را از بازارهای

داخلی یا خارجی تهیه نماید.

باتقدیم احترامات فائمه - محمد حسین بدیعی

نایب رئیس - ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالا یا

مصنوعات یا فرآورده های خود را از نرخ مقرر گرانتر

بفروشد و یا اجرت و یا دستمزد خدمات را از آن بر میزان

مقرر دریافت دارد و یا ظاهراً با نرخ مقرر و معمولی

معامله کرده ولی عملاً وجه بیشتری دریافت نماید و یا با

بکار بردن مواد از نوعی که از لحاظ کیفیت نامرغوب

و پائین تر است مشخصات کالا و یا مصنوعات و یا

فرآوردهای ارزش خدمات را پائین بیاورد و یا از حیث

وزن و یا مقدار کمتر تحویل مشتری بدهد و یا تمهیدی

بکار برد که وجه بیشتری از مشتری دریافت دارد همچنین

هر فرد صنفی که از عرضه و فروش کالا یا مصنوعات و یا

فرآورده ها خود دارای کند بحسب جنحه ای از سه ماه تا

سه سال و یا بجزای نقدی از ده هزار ریال تا پانصد هزار

ریال و یا بپردو مجازات محکوم میشود علاوه دادگاه

می تواند حسب اهمیت موضوع پروانه کسب متخلف را لغو و یا محل کسب او را تا یکسال تعطیل کند.

تبصره ۱- دولت مجاز است از محل های کسبی که طبق این ماده تعطیل میشود برای توزیع همان کالا یا کالا های ضروری دیگر بدون پرداخت حق کسب و پیشه در مدت تعطیل استفاده نماید بهای کالاهای متعلق بمتخلف که در محل کسب باقیمانده پس از فروش بنرخ مقرر بصاحب آن پرداخت خواهد شد. و هرگاه محل کسب استیجاری باشد مال الاجاره آن در مدت استفاده از طرف دولت پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲- نرخ کالاها و مصنوعات و فرآورده ها همچنین اجرت یا دستمزد خدمات از طرف دولت یا سازمان های تعیین شده وسیله دولت تعیین و آگهی می شود.

تولید کنندگان یا وارد کنندگان یا فروشندگان مکلفند اسناد و اطلاعات مربوط بقیمتها را که بمنظور بررسی و تعیین قیمت تمام شده کالا یا کنترل قیمتها مورد نیاز باشد بطور صحیح در اختیار مرجعی که دولت تعیین مینماید یا مأمورین رسمی قرار دهند.

در صورت عدم ارائه اطلاعات مزبور بدون عذر موجه در مهلت مقرر مستنکف بحسب جنه های از سه ماه تا سه سال محکوم میشود و بعلاوه دولت رأساً اقدام به تعیین نرخ کالا خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵- دولت میتواند در موارد لزوم از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه استدعا نماید رسیدگی بجرائم مندرج در ماده چهار این قانون در تمام کشور یا در هر منطقه از مناطق کشور و بهر مدت که مقتضی باشد با تصویب معظم له بداد گاههای بدوی و تجدید نظر که تعداد لازم برای این منظور در نیروهای مسلح شاهنشاهی تشکیل میشود واگذار گردد.

تبصره - دولت منطقه با مناطق مشمول اجراء این ماده را قبلاً برای اطلاع عامه آگهی خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - دادگاه بدوی از یک نفر و دادگاه تجدیدنظر از سه نفر از افسران نیروهای مسلح شاهنشاهی تشکیل میشود رسیدگی در دادگاههای مذکور بدون دخالت باز پرس و دادستان انجام خواهد شد و برای هر دادگاه که بطور ثابت یا سیار تشکیل میشود به تعداد مورد لزوم کارمند اداری تعیین میگردد.

تبصره - ترتیب انتخاب دادرسان و کارمندان اداری و حوزة صلاحیت و طرز رسیدگی دادگاهها و نحوه اجراء احکام و تشکیلات سازمان نظارت بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت جنگ تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

نایب رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در ماده ۶ در سطر دوم بعد از «سه نفر از افسران نیروهای مسلح شاهنشاهی» کلمه قاضی یا وارد در امور حقوقی اضافه شود.

با تقدیم احترام - دکتر رهنوردی
نایب رئیس - ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۷ - بمنظور نظارت و مراقبت در امور احکام دادگاههای مذکور در ماده ۶ برای یک یا چند منطقه سازمانی از طرف ستاد بزرگ ارتشاران بنام سازمان نظارت تشکیل خواهد شد و دادگاههای نامبرده مکلفند يك نسخه از احکام صادر را بلافاصله پس از صدور بسازمان نظارت ارسال نمایند.

نایب رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - رئیس دادگاه بدوی در صورت مشاهده یا دریافت شکایت یا حصول اطلاع از گرانفروشی و یا سایر تخلفات مندرج در ماده ۴ این قانون پس از انجام

تحقیقات لازم بموضوع رسیدگی و حکم مقتضی صادر خواهد کرد.

تبصره ۱۵ - احکام محکومیت صادر از دادگاههای بدوی بلافاصله بموقع اجراء گذارده میشود.

هرگاه محکومیت زائد بر سه ماه حبس و یا پنجاه هزار ریال جزای نقدی و یا تعطیل محل کسب بیش از یکماه باشد محکوم علیه حق دارد پس از ابلاغ حکم بلافاصله تقاضای تجدیدنظر نماید.

تبصره ۲ - در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد مسئول مدیر عامل و یا کسانی هستند که تصدی امور شخص حقوقی را به عهده دارند و در مورد شخص حقیقی حسب مورد مسئول صاحب پروانه یا مباشر عمل است.

نایب رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - در صورت انقضای مدت اجرای این قانون در نیروهای مسلح شاهنشاهی پرونده هایی که بصورت حکم قطعی منتهی نشده است بر مراجع صالح جهت رسیدگی ارسال میگردد.

نایب رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسیده ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - دولت در هر موقع که اجرای تمام یا هر يك از مقررات موضوع مواد ۳ و ۴ این قانون را ضروری تشخیص دهد مراتب را ضمن تعیین منطقه یا مناطق مشمول اجرای این مقررات و مدت اجرای آن برای اطلاع عامه آگهی خواهد کرد، در نقاطی که هر يك از مقررات این قانون اجرا میشود قوانین و مقررات مغایر موقوف الاجراء خواهد ماند و در سایر نقاط همچنین در پایان مدت اجرای این قانون در نقاط اعلام شده قوانین و مقررات موجود کماکان اجراء میشود.

نایب رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست

پیشنهاد مینماید ماده ۱۰ لایحه بشرح زیر اصلاح شود.

ماده ۱۰ - دولت مأمور اجراء این قانون بوده و از تاریخ تصویب آن کلیه قوانین و مقررات مغایر لغو و موقوف الاجراء خواهد بود.

تبصره - کلیه جرائم نقدی حاصل از اجراء این قانون بحساب در آمد عمومی منظور و با تصویب هیئت دولت تمام یا قسمتی از آن بمصرف هزینه کمیته های حمایت از مصرف کننده خواهد رسید.

با احترام - فرهادپور

نایب رئیس - لایحه و پیشنهادها برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۹ - اعلام وصول لایحه «اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز آرسالی از مجلس سنا

نایب رئیس - لایحه ای از مجلس سنا رسیده که قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۲۸۰۲۵ مورخ ۱۳۵۲/۹/۲۲ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۱۸۲۵۰ مورخ ۱۳۵۲/۸/۷ دولت راجع باصلاح بندهای (الف) و (ب) قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز در جلسه روز دوشنبه دوم اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد می گردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

نایب رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۰- تعیین موقع و قرائت دستور جلسه بعد -
ختم جلسه

نایب رئیس- دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

دستور جلسه ۱۶۳

روز پنجشنبه ۱۳۵۳/۲/۵

۱- گزارش شور اول تقلیل حقیقت سفارش کالا

شماره ترتیب چاپ ۱۱۲۵ .

۲- گزارش شور اول قانون نفت - شماره ترتیب

چاپ ۱۱۲۴

نایب رئیس- با اجازه همکاران محترم این جلسه

تراختم میکنم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز پنجشنبه

(پس فردا) خواهد بود .

(نیمساعت بعد از ظهر جلسه ختم گردید)

نایب رئیس مجلس شورای ملی- دکتر حسین خطیبی